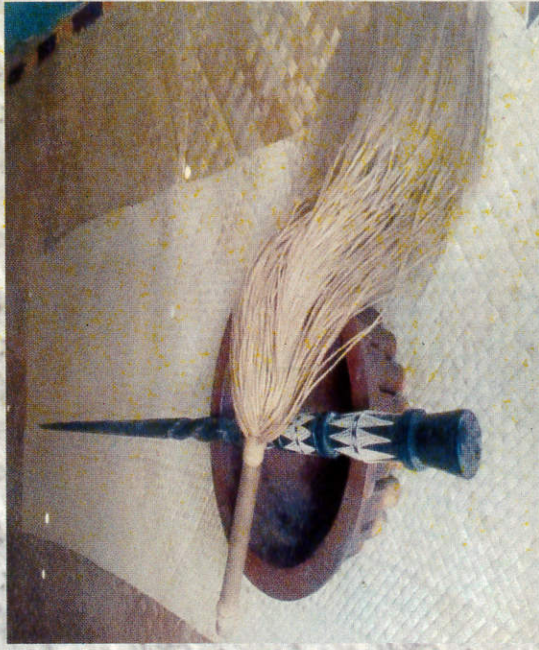

EILOA OE I LAU GAGANA

Namulaulu Filipo Tau'ila Reupena Tali

C.R
9
L

MAMANU FA'AVAE

Upu tomua.

1. Alofa'aga momoli mo Matua.
2. Lauga Amata.
3. Lauga Fa'afetai.
4. E iloa Oe i lau Gagana.

5. Malaga a Lotofaga i Safotulafai (FEILOA'IGA I LE AGAIFANUA)

- Fa'atūlima.
- Sufiina o 'Ava.
- Folafolaina o 'Ava.
- Lauga Usu (Safotulafai.)
- Lauga Tali (Lotofaga).
- Lauga fa'amavae. (Safotulafai ma fa'aaloaloga)
- Lauga fa'amavae (Lotofaga ma Fa'aaloaloga)
- Lauga Fa'ai'u Safotulafai)

6. O LE FA'AMATAI.

7. Feso'ota'iga o le 'Ava a Samoa ma le Talisuaga a Iesu.
8. Lauga ole Saofa'i. (Suafa Tuma'ai.)
9. Ole 'Ese'esega ole O'otaga ma le 'Auala.
10. Muāfētalaiga Muagagana Alagaupu.
11. O le Sua Ta'i Sua Taute Sua Talisua.
12. O le Gagana ma lona fa'aogāina.
13. O le Paega, ma le Usu gasegase.
14. O le (Tautai e fagota fāfao) ma le (Tautai e fagota Sasa'a.)
15. Ole Vavau ma Aso Nei!!!
16. E pa'ia. E mamala Samoa.
17. FOLIGA MATALASI OLE LAUGA.

O uiga 'ese'ese ole Lauga.
O ituaiga Lauga 'ese'ese

- Lauga ole fa'atala'u'ula (Tufuga Fau Fale)
- Lauga Usu.
- Lauga. (Tali.
- Tāua ole Olaga tautua.
- Lauga. (Si'itoga)
- Lauga (Ta'alolo anamua. / Ta'alolo aso nei.)
- Lauga Fa'afetai.
- E afua mai mauga le manuia o tagata uma.
- Lauga Feiloaiga matuaofaiva
- Lauga Fa'afetai Paolo ma Gafa.
- Lauga Menime Laugatogi.2014
- Lauga Uosili. (To'alei.)
- Fa'afetai Fa'apitoa.
- I'u ole Fala Lafo.

E tasi lo'u Atua .

E tasi lo'u Tamā.

E tasi lo'u Tinā.

O lo'u olaga atoa lenā.

E fa'afetai a'e le agaga, ile Atua silisili 'ese, ole lagi ma le lalolagi, ona o lana foafoaga mamana ua fanauina ai a'u, si tagata fa'atauva'a, e ni mātua alolofa moni, ma magafagafa, e fafatu le oōpopo o le ola tauivi ma finafinau pea i fitā, ma tīgā ogaoga ole olaga, se'ia taumuaea i le lumana'i manuia, ole tino male agaga. O le tusiaina o lenei Tusi, ole 'Anofale ole Gagana Samoa ua

fa'aigoina. **"E ILOA OE I LAU GAGANA."** E momoli atu ai lo'u agaga fa'afetai tele ia te oulua o nai o'u mātua pele ile agaga, si o'u Tamā Peleina. Tautilili Reupena Tali, fa'apea si o'u Tinā o Vi'ia'eiaonamana Leilua Tipasa. E totego a'e pea moemoe ole agaga fa'afetai tele, i aso uma ole ola, ia te oulua mātua, i la oulua tausiga ile ao ma le po, i a'i matou uma, o lā oulua fanau. Talofa e, pe'ā tau i 'ea ini a, lo oulua alolofa moni fa'amatua. E le mafai lava e se upu molemole ona fa'alaniuina le moni o lo oulua alolofa ia te i matou. O le mea moni, o oulua lava o ulua'i faia'oga o i matou uma, ile puso ole gagana samoa, o le poto salalau, atoa ai ma le poto fa'afilosofia. E fa'apea fo'i ma la oulua tu'ualalo fa'amanatu. Ia tautuanā le Atua. Ia tautuanā le Aiga. Ia tautuanā le alofa i isi tagata e manuia ai. E tumau pea lo'u lava talitonuga, olo'o ia te oulua tali o fesili uma ole gagana samoa i lona aotelega. E ui lava, ile fa'atauva'a na'uā o lenei taumafaiga, ae talitonu pea ma le loto fa'amauualalo. O le'ā fai ma fa'aילוilo tūmau, e fa'aίloa ai pea i le aga'i mai o lea tupulaga, ma lea tupulaga, le tāua ma le fa'agalogātā o oulua matua pele i le agaga, ma le mafaufau. A gagaifo le lā o le malosī, ma mavae atu, lenei ola le tumau. E manatua pea i o matou loto, a oulua galuega fitā, sa falelalo ile Pa'usisi, ma tau papalu ile mativa, ina e ou le pule, ma le malosī uma lava. E tumau pea oulua i o matou loto, se'ia lilo atu le la o lenei ola i la matou va'ai. O le mea moni, ua o matou tofumalemo i manuia le 'au mavae ole Atua.

E le ole manuia i tupe, po'o le mamalu, ma le malosī e pei ona momo'o iai nisi, a'o le mauto'o i taimi faigatā, ma le fa'a'aupegaina pea i maealofa ole lototetele, lotomau ma le atamamai, e tu ma tete'e atu, pe'ā fa'aolioli tau mai fili ole olaga. O a oulua galuega lelei, sa faia mo i matou la oulua fanau, ole la e le mafai ona goto. Fa'afetai,

Fa'afetai tele

Oute le fia fagota ile tai papa'u ae oute fia alofa'i ile taigalu, auā ua tai fai pū'ea le matila ma le ofeloa, i lau puletō ma lau fa'aaloalo. Ua ta'aliligia le matagi. Ua mātua ai ona lafo le malū, ma ua to le fale o tautai. Ua tupu ai le agaga, ae sua le loto ile fa'afetai. E fa'afetaia ai pea le Atua silisili 'ese, ona o le mana o lona Agaga Pa'ia, ua mafai ai ona tau lau, ma tini lenei galuega tele

E lē galo pea oe Tamā, ile agaga. E manatua pea lou alofa, i mea uma. Sa e a'oa'i, ma a'oa'o, ma fa'atonutonu folau i mea uma e manuia ai. Aemaise lava i auala e fa'afetaia'i ai fili ole olaga. Fa'afetai ile puso ole Agaifanua ma le Fa'asamoa, na e mafu mo i matou o lau fanau. Ua matou aupui, ma auseu ai i le 'Ava magalo, pei ole tala ile Aiga na ta'e'ele ile 'Ava; Sāta'ele'ava.

Fa'afetai tele i si o'u Tinā i ana talosaga sa mōlia, o si ana tu'ualalo fa'atinā, aemaise o si ana tu'umumusu e fa'amalosī'au. a'o tau fonofono lenei galuega.

Fa'afetai i le tamā, Susuga ia **Rev. Lale Ieremia**. Ole toe tagata ole aiga.

Fa'afetai ile tapua'i faiva a le uso Faife'au, **Rev. Palemia** male Faletua ia **Tovaleinu'upule**. Fa'afetai tele i lau Afioga Aki Epikopō **Alapati Lui Matā'eliga**, i lau fa'amalosī'au fa'aleagaga. Fa'afetai Afioga ile Ali'i Palemia **Tuila'epa Sa'ilele Malielegaoi** i lou finagalo tamāli'i, na talia ai le fa'atala'u'ula atu mo le ulua'i taimi, ile tau lolomiina o lenei Tusi. (1999) aemaise le faletua ia Noumea. L. Tate Simi. Afioga **Patele Iosefo Timu**. Fa'afetai ile alofa fa'aali i mea uma.

Afioga **Padre Douglas Fido**. O oe lava na e mua i malae ile faiva o Tusitala, na fa'aosofia ai le agaga ile tusiaina o lenei Tusi. Afioga Patele Penitito Mauga. Afioga Leilua Akapo.

Susuga **Iakopo Pesāleli** ma le faletua ia **Lemafo'e**. Fa'afetai tele ia outou tatalo, o fautuaga ma la outou fa'anōnomanū i le Atua o mafaufauga.

Fa'afetai i lau Afioga **Toeolesulusulu. Cedric Schuster**.

Afioga **Taito Mu'ese** & le Tinā ia **Rasela**. (Tanu Beach Fales.)

Afioga **Fuimaono Aleki**. Afioga **Patele Petelo'Une**.

Afioga Amituana'i Foua Toloa, Tofa Fuā'ava. Iaseto.

Tofa Namulaulu. L.Sami. Tofa Alapapa Fa'asuaga.

Tofa Tauānu'u Pelenise Tapu... Tofa Faiumu Tautua.

Afioga Taulapapa Fa'aeteete. (Susuga Leapai Asofou.

Tofa Matiu.Nus).Susuga Seiuli Luailelupe.Tofa Seuāla Patone.

Afioga Pepe Pa'u C.Fruean.Afioga Letufuga Fiti.Letufuga Lui.

Tofa Manuleleua Talitau.Faletua Siavatā Gale. Sami Liumaunu.

Tofa Ulugia Mata'u.

Momoli le fa'afetai ile tama'ita'i o Rosa Farani.Ah Sue, ile lolomiina mo le ulua'i taimi o lenei Tusi.

Fa'afetai faletua o **Tinei Leilua Akapo** ona ole fa'atogaina i fa'aailoga ma fa'amamafa ole gagana.

Aemaise o i latou uma lava sa fesoasoani i lenei Taumafaiga i so'o se auala. Ia tau ai e le Atua lo outou agalelei.

E fa'apito'augafa la'u fa'afetai i Lo'u to'alua peleina o **Menime**. Ona o lana lagolago ma lana fesoasoani i mea uma, aemaise lava ile taimi sa matagi taumua'ina ai, ile vaivai, ole musuā, male fa'atūtūgātā.Mālō Fa'afetai.....Oute lagonaina, ma le loto fa'amauualalo. Afai ole galulue fa'atasi, ole malos'i'aga lilo lea e taunu'u ai mea uma, tatou te faia; Ia fai ma vi'iga ole Atua lenei galuega ua fa'ai'uina ma le manuia.

Manatu ole Tusitala.

O lo'u manatu fa'amatai. O Samoa ole atunu'u ua uma ona tofi. Ua iloga tupu ole atunu'u. Ua iloga faleupolu tōfia. Ua iloga 'aumaga o tōfiga. Ua mae'a ona tapui tuā'oi ole 'ele'ele. E pei ona iai le tuā'oi 'ele'ele, ma le tuā'oi tagata. Ua fa'ata'oto e le 'aupuputoa ole atunu'u, le va tapuia o tagata, e tuā'oi ai le tamāl'i ma le faleupolu. Ua vaevaeina le gagana e puipui ai maota ma laoa. E 'ese upu ole talagā atoa.-- Ole apisā ole malelega ma le tuleiga, ae fa'avagavaga mo le saunoaga. E 'ese fo'i upu ole atuao ole saofa'iga. O le fala lafo i luma lenā, ole fetalaiga tutafa'itoa, ma le fa'autautaga feaveavea'i. O le atu poulalo i le Itu i tua, e lipo ai le alofisā, e le 'aumaga o tōfiga, auā le alofi taute ma le 'ava taumafa. Ua iloga fetū fōlau o Samoa. E maualuga le vateatea, ae ua iloga ala o manufelegelei. E 'a'ave auma fa'asufiafā, ma loloto le moana, ae ua iloga ala o i'a. E tagutugutu'a ai le vaofilifili, ae ua iloga ala o tama ma o latou aiga. O aiga fo'i ma latou tama.

E iai fo'i lo'u lava talitonuga fa'amatai. E leai se 'atua' ole gagana Samoa, e manatu ifo ai le matai ua mao'a lona atamai, i gafā ma faia'aemaise ole felanulanua'i o upu e lauga ai, o ia lava ua iai le atoatoa o mea uma. Auā e iai taofi fa'ale aiga. O taofi fa'ale nu'u, o taofi fa'ale itumālō, atoa ai ma taofi fa'alemotu. 'Aua ne'i galo, le tu'uālalo a le 'aumatapō ole Atunu'u.

'Aua le seutafilia le lupe, e lē oge lavelave le vaosā o Samoa. E ao lava ina ia alasi'isi'i, ma asa ma le fa'aeteete. Ia manatua; E iai tapu ole sami, e iai tapu ole lau'ele'ele,

e fa'apenā fo'i tapu ole va tagata. O le tusiaina o lenei Tusi. E iloa oe i lau Gagana. E lē ose fa'aailoga o le atamai ua tele, ma le poto ua mao'a'e, ae o le fa'amau fa'aailoga o le Alofa fa'aali ole Atua e ou le poto ma le atamai. E ala ile anapogi ma le tatalo. E leai se

tagata e lē iloa Lauga. Ua o'o lava i tamavalevale ua 'ailao ile Lauga. Auā ua fai tauvaga lauga, i a'oga maualuluga. A'o le mea moni. E le o matai uma, e iai le MANA i le taimi e tautala ai, auā ole meaalofo lenā a le Atua, na foa'i mai ia Samoa, e ta'ita'i ai ana faigāmālō. E mautinoa ai i o tatou fo'i aso. O le gagana Samoa ole meaalofo a le Atua ia Samoa. E matuā le aogā lenēi Tusi, i le 'Aupuputoa ma le 'Aufueloloo o Samoa, o lo'o latou tolovaeina le upega ole gagana samoa, i Samoa nei, ma so'o se tafa ole lalolagi. E le gata i lenā, a'o le 'Aufueta o lo'o tapu'a'aoina tonu fai i totonu o Afio'aga ma Alaalafaga. Ae o lenēi Tusi e aogā lava mo nai o'u uso a matai, ma i latou uma lava e mana'omia le fesoasoani, i tu ma agaifanua a le Fa'amatai. E ui lava ina fa'aleiloga le foliga mai o lenēi tusi, ae atonu lava e maua ai sou lavea'i, pe'ā to fa'ata'uta'u le matagi, ma mataloloo peau fa'asufiafā, ae ua na'o oe le sami. O lo tatou sao faitele, o le fa'asoa atu o meaalofo ale Atua, mo i latou moni, e matuā mana'omia la tatou fesoasoani.

Ia i le Atua pea e ou le potu ma le tamāoaiga, lona lava vi'iga e lē aunoa, mo nei ma aso uma lava o lo outou soifua, ma lo'u nei ola.

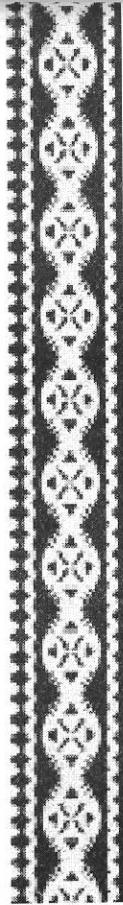

LAUGA AMATA

Mapu maia ile fala fa'asau o lau tapua'iga Samoa, ma auilima fa'asolo pona o lau 'afa fa'alogo, e matemate ai mālō. Auā ua ala tonu le auau i vasā, ile alofa ole Atua. Ua saofagā ai le tagata fa'atauva'a, ile tauti'aga a le 'au matapō ole Atunu'u, ile toe tau fa'afulumā'uina ole gagana Samoa e ala i lenēi tusitusiga. Oute le nonoi la, e tautala fa'atama i ou pa'ia fa'alanugatā Samoa. Auā ole fili taliala ma le laumea fa'apa'ia mata. O le vai su'eala, e loloto lana asa, a sa'ili lona ala e tau ile vasa. O le mea moni Samoa e; E leai se tauvaoali'i fa'afia ma'ema'e, nate toe gafa ma fa'afuata le filifili'a'ai ole vao talugatā. Auā ua mē'ea ona e fuataga le vaosā. E leai fo'i se matuaofaiva fa'afia magafagafa, nate toe ulumatāluina le maota o Samoa. Auā ua mē'a ona atofuli, e outou tua'ā ma ni o matou mātua ua lagomau mai tiasā. O le ala lea, ole uiāuta ose leo, e fa'apea atu ai; Tulou! Tulou! Tulouna lava. Tulouna ia, le tapua'iga mamala i le 'aufueloloo ole talalelei, o lo'o latou taia le ao tau lavelave ole fa'anū'upō, ae 'apo'apo le ao sinasina ole soifua fa'aleagaga, ina ia fa'aa'e ile Atua agaga o Samoa, auā le tau fa'atupuina ole moemoe o lona mālō e fa'avavau. Tulouna fo'i le fala na folo loa o tama ma o latou aiga, o aiga fo'i ma latou tama. Tulouna le fala lafo ole 'Ause'ematafala ia Pule ma Tumua, le tao velo a luga ia Itu'au ma Alataua, tapua'iga mou ile aiga ile tai, ma le va'a o Fonotī.

Fa'atulou atu fo'i, i ou pa'ia fa'alemālō. Le Afio ole ao mamalu ole mālō, sui ole fono a sui tōfia, Afioa ile Ali'i Palemia, Fofoga fetalai ole maota o Samoa. Afio o ministā ole kapeneta, ma le Palemene o Samoa. E fa'apea fo'i, Le tapua'iga maualuga ia Sua ma le vaifanua, fofō ma aitulagi, sa'ole ma le launiusaelua, ma le nofo a ma'opū. E fa'apea fo'i sa ole Manu'atele. Le Afio ole La'au na amotasi ia Samoa, fa'atui ma le 'auva'a to'oto'o, tama

ale Manu'atele ma to'oto'o ole Fale'ula. Afio fo'i le Kovana sili, ma le Lutena Kovana. Afio le Peresitene ole maota maualuga, fofoga fetalai ole maota o sui, ma le tafatolu ole Faigāmālō a Tutuila ma Manu'a. O Samoa mamala na. Ta'alolo ia. E lē toe tapu'eina fa'alau mate. Ae ua fa'afualalaga se leo ole tamaloa Safotulafai. Se'i lafo'aufala fo'i se sao o lenei nu'u, ile taulafoga a Samoa o fai nei, i mea nei o Tusitusiga e ala ile toe fa'aololaina ma le toe fa'amamalaina, o le fa'aaogāina ole Gagana Samoa, i ona tu'utau e o gatasi ai, le lafoga ma lona fa'atinoga. Ina ia 'aua ne'i 'a'afia ile faumālō, ma le manatu fa'apito. A ia saosao laumea fa'atasi, le 'Aufaitōfā ma le 'Aufaiuta, ina ia maeva Samoa uma ile fealofani. E pei ole malelega a lo tatou Ali'i Fa'aola, "Ia outou fealofani." O le mea moni, oute le fia auauvalu i lou talafa'asolopito Samoa; O gafā ma faia, o ou fa'alupega. Aiseā o le'ā toe tau lalaga ai? Ua ta'oto ae ose 'ele'ele ua uma ona fa'ato'a. E motu fo'i, ae ose fulu'ula ua manaia. Ua ou fa'atāuaina lava na'o le **gagana**, i lenei tusitusiga. Auā ole va'atiu lea e tōliua ai le 'anofale matagofie, o tatou tū ma agaifanua i fale ma fafo. E so'o se mea lava tatou te ta'aseu ai, ua avea pea le gagana, ma fa'aילוilo ma'utinoa o le mamalu ma le matagofie o a tatou tu, ma agaifanua fa'aaloalo. Tau ia ina ia o tatou fōlau pea ile va'a o Pualele na tutupu matag i liu, ma ia saga fa'ateleina ai le vi'iga ole Atua i mea uma e mafai ona o tatou faia, e ala i lona fesoasoani mai..... Fa'afetai.

E ILOA OE I LAU GAGANA.

O le fa'aigoaina o lenei Tusi. **E ILOA OE I LAU GAGANA.** Auā o le Atua ole mataisau ole foafoaga. O le Atua fo'i ole Gagana. O Iesu Keriso ole 'upu po'o le Gagana a le Atua na ia fausia ai le Lagi ma le Lalolagi, ma mea uma o lo'o tumu ai. E tusa lava po'o leā le tamāoaiga, e fa'atino ai fa'aaloaloga a le Atunu'u, ae a fa'aletonu le gagana e fa'aleo ai a tatou fa'aaloaloga. O le mea moni ua na'o ni mea mamate, tatou te faia. E matuā faigofie na'uā ona iloa le ituaiga tagata, o mea nate iloa, o lona tupu'aga, ma lona fa'asinomaga i le taimi e tautala ai. E iloa le Tamālī'i e iai lana tōfāmamao i le taimi e saunoa ai. E iloa fo'i le tulāfale e loloto lana fa'autaga ile taimi e fetalai ai. O le AIGA o le fale lenā ole gagana. O ulua'i faia'oga ole gagana, o mātua lava. O le itu aupito i tāua lava. E o fa'atasi le a'oa'oina ole gagana ma le amio. O lona uiga, e o fa'atasi le tautala ma le fa'atinoga. E pei ona moni ai le fuaitau a le Atunu'u; "O tama a tagata e fafaga i 'upu ma tala, a'o tama a manu felelei e fafaga i fuga o la'au." E lē o atunu'u uma, e fa'atatau iai lea lafoga. Ae na'o Samoa lava. Silasila fo'i, tigā lava fa'ato'ā savali valevale le tamaitiiti, ae tu'ufesilisili lava le Tinā. E ā? Soso'o ai ma le tu'u o se mea ile lima, ae fai ile tamaitiiti tai, fa'afetai. E āfua a'oa'o lava le tamaitiiti, o mu'amu'a, ma meamea lona olaga. A tuli fo'i le tamaitiiti i se fe'au i le aiga tuā'oi. E fai le fa'atonuga, ma apoapoa'i le Toea'ina. Sole! Suga! sau e alu ile fale ole toea'ina le la. Ui mai ile itu i tua ole fale, nofo i lalo. Tautala fa'alelei. "Fai iai ua ou fai atu fa'amolemole, pe mafai mai lava, lana fa'aola tapa'a, se'i fa'aola ai lau utufaga." A ave ane fai iai fa'afetai. A uma ona fa'aaogā e le toea'ina le afi, e toe tuli fo'i le tamaitiiti, atoa ai ma le apoapoa'iga. Sole! nofo lelei i lalo, ma fai le upu. Fa'afetai tele lava.

E alu aso, sau aso. E lē toe tau fa'atonuina le tama ma le teine. E iloa le moni o lea manatu, i totonu o aiga, fa'apea fo'i i totonu o na tuli lava i le fe'au, ae ua ola ile mafaufau ma le loto, upu faigānu'u. Aemaise lava pe'a vaela'a le tautua i lona matai, pe ma tala e fai ile aiga o lo'o tuli iai. E moni ai le upu a Solomona sopoutu fo'i le 'aumaga i le matai. O le taimi lava e malele ai se le Poto."A'oa'o le tama e tusa ma ona ala, auā a matua e le toe tamāli'i, i se upu fetu'u pe fetalai tautu'i se tulāfale i se te'a 'ese ai lava."

Afai la ole taule'ale'a; E a'oga muamua ile aiga. O le vasega lava. O le upu e alu ma le mana. E pei o le upu e fai ile faiva o muamua lenā. E a'oa'o ai le gaosiga o taumafa. Ia mamā le tōloga. "O le tao e alu ma le laufā." O le mafua'aga lenā, e gasesega o taumafa. Ia vave ma ia vela lelei, ina ia fia taumamafa manuia ai le taule'ale'a e tautua mataveve, matalilo ile ai le 'auaiga, i lana gasesega. E le gata i lea, a'o le laulauina o fa'amanuiaga a lona tamā. E fa'apenā fo'i le 'aumaga, e matuā mea taumafa. O le fa'asuaina ole vai tatafi. Ia manatua a si'i le fa'alolotoina lo latou tomā ma le iloa, ile fa'amanuia a matai. Ae laulau, ole filiga ole laulau e u ile tagata. O le taule'ale'a e fua olo'o va'aia fo'i i o tatou aso, tagata o lo'o fa'asevasevaloina o lona taimi e 'ai ai. Auā o ia lava e 'ai mulimuli, se'i laulelei uma tagata o le aiga. O le vasega lona lua. Ole fale o 'aumaga.. O le mai ile fetu'u, a matuā, po'o le fa'amalaia a le nu'u. Afai e lē o le malae lenā, e a'oa'o ai le taule'ale'a, ia iloa ona tufa le'Ava. Ia mala aumatuā, o lona uiga o le mala aunū'ua. O le gagana e iloa tautū le 'Ava. Ia iloa folafola fa'aaloaloga, e fa'apenā ile folafolaina o le fai to'ona'i. O lana teu fa'a taule'ale'a. Ia tiotio ma mata'alia. O lona lauulu ia pupu'u, ma ia teu fa'amanaia. Auā ae ete le va'aia. E fa'atusaina fo'i e nisi ole 'Au faitōfā ole ole laumua lenā ole tamatane. Ia iloa ona fa'amalepe le Gagana, ile agi a le matagi. E iai taimi e agi fisaga ai le matagi. E meaituā'olō. Ia malamalama i tufa'aga o manu uma, atoa ai ma lē gata ina mālū i lagona, ae fa'aola totoga. Ae pagā lea e iai fo'i i'a ole sami. Ona taualuga loa lea ile ulufale atu ile fale o matai. O i'ina la e taualuga ai mea uma. O le'ā si'itia ai fo'i le iloa ole taule'ale'a. Aemaise i le vā i 'Ava, o Ali'i ma Faleupolu. Auā e ma laoa, atoa ai ma fa'ato'aga e tua iai le nu'u ole Atua. E ui lava taumafa le Ali'i, i lana Igoāipu, ae inu le 'Ava a le Tulāfale. E fa'apea fo'i, ile aveina o le ipu a le Tamāli'i, auā e 'ave lima lua, ae fua ile muāulu le maualuga, ona fa'aifo lea ile alo ole lima. A'o le tulafale, a 'ave lana 'ava e fua i le fāfāfata, ae fa'aifo ile tuālima. O nei mata'aga uma ole fa'asamoa, e ui ina felanulanua'i lona fa'atinoina. Ae mamanu uma lava, ma fa'amatagofeina e le gagana.

O le gagana a Samoa, na fa'amamanaina e le Atua ile amataga, talu ona fa'avaeina lana Agaifanua ma lana Fa'asamoa. O le gagana e mamana toe mamala.

e, matuā mālū lana agi, ua o'o ifo i ota tōtoga le momosi o lana pa'i. Ua suia lo ta vaivai i le malosi, ma lo ta mativa, ua avea ma teufūgāla'au manogi." Ae e iai le taimi e sopo tuā'oi ai le gagana, ma ua le afeifeia upu. O lona uiga la. Ua le ose gagana Samoa.

Ae ua le migao, ma ua tūfanua le gagana. Ia manatua fo'i la, o le E mafai e le gagana ona toe fa'af'o'i mai le alofa ile loto, ua au taimi lava e lē afeifeia ai upu ole gagana. O le taimi fo'i lenā etausagā o talimau ai le loto fia taumasui, ma le ita fa'amoemoe. E matuā lūlūina ai le nofo lelei, ma le filemū o tagata, ma e o'o lava fofo a alamea le gagana, i so'o se to'atūgā e tula'i mai ile va oi o ina sātia ai ma le soifua o tagata. Auā fo'i ole gagana, natē tagata, ma sātia ai le filemū.

mumulu ma pola puipui le va fealoaloa'i o tagata. Afai la ae Na afio ifo le Agaga Pa'ia ile taeao ole penetekoso, e ala i logovale, ma ua sopoutu le fa'aogaina o le gagana. O le mea Lauaufaiva Afi. O le laulaufaiva, ole fa'amau fa'aologa ole moni, e matuā oia le nofo lelei o Aiga, e fa'afalemasofa gagana, e gagana ai, e tala'i atu, le Talalelei ole Alofa ile Atua i Faigānu'u, ma fefulituaa'i le Ekalesia, ae sili ai ona fēvaeaeae'i mea atoatoa, ma moni ai le alofa i le uso a tagata.

Faigāmālō. O se va'aiga fa'anoanoa i nei aso. Ua matuā lofitūina Tatou tatalo ile Atua ole gagana, ina ia toe fa'amamaluina i lona le mamalu o la tatou gagana. Ona ua matuā le afeifeia upu ole lava mana, la tatou gagana, tatou te gagana ai, e fa'aילו le alofa ile gagana o lo'o fa'aogaina i Tusitusiga, i nusipepa e o'o lava fo'i i Atua i mea uma, e fa'apea fo'i i o tatou uso a tagata, i totonu o felafolafoa'iga, fa'alaua'itele. Talofa e, ua matuā leai lava se va Aiga, ole nu'u, ole Atunu'u ma le mālō aemaise le Ekalesia. O la fealoaloa'i. Ua leai se silasila tuālafo, pe ta va'ai. Ae ua ta i amata Gagana Samoa lava, e iloa ai tā'ua e le lalolagi uma.

ta i matau, fa'alāma ise. Ua māfuli ile 'a'apa, ae tu'ua le pi'itaga.

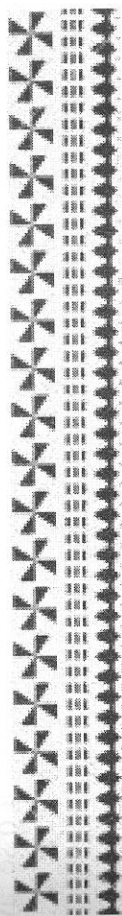
Afai e moni o Iesū Keriso o le 'Upu. O lona uiga, o le maleleaga tutasi a le Atua le Tamā. O ia lava ole Gagana po'o le mānavaga pa'ia, a le Atua e ona le mana uma. O le mea moni fo'i lea e māfua ai, ona mamana ma pa'ia le gagana a Samoa. Auā o lo'o lotolotoi ai, le Agaalofo mamana o Iesū le upu a le Atua.

Silasila fo'i, e matalasi uiga 'ese'ese o le gagana. E pei o lenei. E fa'amaise le gagana, i le agaga ua mafatia ma ua nutimomoia ona o tīgā o le oti, ma le vala'au pa'ia a le Atua, i sē sa pele i agaga ma finagalo ole aiga. E fa'aolatotoga le gagana i le loto ua teva ona ole tausūai. E laveitigā le gagana

ile loto ua 'aina ile musuā, ona ole agalelei atu pea, ae tali mai ile agaleaga.

E fa'ama'ite e le gagana lagona fou, ma le fa'amoemoe fou, ile loto ua inu malie i le uaina tuai, ma le tufa'aga na mafu mo le tagata 'ese.

E fa'alototeleina e le gagana, le loto ua olopalaina ile pala'ai, ma le atuatuvaile ona ole taufa'amata'u o isi tagata.

FEILOA'IGA ILE AGAIFANUA

(LOTOFAGA & SAFOTULAFAI)

O Samoa ma ana faigāmālō, e tele feiloai'ga e masani ona feiloa'i ai le Atunu'u. E pei la ole Fa'aipoipoga, Saofa'i, po'e se Malu fo'i. E le gata i lea o fa'aagatama e pei o Taulafoga, Kirikiti, Tagati'a, ma le 'Aigofie. E pei fo'i la ose 'Amiga o se 'Aufata e fa'aaogā, po'o se tāga e sōlia ai i laufanua. O le feiloaiga ua tā'ua i luga. O feiloaiga lava masani ai le Atunu'u. E pei la ole feiloa'iga a Lotofaga ma Safotulafai. Afai la o lea ua malaga mai Lotofaga ma tō' taunu'u, ile malae i Fuifatu. O le taimi lava e taunu'u Lotofaga ona usu loa lea iai o Safotulafai. O aga e masani ai le Atunu'u. E taunu'u loa lava le Usu.

Ona fa'atūlima loa lea o Safotulafai ia Lotofaga.

Ia tala maia o 'a'ao ma Afifo mai, le pa'ia ole Aiga Salevala tainane lau Afioa ile Sa'o Fa'apito. Susū mai Sitagata ma Aiga Sā Sitagatā na e taumualasi i faigāmālō, maluu mai ali'i ma o faleupolu, ma le mamalu ia te oe le faleātua. A mae'a ona ta mai fo'i lea o Lotofaga.

Ia e'eta'i ia ma pāpā'a'ao, le pa'ia maualuga o Sa Leilua ma to'alima o Ali'i, o Sa Alaalatoa ma Alo Malietoa ma le matu Sosopo mai Tuilagi ma Namulau'ulu, ma'oputufuga ma le 'aimalae, ma le mamalu ia te oe **Safotulafai**. E uma loa ona fa'atūlima.

Ona sufi loa lea ole 'ava fa'atali o Safotulafai. Oute le toe ta Utula'u pe oute toe afe i Fagaea, i fitā ma faigā, ole taeao ma aso, auā ua fa'aifoifo i maugaloa le lauāmanu tulimafua. Ae tau ina ou fa'apoi a ilamea, ma ou togi le 'aute i fanua, e faigatā tatou taeao fesilasilafā'i. O se 'Ata iti, ose 'Ava le tuā, a'o se 'ava le fonotia na Ali'itaeo mai ai Aiga ia, ae ūmia mai e le lo

to'alua, ma le mamalu ia Safotulafai. Ona fa'apea lea. Tula'i mai se 'aumaga. 'amia le 'Ava o ipu auā le Tapua'iga. Fa'afetai o lea ua mautū mai le 'ava ole tapua'iga. 'amia se 'ava na maluu mai ai Tuilagi ma Namulau'ulu. Tapā se 'ava o ma'oputufuga ma lē na 'aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. Fa'atali ma Lemauga, te'a atu 'ava ia ole ali'itaeo ma le usu fa'aaloalo. Auā le asō ma le tatou fesilafā'iga.

Folafolaina o 'AVA.

O le ā ou le toe taia le tafa'itoa, pe ou toe laga le matilafoa, e pei o sāsā ole mavaega ile taisamasama. E faigatā sā ma faigā ole tupua ma le la'o'ai. Ta'oto ia a'o se ala ua ola. Ae o le ā ou tulī'autasi le atu ale sa'u, e faigatā le 'ava lea. O le fa'aaloalo ma le teu maualuga.

Fa'aagafua ia lo'u nofoaga, ae fa'amagalo lo'u leo, ae se'i o'u tautala ile 'ava lea. O le 'ava ua tele iai tala. O le 'ava e talatala ma tamagamaga, auā e fe'ai ona lau, e fe'ai fo'i ona 'ata. O le 'ava e taوسي ai le taulaga, auā ole 'ava o le otigā tagata. O le 'ava sa tapola ile lagi tuatasi, ae tavele ile matāmatagi, e sauali'i ole Atulagi.

Ole 'ava sa tapu'e ile lagi tualua, ae taselu ona 'ata e le la'ilua. O le 'ava sa tafasi i Maugaloa, ae femama ona 'ata e le nu'u o Imoa. Le 'ava, sa fatiseuseu i le atuvasa, ma lafo ile liu ole va'a, auā e leiloa o taaga e fai i vasa. Le 'ava sa māia e le 'aumaga pa'ia, ae se'i 'au'aulalafo le tōfā mamana, ma le fa'autautaga tatala, ile Fale'ula tauaitu ma le Fale'ula tautagata. Le 'ava sa fa'atōfala'i, auā Samoa pe'ā feta'aloloa'i. Le 'ava sa fa'aagaaga e sua, e puipui ai le galuega pa'ia a le Atua. Ua sala la ina tatalagatā le 'ava. Ae ua mafua ona tatala ona o lo outou silasila ile gafa ole Tui'a'ana ua o'o. Ia silaalofi maia le pa'ia tele ile Aiga Salevalasi, ma lau Afioa ile Sa'o fa'apito, tainane Ali'ima

o Faleupolu ma le mamalu ia te oe le Faleatua. Tautala ile 'ava Ua ta fia pa'i ile vai ole tama. O le fa'ataumatau atu lea. O le'a ou lea, na Ali'itaeao mai ai Sa Leilua ma le to'alima o Ali'i, Si fa'atali atu.

Alaalatoa ma Alo o Malietoa ma le matua. A'o se 'ava na usi Fa'afetai Tuilagi. Malo le silasila mamao i le tausiga o lo tatou fa'aaloalo mai ai Tuilagi ma Namulauulu, ma'oputufuga ma le nu'u, aemaise lo ta va talatala. Ua maualuga lenei aso ma ua 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. O lenei o le'a ou fa'aailo'au'au tetele, auā o lea ua fa'afeagai sega'ula. E ui ise lagona atu.....

Ua iai le Lātasi. Ua iai ma le Fu'ataualuga. Ua iai ma 'ava tugasi fa'atama mua. Ae alo ia ina e fetalai. Ae ole'a ou fa'ase'e ua mago fa'alālelei. A fuatia le malae ua lava ma totoe le pule a le tuāfaiga, ma popō le fala lafo, ina ia se'e malie le si'a nai le Faleatua. Ia māmā maia se 'aumaga.....

Ia te'a le inati lea ole tānoa e agatonu ai lo tatou taeao Manuia lau lauga.

fesilasilafa'i. Te'a le 'ava lea ole ipu ile Afioga ile Sa'o fa'apito Mālō fetalai Namulau'ulu. Ua logo i, logo ā, pei ole upu ile faiva Te'a le 'ava lea ole ipu ile Afioga ia Tupuola. Te'a le 'ava lea ole i vao, ua logo fo'i tino matagi lelei, i le fa'autaga fa'aa'e, ia te oe ipu ile Afioga ia Seinafolava. 'Ava lea ole fetalai ia Sitagata le tu'ua. Ta te le femasalosaloa'i. O la ta avega e ua ua fa'atasi. Ona fa'apea lea ole pule. Malilie ia; O le'a mānoa 'ava ia Ae tapua'i maia ma le manuia. Ma'oputufuga ma le mamalu ia lagolago ai lo tatou aso. Fa'afetai le fa'atōfāla'i 'ava. Ua mālō Safotulafai. Tapua'i maia ma le manuia, o lea o le'a fai la tatou fo'i le uta i 'ava.

A mātē'a loa le folafolaina o 'Ava. Ona fili tupetua loa lea ole ole Tapua'iga e manuia ai mea nei o Lauga.

Tuilagi > Sā Leilua ma le to'alima o Ali'i, Sā Alaalatoa ma Alo o

Malietoa ma le matua. Tō maia la outou malelega, se'i puai le mana fa'a'ailo, e manuia ai le lauga a le to'alua nei, ma Safotulafai.

Leilua. > Fa'afetai Tuilagi. O lea ua e afe mai ile Tapua'iga se'i sa'ili le uū ile tōloga auā se fa'amanuiaga a Aiga nei. O le tatalo a Salevalasi. Ia lia'ina matagi lelei, ina ia folau loa lou sāl ile taisou. Ia sāgai tali 'ai ole tai. auā se i'a a le taliuta ma le tapuaiga. Ia manuia lau lauga. Ona fetalai loa lea o Tuilagi.

Sivaloa ma le Fa'atau pa'ia.

Ona fetalai loa lea o Tuilagi e laga le fa'atau, e fa'apea;

Ua fa'amālō le uta fa'afaleupolu. Ua e talatala fa'a va'atiu le 'ava ma lona gafa. Talofa i si pule tau 'apa'apa ma le le 'a'u'a'u. Ai mālō lava, le moe manatunatu i taeao fa'apenei auā lava Samoa ma ona upu fai. Ia e'e maia ile tumutumu ole faleselau le pa'i tele ole faigāmalaga mamalu. Ae se'i sa'a ile tai le upega o Pili ma fili ile tai se agava'a, auā lenei taeao ma le tatou fesilafa'iga. Namulau'ulu; ua ou tapa fua i lou suafa, e le ose tala ave ane ai. 'ese fo'i foliga o lenei taeao. O le mafua'aga lea o lo'u vav fa'api'ioa atu i lou sāl, se'i o ta aleaga po'o fea o iai lau fa'autaga

LAUGA USU.

Fa'afetai o lea ua usiua va'asavili le sivaloa ma le fa'atau pa'i i le va fetu'utu'una'i ole to'alua nei, ma le mamalu ia Safotulafai. Ua tasi ai nei le fa'afitiga o aleaga, ae fusi ile fau o mālō. Avea i lo'u leo fa'atauva'a e fai ma matagi agi mālīe, e momoli ai i vi'iga o lo tatou matai sili. Auā o ia lava e to'atasi ua mālūa ai o tatou pōpō i falemanū, ae o tatou sisiva i lagitau. Ae oute le sopō'ia la le pā i fualaga, e pei o tu'utau ole mavaega nai Puloti auā lenei aso ma lo tatou palefeagai.

E muamua lava ona ou fa'atulou atu i pa'ia mauululuga o lo tatou taeao ma le aso. Ua lupepe le taumanu'ula pei ole tala i Malietoa, auā o lea, ua affio mai le Aiga Salevalasi. Ua affio mai le Sa'o fa'apito. Ua sosopo mai Ali'imau o Faleupolu, ma le mamalu ile Faleatua, i lo outou lātō ile tai, ma le lātō i fanua, ma le lefulefua mai. O lou la salatonu i Falesea o tua o Fuifatu. Ua malu maunu ai nei tiasā, auā o lea ua Ali'itaeo Sā Leilūa ma to'alima o Ali'i, Sā Alaalatoa Alo o Malietoa ma le matua. Mai mai Tuilagi ma Namulau'ulu, Ma'oputufuga ma le na 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. O pa'ia na, ma mamalu na, ole taeao ma le aso. Ta'alolo ia, auā e lē popo i sa'u upu.

Tau ia ina ou fa'apoi a ilamea, ma ou fa'amālū atu ona ose 'ata i ose 'ava le tuā, 'ava le fonotia. Ua mamago vanu, ma ua logolā 'ele'ele, ole mafua'aga lea, ole teva ole ola ole 'a'ano a tamālī. Talofa ua na'o se 'ava saelelelefa. Talofa isi au pule tau'uti'uti, te masani e pule i mea e tele. Ae mālō le silasila ile Atua ua e amana'ia ai, lo matou matitiva i 'ava. A lea ua alu, alu, lau puiua e fa'i le inati ole tānoa. O lea ua taulia e le tausala ma 'aumaga. Ia lu'ilu'i mālīe pea ia, ma tālia le puna ne'i luagia i efu. A tete'a le efuivale ma le 'ava magalo. Ona ulua'i tapati i lea ole Alofisā, ae tapa ipu lo tatou taeao fesilasilafa'i.

Fa'a'ilo ia le fōgātia, ae 'alaga le 'ava, ae taute se ipu i le pa'ia ia Salevalasi. Taute se ipu ile Afioga ile Sa'o Fa'apito. Fa'a'ofa se 'ava auā Ali'imau o Faleupolu, ae matua ni 'ava ma le Faleatua.

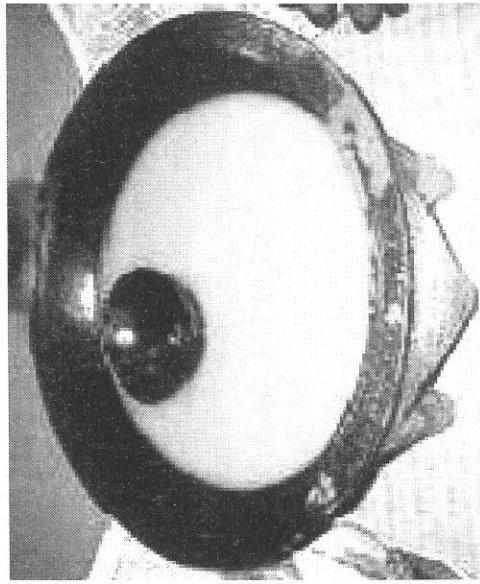
Liliu maia le vai o Sināfatulua i lea talagā atoa. Soso'o ia ole 'ula, ae taute se ipu auā Sā Leilūa ma le to'alima o Ali'i. Taute se ipu auā Sā Alaalatoa, ma Alo o Malietoa ma le Matua. Fa'a'ilo se 'ava ia i la'ua na pule, Tuilagi ma Namulau'ulu. 'Alaga ia ose 'ava ia Ma'oputufuga ma lē na 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. A sua pea le laulau

ole feiloa'iga. Ona asu ane lea i tua, oute inu ai.

O lea ua motu ile ta'i le agatonu ole taeao fesilasilafa'i, ae le fa'agaloina le alofa ole Atua silisili'ese. Le Atua o Aiga. Le Atua o Atunu'u ma Mālō uma. Aemaise o ia o le Atua o Ekalesia kerisiano uma. Le Atua lenā na ia ta'ita'i saogalemū mai lo outou soifua, ile 'a'ave o le tai, ma le fitā o ala sa uia. Auā e ui ose tōfā sa fa'aevaeva, a'o se fa'autaga tu'utu'u mamao, e talitonu pea, ma le lotu fa'amauualo, ole ago e tafia, a'o le laumea vale e toli e le savili. Ae fa'afetai i lona alofa lavea'i, auā o lenei ua futiafu mosi i vai, ae lalafo 'ula i maota. Ua tuana'i ava faigatā, ua sopoloa matagivale. E le ose tōfā ua maoa'e, po'o se fa'autautaga ua atamai, e leai. O le Atua lava ma lana pule fa'asoa, ua mālūa ai ona o tatou fesilafa'i, i maga o fetau soifua, e pei ole tala ile tama'ita'i o Leutogitupa'itea. O le vi'iga sili lea ole Tapa'au ile lagi. Ta'oto la'ia sālē ave, ma mamalu le ave'esea ole Atua, i ana auauna filifilia o lo'o latou 'alagina le galu ma folafola pea le Talalelei, o lona Mālō e fa'avavau, ina ia tele pea ni agaga e gaua'i o latou lotu ile Atua, ae seuama i le lalolagi. Ta'alolo ia. Ae pagā lea, o so tatou taeao. E tele taeao faitauina ole Atunu'u. E pei ole taeao nai sauā, ma le taeao nai samanā, ma le Aso nai Tumua. O ai nate fia manatua ia taimi ole pōvalea ma le fematea'i o le Atunu'u. Taeao ole fetōtōa'i ma le fefulituaa'i, o Tupu ole Atunu'u. Ta'alolo la taeao ole Atunu'u ia Pule ma Tumua, auā ole

latou fatuaiga tausi lena. A'o taeao ole Talalelei. O taeao na, ni mātū ai le afu soifua, ae laga i matau le va'aali'i o tupu mātū tamāli'i ole Atunu'u, tainane faleupolu tōfia. Fa'afetai ile Atua ua utufia le toto mamala o Aiga ma latou Tama, ae tōtō ifo maota tapua'i le afu talitau o Pule ma Tumua, Itu'au ma Alataua Aiga ile tai ma le Va'a o Fonoti. O Samoa mo le Atua, o le Atua fo'i mo Samoa. E le talaleu la le taofi i taeao ole Atunu'u, ma taeao ole talalelei. Auā o taeao ole so'otaga ole fa'apaupau, ma le malamalama o Keriso. A'o le taeao sili, o le taeao lenei ua o tatou fesilafa'i ile atutia o Tāuvao ole vaofilifili, ae o tatou sa'asa'a nu'u fou. O le vi'iga sili lea ole Atua. Goga ia la pa'ia o taeao Samoa, ma taeao ole talalelei i le 'Au Lesionale o lo'o latou uti tusa'ili le vai ole ola fa'aleagaga, ma 'apo i lima le vai manini ole ola toefuata'ina, ina ia tofumalemo ai le fanau a tagata Samoa nei ma le lalolagi atoa, aemaise i latou o lo'o galala ile fi 'ai ma le fiainu moni fa'aleagaga. A'o aga ole asō ile tala mai 'a'ao ma afiio mai, aouliuli sau itulā, ona sausaunoa lea ni fetalai, se'i fuatia le tao, ma fuataga le vao, ile mafua'aga o le tatou taeao fesilasilafa'i. E iai ole taofi. E le fa'amatafia lo tatou taeao, e pei ona masani ai nisi. O lenei fa'ato'ā o tatou feiloa'i. A tatou alo ia ile agatonu. O 'ava na luagia ile efu, ae ua magalo il alofa ole Atua.

Manuia lo tatou taeao.

O lea ua fa'aifo i ati mālīe, le fetalaiaga tū tafa'itoa ile fetalaiaga ia Tuilagi. Ona fili tupetoga fo'i lea o Ali'imau o Faleupolu, male Faleatua, i sē o le'ā va'ava'alua ma le fetalaiaga ia Tuilagi, auā le alofa ole Atua.

LAUGA TALI

Ua fa'amālō fetalai i lau fetalaiaga Tuilagi. O lea ua fa'aifo ile tula, le lupemua sa e fa'alele i lo tatou taeao fesilasilafa'i, ae pa'ō mai papaofa pei ole lupe a Lafaiali'i, Talitonu le fa'amoemoe, ole tōfā taualaala lea i Aiga e fa'avaotutu'i nei. Ua e fa'a mapu'e fo'i le galu nai le fa'amutu o tautai ole vasa, auā pa'ia talatalagatā o Aiga e tausi e le faleatua, aemaise o Aiga e te polapuipui. Mālō le uta fa'afaleupolu. Ua e 'amia fo'i uta mamao ma e talatala uta lalata, auā sā ole alofi taute, a'o se 'ava tali lumāfale, o aiga ia, a'o se 'ava na 'umia mai e le faleupolu, o le'ā le toe afe iai se leo ole Faleatua. Fa'afetai ua e fa'aalo le alofa matalasi ole Atua, matou te fa'aluaia, auā ole mea moni, e leai se malosī, e leai fo'i se atamai nate mafai ona fa'aoso le la i sasa'e, ae fa'agoto ifo i le fafā o sauali'i, ua na'o le Atua lava e to'atasi nate mafaia ia mea uma. O le alofa fo'i lenā ole Atua ma lona 'a'ao

lavea'i, ua māfua ai ona tatou fesagisagia'i fa'a manua, ma tatou fa'apenei ai. E ao lava la ina vi'ia lona suafa e fa'avavau. O mafutaga manaia. Ua o tatou feofofoa'i i lona alofa. E moni ai taeao o Samoa, ma taeao o le talalelei. E ui lava ina fa'a fagoga sa'afi'afiga ale tupu o Tavita. Pe tatou te o i tulu'iga ole lalolagi, tagiao, ae na maua ai fo'i mea silisili, o lo'o lā'ei ai nisi Afio'aga o la e iai le Atua. Pe fofola fo'i o tatou moega i seoli, e iai lava le A'o le taeao sili, o le taeao lava lenei ua o tatou lūlū'a'ao ai ile Atua. E ao lava la ia i tatou ona vi'ia le suafa mamalu ole Atua i manuia O le vi'iga sili lea ole Atua pei ona mālīe i lou tau fetalai Mafua'aga o lenei mafutaga tatou lafo ile Atua, nate fa'atautaia Ia amata i lona manuia, ae fa'ai'uina i lona lava vi'iga. Ae tatou alo ia ile agatonu, o 'ava sa tau papalu, ae ua talimā ile alofa ole Atua.

Manuia lo tatou aso

UPU TAUMĀVAE (Lauga Safotulafai)

Ole aso na toe taliu ai le uto, ma toe seu ai Salevalasi Ali'imau o Faleupolu, ma le Faleātua i Tūmuā. Na amata lava fo'i ile 'Ava taeao ma aga e masani ai le Atunu'u. Ona fetalai fo'i lea o Tuilagi e fa'aofa le alofa ole Atua, ua māfua ai ona toe laulua fesilafa'i ile manuia.

O le'ā le toe ta i matau pe ta i ama fa'alāmā ise, se leo Safotulafai. Auā o lenei ua talitua le pogisā ma ona faigatā. Sa ti fo'i i fagalilo le tapa'au ole alataua ae matemate le aiga o S tagaloalagi pe tua ma ni a, lenei fa'amoemoe. Auā e 'a'ao puipu le Atua, ae lavelaveua le Ali'i ole pō ma ana 'au. A'o lenei taeao sē ua mata e fia va'ai le va'a o Inu nai le saofa'iga mālō. Auā ua maleifua i le lagimātāfi le pa'ia ole Aiga Salevalasi, ae laga matau le Sā o Fiamē. Lau Afioga ile Sa'o Fa'apito. Ua taumu lelei le Va'a fetalai o Ali'imau o Faleupolu, ae fāgua ile manuia mamalu ole Faleatua. Ua maleifua i nu'u lelei Aiga nei, ua mau fo'i se ola ole to'alua nei, ma lenei nu'u o Safotulafai. Fa'afetai ile Atua fai mea sili. Seanoa lona alofa, tatou tē lē maua ne

matagofie. E vi'ia le Atua o Samoa ma le lalolagi, ona o lenei tatou fa'apenei ai. E ao lava la ina vi'ia lona suafa e fa'avavau. O mafutaga manaia. Ua o tatou feofofoa'i i lona alofa. E moni ai taeao o Samoa, ma taeao o le talalelei. E ui lava ina fa'a fagoga sa'afi'afiga ale tupu o Tavita. Pe tatou te o i tulu'iga ole lalolagi, tagiao, ae na maua ai fo'i mea silisili, o lo'o lā'ei ai nisi Afio'aga o la e iai le Atua. Pe fofola fo'i o tatou moega i seoli, e iai lava le A'o le taeao sili, o le taeao lava lenei ua o tatou lūlū'a'ao ai ile Atua. E ao lava la ia i tatou ona vi'ia le suafa mamalu ole Atua i manuia O le vi'iga sili lea ole Atua pei ona mālīe i lou tau fetalai Mafua'aga o lenei mafutaga tatou lafo ile Atua, nate fa'atautaia Ia amata i lona manuia, ae fa'ai'uina i lona lava vi'iga. Ae tatou alo ia ile agatonu, o 'ava sa tau papalu, ae ua talimā ile alofa ole Atua.

Matou te ave atu fo'i mālū i pu'ega ole'ā se talo le vālūa, ma se fa'aaloalo le futia, ua tali ai le sua, ma o tatou 'a'ai ai. O laloifi lenei. O lou silasila ile Atua ole'ā falelalo ai lo matou matitiva i 'ai. O le agaga maualuga ia mafuli mai mauga, ia maua ni mea silisili auā outou. Pagā lea, ona ua pau ole foa'i a le Atua e ala i taumafa. Ona fa'apea lea; O Samoa e tiu i pa'ia ae eva i fa'aaloaloga. E lē fa'asolaina fa'a fafine ole pō, la tatou mafutaga. E lē faigofie i Aiga nei. E faigatā Ua fofoga i tupu, ae mata i Faleupolu la tatou Fesilafa'iga. Ona fa'apea lea. Alo maia o le'ā taumafai atu. Le Afioga i le Sa'o, Sā Leilūā ma le to'alima o Ali'i. Sā Alaalatoa ma Alo o Malietoa ma le matua. Le to'alua nei ma lenei nu'u. Ona fa'apea lea; Salevalasi, Alo mai: O la outou sua lea; o lenā ua fou atu le tausala, ua iai le vailolo, o lona sei ma le la'ei. Ua iai le fa'aaloalo ma ona teuga E 'au'au ile manupapalagi lenā, ae ufta'i ile 'ie ole mālō. O le tōfā lea i le Afioga ile Sa'fa'apito.

O le tōfā lea ile Afioga ia Tupuola. le tōfā lea i lau Afioga Seinafolava.

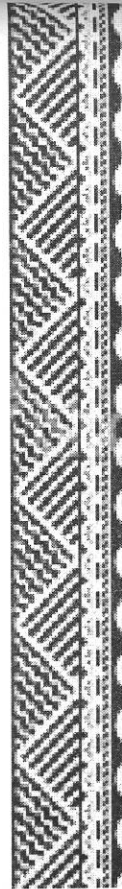
Lau fetalai Lemauga o lou lafo lea.
Lau fetalai Fa'atili o lou lafo lea.

Ua iai ma lo outou fa'aoso e (10 Manufata ma manupapalagi e 2) Ua tasi le moe feaveavea'i i le Faleatua, ona lafo ai lea ile O lo outou pasese lea, ua iai le \$2,000.00.

E pei lava ona o matou taumafai atu, pau o se mea ua o'o iai fetalai a Tuilagi. Ua fa'amalō le uta, ua mālō fo'i le fetalai fa'aaloalo. O lea ua mafai. O le'a tautoloitua sa matou fa'amatalaga, sau ose taimi Ua fa'aifo ile atutia le lupe sa sa'ili mafua. Ua taliga e tuli'au, ae logo le'a tatou tau māvae. E tele mavaega a le Atunu'u. Ae tato fa'aifo ile atutia le lupe sa sa'ili mafua. Ua taliga e tuli'au, ae logo māvae ia ile mavaega a tama'ita'i nai le to'afa ole tapua'iga. Afai tino matagi lelei. Auā ua e papae tua'oi ole malae i Fufiatu. O le ae ta fefulituaa'i, ia tutūmau lo ta fealofani. Le pa'ia e, malae ole filigā tōfā, a'o le pa'usisi o fetalai tu'utu'uloloa, e Salevalasi ali'imau o Faleupolu ma le Faleatua. Afai ae taumafai mai lelei ai mālō auā Aiga ia, ae tainane le mamalu ia Safotulafai. lou sālō i ou vaifanua. Ia manatua 'aua ne'i galo. Ia tutūmau i Ua mālō a ona e foa le mata ole vai fa'alanu, ma vaisausau le tatou fealofani. Paepae fa'aaloalo fili o Ali'i ole fono. Auā pa'ia sausaugatā o le

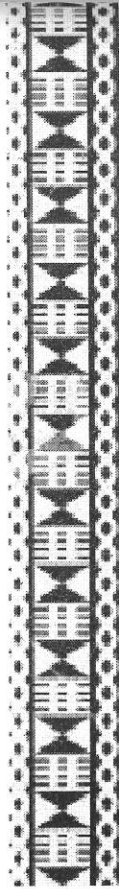
Lagi ia e mamā lenā talagā atoa 'Aua ne'i pa'ū le masina, p taeao ma le aso. O le mea moni ua atu e, le faga i foa, ae fa'amālō gasetoto le la, ia te oe le aiga pa'ia, le tōfā ia maua pea, auā le faga i ā'ea. Auā ua popo pa'ia ma mamalu, mālō le uta, mālō le nu'u ma le galuega pa'ia a le Atua. 'Aua nei tauala ma le fue pal fetalai. Ua e fa'afelelele ti'a ole tauti'aga, auā sālō Alofi. le lauga ia te oulūa i Ali'imau o faleupolu, le lauga ia maua au Fa'afetai le tōfā i 'ava, ua mālō le uta i 'ava. Ua e fana fo'i le ū ile aiga ia, le puipui'au a le faleatua ia malu lalotao, auā le tauti' vateatea, auā lo tatou va sālō le Atua, ua moni a 'oe. E ao ina ole filemū. 'Aua fo'i ne'i magoto le mafuaali'i, auā aiga ia, le tō fa'afetai le Atua silisili'ese i mea uma. Auā e ui i lo tatou ia maua e mailē ai mea sili, auā le nu'u ma le tauti'aga o fa'anana, ae leai lava se vave e fa'atūsau i le pule fai to'atasi a lo tatou Tapaa'u ile lagi, e pei ona mālō i lou fofoga lafo, ma lau vāgana fa'aaloalo. Na afua'isi'i lenei mafutaga i lona alofa, o lenei fo'i o le'a fa'ae'e le fala na fofola auā le tauafiai o lenei mafutaga matagofie, o lona vi'iga lava ua fai ma la'e'i, i mea uma. O taeao o Samoa ma taeao ole talalelei, ta'alolo ia auā ua uma ona e fa'aaloalo. O lea fo'i ua e togi le pula, auā lo tatou taeao feiloa'i, fai mo tatou lenā. Ona fa'apea lea. Tuilagi, ua 'avea lau fetalai ma va'a fa'atau i lenei aso. Ona fa'apea lea o se leo ole faleātua, e le faigofie lau fa'atupu ma lau fa'aaloalo ua maua. Alo mai; O le tōfā lea ile Afoga ia Leilua. E momoli atu ile \$500.00 lea. Ole tōfā lea ile pa'ia o Sā Leilua. E momoli atu ile \$1,000.00. O le lafo lea o lau fetalai e \$1,000.00. O le meaaloa lea ale faigāmalaga i le pa'ia o lo tatou nu'u. E \$10,000.00.

O taeao o Samoa ma taeao ole talalelei, ta'alolo ia auā ua uma ona e fa'aaloalo. O lea fo'i ua e togi le pula, auā lo tatou taeao feiloa'i, fai mo tatou lenā. Ona fa'apea lea. Tuilagi, ua 'avea lau fetalai ma va'a fa'atau i lenei aso. Ona fa'apea lea o se leo ole faleātua, e le faigofie lau fa'atupu ma lau fa'aaloalo ua maua. Alo mai; O le tōfā lea ile Afoga ia Leilua. E momoli atu ile \$500.00 lea. Ole tōfā lea ile pa'ia o Sā Leilua. E momoli atu ile \$1,000.00. O le lafo lea o lau fetalai e \$1,000.00. O le meaaloa lea ale faigāmalaga i le pa'ia o lo tatou nu'u. E \$10,000.00.

Tuilagi oute talitonu e te le masalosalo. Ua silafia e le Atua i agaga e tumu i le loto fa'afetai, ona o lou alofa tula'i ma lou 'a'a māfola. Ua e lāina ma e timu'ia ona o le moni o lou alofa. Ua 'a'afu Salevalasi ma le Afioga ile Sa'o fa'apito, ua tafe tino i va lau fa'aaloalo ile Faleātua. Ua matou malilie. Ua sūsua 'auālia, u lele le sē, ae ua le mau tō'oga le manulagi. Ua fulisia 'augutuva i lou alofa sasa'a ma lou fa'afā'ō'a'ao. O le tatalo a Aiga nei ma lenei nu'u o Lotofaga. Ia fa'afō'i atu e le Atua e ou le tamāoaiga mea uma ua e lafoa'i ona ole moni o lou alofa. Ona manatu lea, le'ā seu ia le va'a o Lemaugao'o, auā ua ele le matagi. O le tatalo 'aua ia ne'i ta'ape papā pe gāsolo ao ole lagi, a ia tō le fale tautai ma ia lafoia i nu'u pule le fa'atautaiga a Aiga e te tausi. I taili fo'i matagi fōlau, auā le Va'a fetalai o i la'ua na puli Ma'oputufuga ma lē na 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. O le tatalo a le nu'u nei. 'Aua ne'i tulolo lou to'oto'o, pe solo lo fue Tuilagi. Ia mamao ni gasegase ma ni Lagifa'atafa i le pa'ia Salevalasi ma le Afioga ile Sa'o fa'apito ma lenei nu'u. Soifu fiafia le faleatua ae ou ola. O le'ā matou fō'i i fanua, i Mulifu ma Tanumāleu, ma o matou loto ua taumasuasua ile fa'afetai Aimaise le va'a ua goto ma le mama ua lomi, i au teuga fa'atupu ma au fa'aaloalo faleupolu.

Fa'afetai fa'aaloalo.....

TALIFAITAU. (Tuilagi.)

Fa'amālō fetalai Lemauga. O lea ua e sasā le fala pei ole faiva o pōula. Ua mē'a fo'i ona e paniniu lo tatou va tapuia, ma le Atua. Mālō fetalai fa'a toeaina. E lē tau lā'eia le ma'a osofia, pe tau paopaina le tupe fai'ai, ole taulafoga, auā o oe ole tagata filifilia i taeao maualuluga fa'apenei. Ua malie o, ua malie mālō. E pei o upu tatou te masani ai. Ua malie le lautua. Ua malie le pua taupea, ma le nu'u e feagai ma Uvea. Ua soloi mauga, ae ea vanu. Auā o lenei ua e fa'aaloalo mai i aiga nei, ma lenei nu'u i le tupe pa'ia lea. E leai lava se toa o toe fia tūmāti'e, pe toe fia tagata aliali, leaga ua tatā lautaliga le matagi, ile tau ole soifuaga i nei aso. Ae fa'afetai i lou silasila mamao i le fa'afeagaiga o Segā'ula. O lea ua tālā 'Ie o 'Au'afa sa falelalo ma fa'apelepele i tōfaga, ae ua e lē fa'atafa ile ata ole la'au, auā e te masani e tausi Tupu, ma e fa'aeaea i faleupolu mālō fa'afetai. Ua e 'apa'apa i le pa'usisi o fetalai ma ua e tatala moegālafo, o lau pule lea fa'afetai. Ona fa'apea lea; Lemauga; se ua malie taliga e fa'alogo, ua malie fō'i mata e va'ava'ai. O fa'anaunauga ole agaga ia saga maua nisi avanoa fa'apenei tatou te fesilafa'i ai, ma fetofia'i ai meaalofo a le Atua, ua i ou 'a'ao ma o matou lima. E iai ole lagona. Tatou lafo ia ile Atua o mea uma, e ou le sosia ma le tamāoaiga, o ia lava nate tau i auala mamana ua uma ona ia saunia, mea uma ua outou lafoa'i. O a matou upu ua uma. Ae tala ia o 'a'ao, ia ali'i ile matagi e taumulia'i i lo outou sā. Ia talolua Tuna ma Fata, ia iai leova i lo tatou va. Ia fa'amagalo ni lape o lenei aso, soifua ma ia manuia. Fa'afetai.

O SAMOA E FA'AVAE ILE FA'AMATAI.

O upu tatou te masani mai. E maualuga le vanimonimo ae u iloga fētū fōlau o le Atunu'u. E loloto le moana sāusau ae ua iloga ala o i'a. E tagutugutu'a'ai le vaosā, ae ua iloga ala o tama ma latou aiga, aiga fo'i ma a latou tama. O le tai ma lona ta'aga, o 'imoa ma lona vaipā, o le fuata ma lona lou, o le tagata ma lona taimi. O le Fa'amatai. O le fono faitūlāfono a Samoa. O le Pūlegā, po'o le fa'alapotopotoga lea e fausiaina tūlāfono, e lima fa'afitauli e lamatia ai le nofo lelei o tagata. O matai, o leoleo ia, tausia le saogalemū lautele, o tagata uma, aemaise lava pe'a iai fe'ese'esā'iga i le vā o tagata. O Fa'amasino latou te puipuia le tapuia ma le tuā'oi tagata ina ia malu lona fa'avae. O le Fa'amatai fo'i, o le latou mataifaioi ole saga tapu'e lea ma fa'aolalaina tatou Agaifanua ma le tatou Fa'asāmoa.

O le upu **Matai**, o lona uiga ole upu **mata'i**. E mata uma iai, faigā ma gaoioiga fa'asāmoa. O le **Matai** ole tagata e fai ma va'aiga. saunoa pe fetalai, e mata'i e tagata o lona 'auaiga. E mata'i e nu'u. E mata'i fo'i e le Ekalesia, po'o leā se mea e finagalo ai. sauni tagata uma e tali atu, e tusa i le saunoaga ma le fetalaiaga pa'ū mai.

O le Matai. Ole ta'ita'i, ole leoleo, ole faia'oga, o le fōma'i, o failotu. Letioa fai mai, ole matai ua vaelua iai le suafa mamalu o Atua. Auā ole malos'iga lilo lea ole Fa'amatai. A aunoa ma Atua e leai lava se mea e mafai e le Fa'amatai. Ua tatou va'aia le mautinoa le auala sa fai ai faigā filifiliga a Aiga i aso ua mava pe afai ua tonu le fau ile tōfā ma le fa'autaga i le Aiga potopoto le'ā sa'ili se matai, po'o se nofo e tausia se Aiga. E le faigofie filigā tōfā, ma le fa'autaga sālili. O le tala e fa'a'apea. O nisi aiga matuā vevesi. O nisi aiga e atu fia, ona fai ma moe le toa. Auā fi

ole mea mautinoa, a sa'o le filifiliga ole matai, ole'ā soifua fiafia le aiga.

Ae afai ae sesē le filifiliga, Talofa ile 'auaiga ole'ā matuā fetaia'i ma puapuagā. Auā e le ose taimi pu'upu'u lea ole'ā feagai ai le aiga lenei, ma le matai na latou filifilia. Aemaise lava la, ua o tatou iloa lelei, ole matai e pule i tagata, toe pule ile 'ele'ele. Silasila la ile mamafa ma le ogaoga ole'ā amo nei e le aiga, pe'ā sesē ona filifili le matai. E le o lilo i nei aso le tele o aiga, ua toe sasa lā'au ma tu'itino i faiga so'ona fai a le matai ua latou feagai nei. Auā sa latou filifilia fai mai ole tama e poto, toe tele lona tamāoaiga, ma malual'i. Ae mulimuli ane ole mala papala. Se'i tulou.

E tofu aiga uma o Samoa ma o latou matai. O nisi aiga, o matai fa'avae. A'o nisi aiga, o matai fa'avaiapu. E le gata i lea, o nisi aiga o matai Ali'i. A'o nisi aiga, o matai tulāfale. O i'ina tonu lava e amata ai ona poupu le Fa'amatai. Auā ole aiga e amata fafau ai mea uma ole pulega Fa'amatai. Manatua fo'i, ole matai e sau ai le fa'atonuga o tagata uma. O tagata e galulue ile Lauuta. O tagata e fagogota. O nisi e o e la'u mai alaala, ma faipopo. E fa'apenā fo'i i le 'Augāsese. O i latou fo'i, ole'ā gafā ma le tapenaina o le fale, atoa ai ma nisi mataifaioi 'ese'ese, auā lava le atina'eina ole aiga, ina ia mamalu ma maopoopo lona lotoifale. O le pūlega lenā a le matai e amata ai ona tautalagia ai le upu **sua**. O le'ā le sua? O le sua taute a le matai. (Ali'i) O le sua talisua a le matai. (Tulāfale)

Auā o taimi uma lava e fai ai le gāsese a le 'Au tautua. E muamua lava fu'e 'ese le sua a le matai, ona fa'ato'ā laulau ai lea ole taumafataga. E 'ese le matagofie ole fēgalealea'iga ma le galulue fa'atasi ole 'auaiga ma le matai ile amataga. E fai ole mataifaioi a le 'auaiga ile va ma le matai. A'o tiute fai o le matai e fai i lona 'auaiga, ina ia 'aua ne'i fa'apito manū ia tasi.

Afai fo'i ae maua ni oloa a le 'auaiga e ave uma ile matai e natimāmā ole fa'asalaga, ina ia fetauilelei ma le amioga ua fai. O le pule fa'asoasoina, ae le gata i lenā e avagalima a'i le nofo ile vā fa'ata'ita'iga la. ma isi matai o le nu'u. O le isi aga fa'amatai ua le toe va'aia i aso nei. Afai ae alu se faiva o le toea'ina, aemaise lava pe'a alu e se malauli, ae osofia le pa taulafo. O le taimi lava e a'e ai fa'atautaiga, e nanati atu loa i tamaiti e fa'asua le 'ulo e fa'avai i'a ole faiva. E lē gata i lenā ae tuli fo'i lona atali'i i aiga tuā'oi, isi matai e potopoto ane i lona fale ma ave ane a latou matofi, fili a latou 'afa ma talisoa le gasesega a le olomatua ma tamaiti. **E 'aitelea taumafa a Samoa.** E lē 'ai fa'aleaga se matai. O lē pūlega fo'i a le matai e amata ai ona a'oa'o ai tama fanau uma le aiga, ia iloa ona tautala fa'aaloalo. Ia amio solia ma tauagafai La atamamai e tautatala, i le va ma isi tagata, ma ia mata'alia ile faiga o fē'au i fafo ma fale. E lē gata i lea, a'o le fa'afeagaiga alama ma lona tuafafine. E fa'asāsā lo la va feagai ai. E sa ona sul le tama ile 'ie o lona tuafafine. E lē alu se teine ile umukuka. E sa ona so'ona tautala le tama i lona tuafafine, pe na te lafo fo'i salāmō ai. upu masoā. E sā ona 'ai muamua le tama ae le'i faia se taumafataga a lona tuafafine. E fa'amanatu pea ile taule'ale'a. O lona tuafafine o lana feagaiga. O le mea uliuli i lona mata. O nate puipui ma leoleo, i aso uma o lona ola. O le taule'ale'a lava ia i lona aiga, e nate faia fē'au uma. O ia fo'i le tagata e mulimuli ona 'ai, se'i vaganā ua uma ona talisua tagata uma. O ala na, se uia e le 'au tautua anamua sa manuia ai o latou olaga. Auā ole al ile pule ole tautua. O le'ā fa'amuta ai lea vaega ole lotoifale o matai ma lana pūlega. Ae se'i tau fa'apupula pea le uiga o **FA'AMATAI** ma lana Pūlega. Ae aiseā ua ta'ua ai le Fa'amatai ole Fono fai tūlāfono? Ia manatua fo'i, afai ae tula'i mai ni solig tūlāfono i le va o tagata. O le fa'amatai e faia le fa'ai'uga, ina i fō'ia le fa'afitauli ua tula'i mai, ina ia nonofo lelei ma filēm tagata uma. Ua malamalama lelei fo'i ia matai i le mamafa, ma

maimā ole fa'asalaga, ina ia fetauilelei ma le amioga ua fai. O le vā fa'ata'ita'iga la. **O le soli tōfaga.** O lona uiga ua alu le isi matai ile āvā a le isi matai. Po'o ua fa'aalutua ane fo'i se taule'ale'a, ile āva a le matai. Afai la ae fa'amaonia. Ona mānu loa lea ole fono a matai, se'i sa'ili le mea ua tupu. A fai la ole fa'ai'uga a le Fa'amatai. **O le ati ma le lau.** O lona uiga o lea fa'ai'uga, so'o se la'au aogā a lea aiga, e ati fa'atasi la'au ma o latou lau, e taulele'a aemaise lava i maumaga ole aiga, ma aumai i luma ole Fale o matai. Afai fo'i ae aga'i le fa'amatai e fa'asala le pagotā i mea fafaga. E lē fa'apea mai matai. E 100 po'a tetele. A fai le fa'ai'uga, e togisala lava, ile **100 'aumatua.** Aiseā? Auā fo'i o 'aumatua, po'o meaituā'olō fafine, e tutupu mai ai le lafu pua'a. a'o lea, o le'ā fa'aumatia ile sala a le taule'ale'a. O le agaga moni ole Fa'amatai. Ia matuā fa'ava'ai lava le tagata le fa'aeteete ma le le fa'autauta, ile fa'amativaina o lona aiga talu le leaga o lana mea na fai, ina ia salāmō ai. E tele nisi fa'asalaga e ogaoga ile Fa'asamoa lo latou fa'atinoina, e fua lava ile mamafa ole agasala na fai. E pei ole lafo ile tuiā, po'o le lo'ilo'i. E fa'apea le tala. E saisi le tagata i fau, ona lafo lea ile sai pua'a. O le isi fa'asalaga **O le 'ai ole teve.** E tusa ma tala fa'amaonia. O le teve e fēū toe 'o'ona leaga. E fa'apea e saisi le tagata, ona fafaga fa'amalosi lea ile teve, ina ia oti ai. O le fa'asalaga lenei e fa'ato'ā fa'atinoina lava, pe afai ose tagata ua fa'amaonia ua na faia se fa'amatalaga, na mātua ai ona vātau ai ni nu'u se lua, ma ua maliliu ai ni tagata. O lona 'afu la lea. O le fafaga ile teve, se'i fa'aumatia ai le laulaufaiva na faia fa'amatalaga fa'atupu vevesi. O le isi mea aupito i mata'utia ile fa'amatai, o se tagata ua na fai se soligā tūlāfono matuā, ae te'i ane ua sola, sola ma 'alo 'alo solo, ma ua faigatā ona maua. Ona sāgai ane loa lea ole Fa'amatai e fai le Tautoga Oti. O le mea moni e lē tau 'a'ami ina ni leoleo e

faia le su'esu'ega. E fai lava e matai le Su'esu'ega. E 'ese fo'i le fa'atinoga o lenei fo'i vaega ole pitolā'au a le fa'amatai. Auā e fa'atamua le sāliliga a le nu'u. Afai ae fa'afitifiti tagata uma, i aso ole fono a le nu'u ma ua le maua le tagata soli tulāfono. Ona alu loa lea ole Sāvali a matai, e uluulumatāfolau i fale uma o nu'u, ma tu'u fesilisili. Afai lava la e siliga tali i seu. Ona atoa loa lea ose taeao feiloa'i ole Afio'aga, ma ua alu fo'i le mānu i nu'u atoa, ole aso lea ole'ā faia ai le **Tautoga Oti**.

O le sauniga lea e iai ona tapenaga. E pei la ole Falanini'i. Ona tolopā ma sūō, ma le mōlī matagi. O le mea muamua lava e fai. Ona tatau le siapo e pei ole faiga o se potu, ona fofola lea ole falanini'i, ma tu'u ai ma aluga. Ona tutu lea ole mōlī matagi i tautau i totonu ole tulimanu lea ole maota po'o le laoa ua tāpete e fai ai le tautoga oti. A mae'a, ona fa'atutū ai lea o tolopā ma sūō, i ulu ole moega lea ua uma ona fai. Ona fa'agāsolo loa lea le nu'u, i totonu ole tama'i potu lea. E alu atu le tagata ona ta'ototia i luga ole fala nini'i. Ona fa'apea lea o ana upu.

Oute tautō atu i luma o lo tatou nu'u, e lē o a'u, oute le'i gaoi le maumaga ole faife'au. Oute lei alu ile avā a le matai. Ia po'e leā lava se mea o lo'o taumafai le nu'u e tau sālilia. O le agaifanua e matuā fa'aeteete gatā lona fa'atinoina. Auā o Fa'amasinoga ole ola ma le oti.

O le uiga o sūō, ma tolopā, e fa'aioa atu ai ile tagata o lo'o tautua o lona i'uga lea pe'ā maua o ia. O mea faigaluega ia, e 'eli ai lo'u'ugamau. O le fesili aiseā e fesefe ai fua tagata? E fesefe ile falanini'i po'o le mōlī, po'o le sūō ma tolopā? E leai. E mātua ona fesefe tagata, ona ole tau fa'amata'u, ole 'au'au ole Sāliliga. O le tautoga oti.

A silasila toto'a i lenei fo'i vāega ole Agaifanua a Samoa, o le maotinoā lea, e iai le mana lilo ile Fa'amatai. O le mana lenā nate fa'apopole, ma fa'aatuatuvale le tagata, e mātua ai ona maua. E mafai lava e le Fa'amatai ona puipui Samoa i mea uma. E pei

ona tā'ua o Matai, o Fitafita o le Puipuiga. E pei la o lenei; Afai ae tagatavaleina se tamāali'i, po'o se failauga ise tagata o le nu'u, ma maluu ai.

O le Fa'amatai, fo'i e si'i e fai le ifoga. E tapena ni toga, ma se tupe. Ona si'i lea ile nu'u, e ana le tagata lea ua maluu. E filifili se tamāali'i, po'o se tulāfale e pūlou ile 'ietoga. Afai ae uimagalo, ina ua tafa le finagalo ole nu'u. Ona fa'aulufale lea, ma fai lauga e teuteu laufala ai le fa'alavelave na tula'i mai, ina ia soifua tagata uma ile alofa ma le filēmū. O le isi matafaioi a le Fa'amatai, ma lana Pūlega. E nate puipuia a tatou Aganu'u ma a tatou Agaifanua.

O le'ā le Agaifanua?

Ae o le'ā fo'i le Aganu'u?

O le Agaifanua; O aga na, po'o faiga ma gaoioiga 'ese'ese e tutusa lelei lava lona fa'atinoga, ile aoao o Samoa. O le Aganu'u, o aga lava na ale Nu'u, e masani ai, ma e gata lava i totonu ole nu'u.

E pei la ole Saofa'i. O le agaifanua, ae olo'o iai fo'i ma le aganu'u. Auā e tutusa uma lava lona fa'atinoga, i le lavalao o Samoa, ae se'i vaganā ai Afio'aga nei, e pei o Satupa'itea, ma Lepā. Auā a fili tupetua le sivaloa ma le fa'atau pa'ia, i le mamalu ole Alatau. Ona lafo lea ia Asiata e fetalai.

E fa'apenā fo'i, i le fa'atau a Salefao. E tu'utu'u lima le vai o Li'āva'a, i le sivaloa ma le fa'atau pa'ia ia Sālefao ma le Faleatua. Ona lafo lea i tama Pūnefu ia 'Auelua ma Fatialofa e filifili po'o ai o lā'ua e fetalai.

O le aganu'u le mea lenā. E pei fo'i ole aganu'u a le nu'u lenei o Safotulafai. O le upu e fa'apea: "E ala i luma mea a Safotulafai."

O le nu'u 'ese lea ia Samoa. Auā so'o se fa'aaloaloga a le nu'u lea. E auala uma atu lava ile atualuma ole maota po'o le Laoa, o lo'o iai Mālō. O le ta'igā o sua, o Laulautasi, po'o 'Aiaivā e

fa'aaloalo ai i mālō, e auala uma atu lava i luma, e leai fa'aaloalo e tau ala atu i tua.

O fa'avae o Afio'aga mai le amataga o lo'o mapo pea e o'o mai nei ona po.

O le agaifanua le 'Ava. Auā e tutusa uma lava lona fa'atinoga i aotelega o Samoa. E amata mai lava ile taimi e sufi ai. E muamua 'amia le 'ava o ipu ole Tapua'iga. Ona fa'ato'ā 'a'ami ai lea 'ava o le faleupolu. A o'o fo'i ile taimi e tau'a'ao ai ipu ole taele E muamua lava ipu a tamāali'i, fa'ato'ā tu'u lima ai lea o 'ava ai Faleupolu.

O le fa'amatai e iai lana gagana fa'apitoa. O le gagana fa'asoloatoaina. E vaevae lelei ma tu'u matāmaga. O le gagana āfēifei upu, e lē na ona gagau ma ato. O le gagana a le Fa'amatai e iai le fa'amanuiaga, pe'ā tu'u malie. Ae iai fo'i ma le fetu' pe'ā sosopo le manuvale i ofaga o manu'ula.

E iai fo'i 'auupega a le Fa'amatai, e pei ole to'oto'o ma le fue. le to'oto'o ole fa'aailoga ole Pule, o le ta'ita'i. A'o le Fue Lauga, e tausi ai le filēmū ile va o tagata uma, e i lalo ole Pule ale Fa'amatai.

O nisi fa'aupuga, ole to'oto'o ole tao, a'o le fue ole upega. māfua ai nisi upu tatou te fa'alogo iai. Ia tūmālō le ati. Auā o tao so'o se mea e tu ai, e ati. A'o le fue, ole upega e fili ile pō, talatala ile ao. Auā e lē moeloa, ae moe mānatunatu le tulāfale ona faiva, ne'i mea ane ua sula'esea le mau a Lealailefue. O le maopoopoga ole fa'amatai, ua ta'oto paepaelei lona fa'avai O tulatoa, o matai tonu lava na, e malamalama lelei ile palefeaga ma o latou tamāali'i. Ia manatua fo'i la, e tele ituaiga matai, e pona lava ona silafia; E pei la o lenei...

1.0 le Tulatoa.

O le Tulatoa. O le matai e faia tonu o afio'aga ma alaalfaga. O ia ole fa'amasino, e togisala pe'ā oia le va tagata. O ia fo'i, e tu tali atu ile tamāali'i o lo'o la fa'afeagai. O ia fo'i lea a si'i le nu'u, i se malaga i matāvaio 'ese'ese o Samoa. E ia te ia le fa'amoemoga ole nu'u i mea uma. E lava lona silafia i gafa ma faia, ma isi nu'u.

2.0 le Tulāfale.

E leai se Ali'i tāua, o Samoa e leai sana tulāfale. Auā o ia lava nate fa'atinoina mea uma e finagalo ai le Ali'i. O ia tonu fo'i e teu ai gafa ma faia. E ta'u fo'i i nisi taimi o Tula o Aiga.

3.0 le Ditovao.

O le igoa matai fa'avae lava lea ole aiga, e se'e iai le Sa'o ole Aiga, pe'ā fai ua le mafai ona ia toe fa'atinoina ona tiute fa'amatai.

4.0 le Tuāigoa.

O va i ali'i ia, e tua iai le nofo, po'o le Sa'o ole aiga, i mea uma e fa'aleleia ai le lotoifale ole aiga.

5.0 le Atuapa'usisi.

O va i tulāfale ia, e felogoa'ia matāfale 'ese'ese o le aiga, i so'o se mea e finagalo ai le Sa'o ole aiga.

O ituaiga matai na o lo'o latou tauosia le taulaga ile lotoifale o le Fa'asamoa. Oute manatu fo'i, o lo'o felā'ua'i e nisi le 'ese'esega o matai nei, ma a latou matafaioi.

E tasi lava le fili mata'utia ole Fa'amatai, ona ua pale le lē sulī ile nofoa ole aiga. Talofa e, o iinā tonu lava e amata ai ona taumālua le va'a ole aiga. Afai fo'i la ae pale mai ile saofa'iga, e matuā faigatā ona fuafua. Auā fo'i, e le o sona tofi lea. O le mea mautinoa o le'ā alu fa'asoloatoa, e matuā fa'atupu mala. E nate leiloa fo'i le va tuā'oi ma isi ona uso a matai. Ua nonoi ile lauga, ma ua faumālō ma fa'a'aimālō i mea uma. O pūlega moni na, o

lo'o fai mai le Afioaga a le Atua. "A pule e fa'asauā, e mapu'itūgi le nu'u." O fili moni na, ua fa'afale masofa ai le fa'amatai. A'o le Fa'amatai lava ia, ua mae'a paelago lona fa'avaesala., ua ta'o'otū fo'i ona tuā'oi, auā e lē fesopoa'i fā. E pei o upu masani, e lē mafai lava ona sosopo le sami, ile 'ele'ele. O le taimi lava e tupu ai le mea lenā, ua sopoutu le sami ile laufanua. O lona uiga, e ia le mea ua fa'aletonu, ma ua le sa'o ona fai. O le mea aupito manino ma malamalama. Afai lava ole matai o lana matafaioi, ole lufilufiina o mea taumafa. O lana lava lenā galuega e fai. Afai fo'i la, ae tago e fa'atino lona tofi.

E leai se mea e fa'aletonu. E onomea ai, ma e leai se mea e fa'alua fesasi. Afai fo'i ole matai o lana galuega ole Lauga. Afai fo'i ae lauga, e fia fa'alogo iai tagata. E tusa lava fo'i pe na ona male male, ma lauga. E onomea ai lava, auā o lona lava lenā tofi. E fa'apenā fo'i ile tapua'iga. E lē si'i so'o se tamāli'i. E si'isi'i Alafia. A saunao e mamalu, ma mapo lana tuleiga. E taumafai lo le tamāli'i e fai le galuega a le faleupolu.

Ona moni lea o upu a le Atunu'u.

"E tu'ulā le tupu, ae fai manu fēlāvei." Pe fa'apea fo'i. E ti'eti'e ile sa'ulā, ae fia sālulupo." O le upu moni e lē tauiloina le asa a le Tupu. O se va'aiga fa'anoanoa i nei aso, ona ua matu fesaua'i fa'alātana, le Fa'amatai. Auā ua matuā leai lava se va'fealoaloa'i. Ua pei ole afā e agi le sosopo o va i matai, i mata fa'avae o Afio'aga ma Alaalafaga. Oute fa'afetai lava a'u o le lava papale o nisi ole 'Aufuetā.

A'o le Atunu'u e mamae tele ile va'fealoaloa'i. E māfua ai ona fa'amai. Afai ua silliga e le alo lelei mai, tu'u ta'ele le 'oso. A'o le Solomona le poto. E tataui le tā ile tua ole vale. O le mea mautinoa, a taofi i'u maea matai uma, o lo'o lipoia le Fa'amatai, le mea moni o le'ā malu puipuia o tatou aiga, maopoopo o tatou nu'u, ole'ā malu fo'i lalotao, i le lotoifale ole Ekalesia.

Fai mai le tu'ualalo a le 'Aumatutua ole Atunu'u. 'Aua ne'i galo lenei mea, i ai tatou matai. **E tusa lava pe pei ole afi le malosi o lau lauga. ae afai e malepe le nu'u i lou taimi, e leai se aogā o lenā lauga. E sili ai ona afifi lau lauga ini lauu'a ae togi ile sami.**

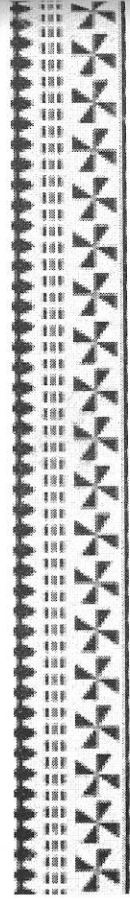
E tusa lava fo'i po'o lau tala gafa, ua so'o ai Samoa, ae afai e fefilituaa'i le nu'u, ona o oe. E leai se uiga o nā gafa, ma nā faiā, e te taulotoina. E sili ai ona lafoa'i ile tō e lē gata, na faiā ma na gafa, e te fiafia e talatala.

O le matai moni na filifili e le Atua. O le matai e nofo filēmū, ma fealofani ai le nu'u. O fa'anaunauga fo'i lea, o tatou uma o matai tausi nu'u ma tausi aiga, aemaise ole Ekalesia. Ia fetausia'i o tatou aiga. Ia nofo lelei, ma fealofani Afio'aga ma Alaalafaga. Ia mulumulu'aufoe ma ia galulue fa'atasi le Ekalesia. Samoa mo le Atua, ole Atua fo'i mo Samoa.

OLE SAOFA'I.

O le tasi lenei o agaifanua a Samoa, ole Saofa'i. O lo'o mau 'ese'ese iai, nisi matai i lo latou fa'atinoina. Ae o lo'o manino lava ma malamalama 'aulape na fa'ata'oto e tuā'ā ma mātua ua lagomau mai tiasā. Afai ole saofa'i a se tamāli'i, e ta'ua la ile fa'asamoa. O le nofo ma le fa'afotu ole va'aali'i. Afai ole saofa'i a le tulāfale. O lona uiga, o le fa'afotu ole va'a'ulu, ma le sao i matau. O faiga lava ua masani ai le Atunu'u. Afai la ua tasi le tōfā i le Sa'o ole aiga o le'ā fai le saofa'i. Ona tutu'u loa lea ole sāvai, e logo le nu'u, ma fa'a'iloa iai le aso e fai ai le saofa'i. Afai ua togo lelei mālama, ma ua aulia ma le manuia ile alofa ole Atua le aso na atofa, e fa'ataunu'uina manuia ile alofa ole Atua le aso na atofa e fa'ataunu'uina ai le fa'amoemoe. Ona ali'itaeao loa lea ma usu fa'aaloalo le nu'u. O le'ā fetalai muamua le tulāfale ole aiga, e fa'a'iloa le tagata o le'ā fai lana saofa'i, ma le suafa ole'ā fa'asuafaina ai. E tusa lava fo'i pe to'afia tagata o le'ā fai a latou saofa'i. E fa'aifo loa i atimālie le fetalaiga a le tulāfale. Ona

fa'ato'a sūfi loa lea o 'Ava ole nu'u. E mautū loa 'ava ole ali'iteao ma le usu fa'aaloalo, ona toso loa lea ole fala 'ava ile aiga e ona nofo, latou te folafolaina 'ava. A fai le latou pule 'ava E pule i paolo ma gafa na sema ma sāusau, auā le fa'afotu ole va'aali'i, po'o le sao i matau fo'i ose tulāfale. E mapu loa niafane ma le taula i mālolo, le galuega fai ale aiga e a latou nofo Ona sūfi fo'i lea ma laga se 'ava ole nofo ma le fa'anofonofu po'o le sao i matau. Aemaise ai o se 'ava sa fa'aagaaga e sua paolo ma gafa, auā taeao maualuluga fa'apea. E mautū loa le 'ava taliusu. Ona toso loa lea ole fala 'ava i luma ole nu'u. Ona folafola fo'i lea e le nu'u o 'ava, o nofo ma le fa'afotu ole va'aali'i. A mae'a ona folafola 'ava. Ona pule lea o 'ava o nofo ile pa'ia o aiga aemaise ole nofo a to'o ma le nofo a tula ole alaalfaga. A gagaifo ia vaega tāua, o lenei fo'i agaifanua mamalu. Ona fai mea fa'asolo loa lea ole nu'u, e fa'atino le saofa'i. O lea lā o le'a fili tāgaga le fa'autaga, ma fili ile tai se agava'a, auā le sivaloa ma le fa'atau pa'ia. A 'ave 'ave suataga le va'atele, ae seu mai i fanua ua tasi le fa'afitiga o aleaga, I se tula e fetalai. Ona alo alo fetalai loa lea, o se tasi ole faleupolu, ua tasi iai le filiga. auā le alofa matalasi ole Atua, ua mafai ai ona talau, ma tini lenei fa'amoemoe ole aiga, aemaise ai ole afio'aga ma le alaalfaga.

Lauga ole Saofa'i Suafa Tuma'ai. (1984)

1. Fa'a'ailo le Fa'atau.

Ua muāmuā le asō pei ole fetalaiga ia Tuiatua Tuālemoso. Auā ua sili mea seu, le ta'aseuga a Ali'imau ole Vaosā, auā le sivaloa ma le fa'atau pa'ia. Ua tasi ai nei le uta fetalaa'i, aveia ia lo'u leo fa'atauva'a e momoli ai la'au i foga'a, auā le asō ma le fa'amoemoe ua taunu'u. Ae oute le'i ulufia la le fale nai Amoa, e lau ile 'ula ae pou ile toa.

2. Pa'ia.

E muamua ona ou fa'atulou atu i pa'ia maualuluga ma sa sausaugatā ole taeao ma le aso. Ua pa'ia lea talagā atoa. Auā ua afiō ai, ma papā'a'ao le nofo ma le Fa'anofonofu. Le fa'afotu ole va'aali'i, auā le Sā nofoalua o Tūma'ai ma Tūma'ai. Ua maualuluga ma ua mau'epu'e, auā ua afiō ai paolo ma gafa silisili i lagi, na sema ma sāusāu auā le asō ma le fa'amoemoe o Sā Tuma'ai. Ua liligo le faleselau i lea talagā atoa, auā ua afiō ai le pa'ia o Salevalasi, ae susū ai alo o le Malietoa, ma le matua. Ua atoa i tagi le atupu'e, auā ua alaatala'i i la'ua na pule, Tuilagi ma Namulau'ulu, ma'oputufuga ma le na 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. Ua atoa le taulafoga auā ua sosopo ai to'oto'o o Fuiifatu, ae ta'atui ai le usoga pule ma Tumua, ma le mālō ua aofia. O pa'ia na ma mamalu na, ua pa'ia suatua'ia ai le maota i 'Iliili o tua o Fuiifatu. Ta'oto la'ia ma fa'ata'alolo, pa'ia ua popo ma mamalu ua o'o. E leai se tagata fa'afia ma'ema'e nate toe gafa ma fa'afuata, auā ole fili taliala ma le laumea fa'apa'ia mata.

3. 'Ava Paolo e, ma gafa silisili i lagi, ma feoi ole suafa Tūma'ai. matou te ave atu le vaimālū ile 'a'ai o finagalo, i sa outou silafaga le tau, ma sa outou falu le a'ū, ise 'ata iti, ose 'ava le tuā, a'o se 'ava le fonotia. se 'ava le sagā na ali'iteao mai ai aiga ia, a'o se

'ava na 'umia mai e le to'alua nei, ma le mamalu ia Safotulafai. Talofa ua fa'alaulautoafa tuāmaota o Salevalasi ma le fanauali'i ua mativa 'ava Tuilagi ma Namulauulu, ua 'augatātā le lauti ma laulelei ma le vai na lelepa ia Safotulafai, e suatia le 'ele'ele a totō le 'a'ano a tamāali'i. Ua o lea ua fai lau pule ua e fa'i le inati le laulau. A lea ua taulia e Fonoti ma le aualuma. Ia fai ia la outou galuega a ma'e'a. Ona fa'a'ailo lea ole fogātia, a e tapa ipu lo tatou taeao fesilasilafai'i. Tapa ia ose ipu, auā le nofo ma le fa'anofonofi ile suafa Tuma'ai, ma Tuma'ai. Taute se ipu i ou paoli maualuluga, ma ou gafa silisili i lagi. Liliu maia le fa'asoa i le talagā atoa. Taute se ipu ia Sā leiluā ma le to'alima o ali'i. Taute se ipu auā Sā Alaalatoa ma Alo o Malietoa ma le matua. Fa'a'osi se 'ava auā Tuilagi ma Namulauulu, ma'opūtufuga ma le n 'Aimalae, ma le mamalu ia Safotulafai. matua ni 'ava ma lo tatou itumālō. Se 'ava ma lo tatou Usoga ma Tumua, ma Samoa u potopoto.

A sua pea le Liufolau, 'apo ane ia oute inu ai. O lea ua motu il ta'i le agatonu ole taeao fesilasilafa'i

4. Alofa ole Atua

Ae le fa'agaloina le alofa fa'aali ole Atua. Le Atua sa leoleo. L Atua sa tapu'a'aoina le soifua o Aiga nei. Le Atua tali mana'o. L Atua fa'afofoga tatalo. Le Atua ua mafua ai ona o tatou taeao fesilafai'i, ile soifua maua ma le lagi e mamā. Auā e ui o se tōfā fa'aevaeva, a'o se fa'autaga sa lo'ulo'u, i paolo ma gafa, tainan lo tatou nu'u. Oute talitonu ole ago e tafia. O le laumea vale lelea ile matagi. Auā e leai se vave e fa'atusau ile pule fai to'ataa a lo tatou matai sili. Auā ole mua e le fuatia, a'o le ti'a ulutoni Ae fa'afetai i lana pule agalelei. O lenei ua o tatou siva i lagitalae sa'asa'a i nu'u fou. Tatou 'ae'ae ia lea manu ua ulu, ma 'apoli lima le 'ai o taulafoga ae vi'ia ai le tapa'au ile lagi. Ona o lenei u tau lau ma tini lo tatou fa'amoemoe. Goga ia le alofa ole Atua

ana 'au'auna o lo'o tala mea fa'asolo, i tafa e fia o Samoa e 'alaga le galu ma folafola pea le tala ole ola e fa'avavau, ina ia tele pea ni agaga e gaua'i auā le Atua ma lona mālō

5. Taeao.

O taeao ole Atunu'u, oute le seuama i taeao e fia o Samoa. Ua manatu nisi o le 'Au fuetā, na a'e fua le upega o Samoa. Oute talitonu e le'i ala fua mea na tutupu, i ia fatia ua te'a. Sa o tatou a'oa'o mai ai le tele o mea aogā, e fai ma molimau i o tatou fo'i taimi. E pei o upu tatou te masani ai. O ananafi e a'oa'o'ina ai le asō. A'o le asō, e fau ai taeao. O le mea silisili ile fa'amoemoe. O taeao ole talalelei. O taeao na, na tafa tetele ai ata ole malamalama o Keriso, ma suluia ai le pogisā ole feitaga'i, ma le po valea o Samoa, ae fealoa'i ai Samoa, ile alofa ma le fealofani. O le taeao sili lea ile fa'amoemoe. O le taeao lenei, ua o tatou va'a e tasi ai, i 'Ili'i nei o le maota o Sā Tuma'ai, auā le fa'afotu ole va'aali'i, ma le fa'afotu tupu ole suafa Tuma'ai. O le vi'iga silisili lea ole Atua. Ta'alolo ia taeao ma ona sā ile 'Au fai tōfā ma le 'Au fai uta, ole Atunu'u ma le Talalelei.

6. Fa'afetai Aiga ole Nofo.

Ae aveia lenei avanoa, e fai ai a'u ma sui o lo tatou nu'u e momoli atu ai le fa'afetai ma le fa'amālō, i le pa'ia tele o Paolo ma gafa na sema ma sausau. Ona ua seu ile Atua la outou tōfā fa'atupu ma le fa'autaga fa'afaleupolu. Tatou molimau i nei aso, i le tele o aiga ua fa'atauagavale ia i latou o lo'o ati le afi, ma asu le ipuvai i afio'aga ma ala'alafaga. Ae fa'afetai ua fale, ile fale ole Atua le tōfā ma le uta, ua mafua ai ona maua le gafa ole fale.

7. O le gafa.

E le tau talaina le gafa o Sā Tuma'ai. E lē fa'apea ua vā le fogāva'a i lo tatou nu'u. Auā a tala le gafa o Sā Tuma'ai. O lona

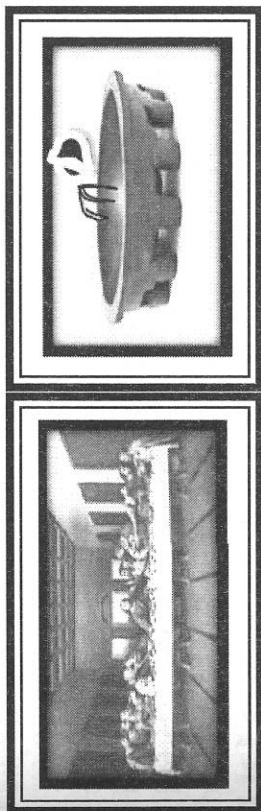
uiga ua tala le gafa o lo tatou nu'u. O le tatalo a Aiga nei, ma le mamalu i lo la to'alua ma Safotulafai.

8. Fa'amanuia i Nofo

Ia maua la oulua tōfā mamao, Tuma'ai ma Tuma'ai. Tautuana le aiga, lo tatou nu'u, aemaise le Ekalesia. Ia oulua alolofa ile aiga aemaise o i latou na tau lagalaga, ina ia oulua pale ile suafa. Ia fa'amuamua le Atua i o oulua matai e manuia ai.

9. Fa'amatafai

Lagi e mamā, paolo ma gafa tainane feoi o lo outou aiga. 'Aua fo'i ne'i pa'ū le masina auā Salevalasi, ma le fanau ali'i. 'Aua ne'i tauala ma le va'a, le uta fetalai ia Tuilagi ma Namulaulu ma'oputufuga, ma le na 'aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. Na usugafono i lo tatou Itumālō ma lo tatou usoga, soifua fiafia ile manuia Samoa ua potopoto. Ae tatou alo ia ile agatonu o 'ava ma mamala, ae ua magalo ile alofa ole Atua. Manuia le aso

O le 'Ava a Samoa, ma le Talisuaga a Iesu.

Oute le toe talatalaina le 'Ava ma lona gafa. Auā ua nofo fala le'ailua pei ole upu ile taulafoga. Na āfua lalaga le tala ile Vaimauga, ile Ali'i o Fa'aluaeseu ma lana fanau teine o Sina'atalua, ma Sina'afalua. O le tala ua lausilafia. O le sa'iligā fofō ole gasegase ole Tuifiti. Na malaga ai ma tama'ita'i nei. Na toli niu ile tolotolo e igoa o fataua i Falefā. Sa inu niu ma utu iai sami, ona tu'u lea ile liu ole va'a. O le Suāsami'a'ava lenā na toe maua ai le soifua laulelei ole Tuifiti, ma ua nofolua ai tama'ita'i ile Ali'i. O le 'AVA o se la'au aupito i mamalu lona fa'aaogaina i Samoa. O le taimi lava e taunu'u ai ni mālō, e ulufia ai maota ma laoa o afio'aga ma alalafaga. Amata loa ona tautalagia le 'Ava. E fa'apenā. fo'i pe'ā fa'afotu le va'aali'i, i se tamālai'i pe sao i matau se tulāfale. E le gata i lea, a'o feiloa'iga mauululuga e masani ai Samoa. Ua fai lava le 'Ava ma totonugalēmū o a tatou Agaifanua.

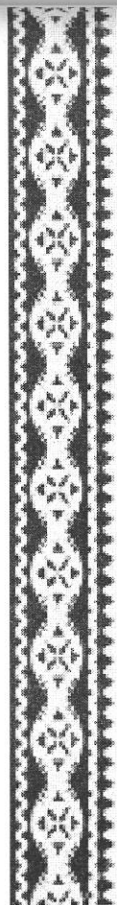
E suli le 'ava.

E folafola le 'Ava.

E pule le 'Ava.

E tufa le 'Ava.

E fa'asoa le 'ava.

E taualuga ile 'Ava, le lauga po'o le fetalaiga tutafa'itoa a matapō e fetalai, e fai ma sui ole 'Afio'aga, e sula le alofa ma agalelei o le Atua, ina ua fesilafa'i fiafia le nu'u, ma le malaga. Ina manatua fo'i, e suia le igoa ole matai e inu ai lana 'ava. E taute tamāli'i i lona tautali po'o lana igoāipu. E ulua'i sa'asa'a ma fai tatalo fa'afetai ile Atua, ona fa'ato'ā taute ai lea. A taumafa fo'i ile 'ava a le Tulafale, ona fai lea iai o solo a le 'Aufuetā, ole Atunu'u. O le **'Ava a taumafa e sa'asa'a, ma fai le talosaga ile Atua mamana. Fa'afetai ile Atua ua fano mala ole atuvasa, ua le afe se atua ole ala, pe to ni matagivale. A'o lenei ua lafo taula i fanua, ae fa'aa'e ile Atua le soifua.** Aua ole 'Ava ole Lotu a Samoa. O le 'Ava e feso'ota'i ai aiga. E feso'ota'i ai nu'u ma Itumālō, aemaise ole Atunu'u. E amata i upu ole 'Ava le feiloa'iga. Ona fetalai lea ole tulafale ole nu'u, e momoli ile Atua le fa'afetai, auā ua fealoa'i fiafia ile manuia. Ona tali faitau mai lea ole tulāfale ole malaga, ona toe fa'ai'u fo'i lea upu ole 'Ava. O talatu'u a le atunu'u na tanumia le tagata Suāsamile'a'ava, ae tupu ane le la'au lenei ole 'Ava. A silasila fo'i i foliga ole tugase. O foliga uma lava o ivi fa'avae ole tagata O lona uiga ole 'Ava, ole tagata. A māia fo'i e le 'aumaga tofiga. E matuā fa'amalū lava ia liu efuefu le 'ava. A o'o fo'i i papalu e le tausala. E tu'ualalo le agai, ae 'apo ane le vai ele su 'ava. E matuā mamalu lona gasecina. Afai ua mae'a le galuega le tausala ma le 'aumaga ona fa'ato'ā 'alaga lea, ma manu Alofisā. O le vaega mata'ina ole 'ava taute. E tasi lava le ipu fa'asoa ai le 'ava. E tusa lava po'o le'ā le to'atele ole 'aumaga e fa'asoa lava ile ipu e tasi. O le fa'amau fa'aailoga o le agaga tasi, ole aiga ae ua 'aleaga fa'atasi ile alofa lavea'i ole Atua. O tagata sa vao 'ese'ese ae ua taumamafa ile laulau e tasi. Ouli talitonu o fatula'au nei ole Talalelei, ua leva ona falelalo,

i lenei fo'i Agaifanua mamalu a le Atunu'u. A seu ane la ile Talisuaga mulimuli a lo tatou Ali'i Fa'aola o IESŪ. E matuā feso'ota'i lelei, ile tino ma le agaga. Ua avea le 'ava taute ma feso'ota'iga o tagata ile tino, ae ua avea Iesu ma feso'ota'iga o tagata uma ile tino ma le agaga. Auā o Iesu ole feso'ota'iga lava ia o le Atua ma tagata uma ole lalolagi. O le fa'atuatuaga Kerisiano. O le talisuaga a Iesu ma lona nu'u ile Sakalameta pa'ia ole Eukalesitia. Ua fa'asoa mai ai e Iesu lona lava tino ma lona toto pa'ia, e avea ma ola fou ile lalolagi. E tasi le ipu e fa'asoa mai ai le tino ma le toto pa'ia o Iesu toetū i tagata uma ua 'auai i lana Talisuaga Pa'ia. O lana fetalaiga ile Evagelia a Ioane mt.6 f/upu e 55. E fa'apea. **"O lo'u tino ole mea'ai moni lea, o lo'u toto o le meainu moni lea O se 'ai i lo'u tino, ma inu i lo'u toto e maua e ia le ola e fa'avavau"**. O le fa'aailoga o le alofa o Iesu, ua ofoina mai mo le lalolagi uma, o e fa'atuatua i lona Afio fa'alilo ile Eukalesitia Pa'ia. O le fa'amalūina ole 'ava. O le ata manino moni lenā, o lo tatou soifuaga fa'asomoa moni. Ole soifua fa'asoa atu i o tatou aiga, ma o tatou tuā'oi. O le uiga loloto ole sauniga lenei ole 'Ava, e silafia ai e le malaga si'i mai, le amana'ia tele o lo tatou taunu'u i le afio'aga ma le alaafafaga. O le 'ava, e fai ma fa'aailoilo tau'ave i augā tupulaga, ua e'e pāpā i se tagata, po'o ni mamalu fa'aleaganu'u. E pei ole Fa'afotu ole vaali'i, ma le sao i matau. Ua 'avea lava le 'Ava ma totonugalēmū o Agaifanua mamalu a Samoa. A leai se 'Ava, peisea'i ua leai se mamalu. Ua na'o se mea e fai fua. O le isi mata'aga ole 'Ava. E o'o loa ina o le'ā moto le 'ava, po'o le Agatonu ole taeco fesilasilafa'i. O le mea mautinoa lava. E fa'aילו muamua lava le sāvāli a le nu'u, ona fa'ato'ā moto ai lea ole Agatonu. Afai la o Safotulafai mo se fa'ata'ita'iga. E muamua ona 'alaga le tufa'ava e fa'apea;

'Ava ma Tagaloatea! moto lo outou agatonu, ua mativa le fau ma le tanoa, ae ole'ā matou fa'asasoa i tua nei ona toe." Aiseā

e 'alaga ai le 'ava ma Tagaloatea. Auā fo'i o Tagaloatea ole Sāvali a Safotulafai. A fa'ai'u fo'i fetalaiaga o le taeco fesilasilafa'i auā le feiloa'iga ma le malaga. E fa'ai'u fo'i i upu ole 'ava. E fa'apea ana toe upu

"Tatou alo ia ile agatonu, o 'ava na leaga, ae ua magalo ile alofa ole Atua." O le feso'ota'iga vāvālalata lenā, ole 'ava Samoa, ma le Talisuaga a le Ali'i. O Iesū ole feso'ota'iga ole Atua ma ona tagata. A'o le 'Ava, ole feso'ota'iga lenā o Samoa ma ona aiga. Tau ia ina ia iai pea le agaga fa'amalamalama ole Atua, i lenei fo'i Agaifanua mamalu a le Atunu'u. Ina ia fa'akerisianoina mo tagata uma.

Talofa e, e ui lava fo'i i faiga 'ese'ese ua fa'atinoina ai e nisi. lenei fo'i agaifanua mamalu a le Atunu'u. Ae o lo'o mapo lava, ma mamalu i afio'aga ma alaafafaga o lo'o latou fa'atinoina i ala fa'avae ole Agatonu.

Usi le 'Ava fa'asoasoa, ae tula'i se solisoli le Alofi.....

O le 'Ese'esega ole Paega ma le Usugasegase.

O le tasi lenei Agaifanua mamalu a Samoa, ae ua tau le va'aia i nei aso. Ae ose fa'aaloaloga sa le so'ona faia. Sa iloga tagata e fai iai. O le itū aupito i tāua i lenei agaifanua a Samoa. Sa matuā aliali tino ai, le alofa sa fetausia'i ai tamāli'i, ma o latou Faleupolu. E le gata ile taimi ole sōloga lelei ole mafutaga, ma mafuta fiafia. Ae fa'apenā fo'i i taimi e gatalitaliā ai le gataifale, ma to fa'ata'uta'u matagivale. Aemaise lava ile taimi e malomaloā ai le lagifa'atafa o se tamāli'i, po'o ua tāulia le fala efu i le Faleupolu. O tapenaga o le Paega, pe'ā ua tasi le filiā tōfā ma le fa'aūtaga o le 'ā si'i le Paega. E fai le saofaga, ole fai 'i'i lelei. E limagāmata ma 'i'i lelei e lua, ole moa po'o se laui'a. E iai ma le manufata e 'au'au ai. E iai fo'i ma le 'ie e asi ai le lagifa'atafa ole Ali'i. Afai la ole Lagifa'atafa ole Ali'i o lo'o tā'oto i Tumua. Ona usu seu loa lea o le nu'u i le nofoaga o lo'o fa'ata'otolia ai le gasegase. Afai ae tō'ai taunu'u i le maota, o lo'o gasegase ai le Ali'i. Ona fetalai loa lea ole tulafale e fa'aleo le valevale alofa ole Afio'aga ma le Alaafafaga. Ona tali faitau mai fo'i lea ole tulafale ole Aiga. A le o lenā fo'i, e mautinoa e taumafai lava le Ali'i e saunoa fa'afetai, ile tauasa atu ole nu'u i vasa mamao, ona ole alofa atu i lona gasegase. O le mea moni e matuā leai se fa'aaloaloga a le aiga ole Ali'i e fai ane ile nu'u, se'i agai ai le Paega na si'i atu. E na'o se taumafataga lava a le nu'u, ona toe tu'umuli lea. E seu i fanua le Afio'aga e tatalo, ma fa'anōnōmanū i le Atua ina ia auomanū le lagifa'atafa ole Ali'i. Afai ae 'ave'avesa'o le lagifa'atafa ole Ali'i ma ua toe fa'afō'isia lona laulelei. O le taimi lava e taunu'u ai i fanua le Ali'i ma lona aiga. O le tagisia o le afiafi, e aga'i loa le Afio'aga ma le Alaafafaga, e alaala ile Ali'i auā o lea ua alofagia e le Atua, ua toe fa'afō'isia lona malosi. E ta'ua le alaafafaga lea a le nu'u ole Usugasegase. Auā fo'i o lea ua Affio ma sosopo le nu'u, e alaala

O LAGI O SAMOA.

Ese'esega o le O'otaga ma le 'Auuala.

Ua ta'oto a'o se i'a mai moana. E motu fō'i le pa a ua silafia. E pei fō'i la ona mā'alo le i'u 'ofe a tautai i lenei fō'i Agaifanua mamalu a Samoa. E fa'apito'augafa se fa'amatalaga. O le mea moni, e fa'ailo loa le Lagi, o lona uiga ua tautalaga le maluu ma le oti. A le o lenā fō'i, ose galuega fa'atino, po'o se faiva, e au ina 'a'afia ai le ola, po'o le soifua o tagata. E silafia lava, e pei ole Tāgā tataau.

E māfua ai le fa'alagiga o Su'a ma le falelua ole Aiga. "O le lagitatau ma le lagimālōfie." A'o le isi "O le lagitatau ma le lagitoto." Auā o faiva e tuā'oi ma le oti, pe'ā solia sā ole faiva o Su'a.

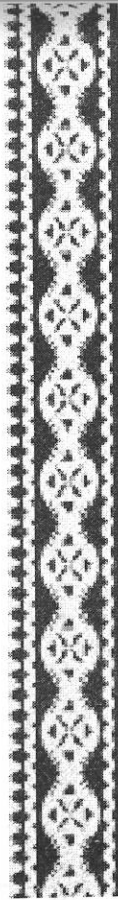
O le mau e fa'apea; Ole Lagi ile fa'asamoa, ole Pu'e. E māfua ai Le atulagi, po'o le Leatupu'e i Fagaloa.

E matafelefele taofi ole 'aufuetā ole Atunu'u ile māfua'aga o Lagi o Samoa. E fa'apea se isi tāofi. E māfua ile atulagi i Fagaloa. A la'asia le Lagituatasi, ona 'alaga lea Tulouna le Lagituatasi se'ia o'o lava ile Lagituvaiva. Ae peita'i ane, e leai ni mau e fa'amaonia ai. A'o le mau lava ua silafia, e 'au fō'i iai se taofi.

O le mau fa'avae lava lenā. O Usuga e sefulu (10) a Tui'a'ana Tamaalelagi na māfua ai Lagi o Samoa. Auā ina ua tu'ua le mālō. Ua ta'ape pāpā ma ua gasolosolo ao ole lagi ia Tuia'ana Tamaalelagi. Ona fuē fāi mai loa lea, o Paolo ma Gafa o Faletua ole Ali'i nei ma Fa'atulou mai le Lagi. O lo'o mapo pea lenā faiga e o'o mai ile asō. E 'alaga le ta'imua i lagi e 9, ae 10 lava ile Lagi ole Afio'aga ma le Alaafafaga. E lē so'ona ta'imua se tulāfale nate 'alagaina sā ole Lagi. E tataua ona ta'iafo le tagata e lava lona silafia i Lagi o Samoa. E pei ona silafia a lāgia se Afio'aga ma se Alaafafaga. E fa'apea mai. E sā le sami ona toe pāotia, i se faiva e si'i. E sā le vao ona toe galuea'ina pe ta'aseu se tauvao. O lona

ma usu ile Gasegase. O le taimi tonu lava lea, fa'atoā alo ane a loa le Ali'i ma lona aiga e fai se fa'aaloaloga ile Afio'aga, e tusa ai ma le Paega na si'i atu e asi lona gasegase. E matuā manino ma malamalama le Fa'asamoa. O le isi vaega, afai ae taulu taulu, at te'i ane ua fuifui malolo le Ali'i, ma ua tu'ua le mālō. A o'o la ina tali toga ole lagi ole Ali'i. E 'ese lava toga ole lagi, 'ese fō'i toga e tali, auā le Paega na si'i atu e asi le gasegase a'o lea ua mānava le toaali'i, ma ua tafefea pulu i vai. Talofa e, i nai tua'ā ua lagomau mai fanuasā. O le latou Tōfā sa sa'ili ai mālō, ma taofiofi le mamalu o a tatou tu ma aga Fa'asamoa. Ua latou le silasila ile mau fesuia'iga ua iai nei Samoa, talu le atamai so'ona fai, ma le fia ta'ua o nei aso.

Talosia ia ile Atua alofa, ina ia 'aua lava ne'i tu'u faia'ina le fa'avae sala o Samoa o lo'o i 'a'ao o le pule mamalu a Ali'i ma Faipule, aemaise ole galuega fai a le Ekalesia, i lana fōi pitola'au, ina ia taofiofi pea le mamalu o Samoa mo le Atua, i le tino atoa ma le agaga.

uiga la, e ao ina fa'atinoina ma le fa'aeteete lenei fo'i Agaifanua mamalu. Afai la ua taوسي le lagi. E alausu ile taeao po, le nu'u o matai, e si'i le O'otaga. O le O'otaga, ole galuega patino lava lena a le 'Afio'aga ma le Alaalafaga, o lo'o taوسي ai le lagi. O le O'otaga, ole solo mamalu e fa'amavae atu i le uso sa mafuta fa'atasi ma osiosi le nu'u i mea uma. A'o lea ua vala'auina e le Atua. O le mafua'aga lena o le o'o iai. Aua ole malaga e le toe fo'i mai. E tasi le tōniga. Afai ole lanu uliuli. E togi tasi. Ona savavali lea ile laina e tasi. E sã se tagata e 'ofu pe fai sana 'ula. E fa'asausau matai uma. Ona 'alaga lea ole ta'imua.

Tulouna le gasolosolo o ao. Ae tali atu le nu'u o matai Tulou! Tulou! Ona fa'asolo lava lea o lagi o Samoa. Afai ae taunu'u i lumã maota, o lo'o ta'oto ai le Ali'i ole nu'u, ona lafoa'i loa lea o launuu, ae nonofo ifo e aunoo ma le pisa. Ona laga loa lea ole fa'atau. E felafoa'i le faleupolu se'ia usi. A tasi le fa'afitiga o aleaga, ile tulāfale e fetalai. Ona fetalai loa lea ole tulāfale e fa'aalo muamua lagi e 9 o aiga o Samoa. E pei lava ona silafia ole gau olo sa'a. O le lagi o Aiga Satuala. O le tafea ole moli, ole lagi ole Aiga taulagi. O le to ole timu. Ole lagi o le Aiga Sa Malietoa. Ae afai la o Safotulafai lea o lo'o taوسي ai le lagi. E 10 lava ile lagi o Safotulafai. O le pa'ū ole masina. O le lagi ole Aiga Salevalasi. Afai ae tau le taulaga a le nu'u. Ona se'e loa lea ile maota e ta'ua ole Laulautū. E so'o se fa'aaloaloga a le aiga e 'ave ile laulautū. Afai ae folafola e taulele'a. E le ta'ua le upu Silafaga. E fa'aaoga le upu Silamaimoa. O le mafua'aga, auā e lē solia e se tamāli'i le O'otaga. E na'o le Faleupolu lava e tau'aveina le O'otaga. O le isi vaega tāua. Ole 'Autaliauala. E filifili fo'i e le Laulautū nisi ole Faleupolu, e latou te tali ina le aualasi'i. E tatau ile 'Au taliauala ona mataala. Auā e iai auala e fai si matavale, ae sunu'i lava ile maota o lo'o ta'oto ai le maliu, pe'ā fa'atamala le 'Autaliauala. E pei la ole auala a Tutuila ma 'Ape. Auā e usu atu le pese ma 'ave atu le mele'i ma le niu. Afai ae le taofia. E

savavali atu lava fa'atū le mele'i, ma 'o'a le niu ma lafo puluniu i luga ole maliu. O le agaga moni ole O'otaga ma le 'Auala, ole Va'afa'aola. E mafua ona fa'atino le Agaifanua lenei, ina ia toe fa'aola mai le tagata ua maliu. E pei ona lausilafia ole uiga ole launuu. O lo'o fa'amanatu ai, le Launuu na fili ai Poluleuigaga, na mafua ai ifo le aso o Malietoafaigā. E pei fo'i ole fa'alavelave na maliu ai le Tuitoga ile Vaisā ole Tuimanu'a. Na fiu e usu le pese Tuitoga e, lou Ali'i, e le ola. Na fa'ato'ā toe soifua le Tuitoga, ina ua suia upu ole pese. Tumanu'a e, lo'u Ali'i e. E iai isi Afio'aga o le latou auala, o le Lauti. E fa'apea le tala. Na malaga atu le tama'ita'i o Tautegaali'i, e aga'i ile Anooma'a e sa'ili le aiga o lona Tinā. Ae pu'e Ata le aitu o Faleata ma falelo e le aitu le magaali'i ole Ate ole tama'ita'i.

Ona 'a'apa atu lea ole aitu, ua leu mai le Lauti'ula ma āfifi ai le vaega ole ate na totoe, na mafua ai ona taunu'u le malaga a le tama'ta'i, o ola pea. O fa'aaloilo o mea na tutupu tatou te mautinoa ai, le mafua'aga o le tele o Agaifanua mamalu a Samoa. O lo'o va'aia pea i aso nei, le mapo o lenei Agaifanua i Afio'aga o lo'o latou fa'atinoina. Afai ae tasi le Faleupolu. Ona fetalai loa lea ole tulafale e fa'apea;

Lauga ole O'otaga.

Tulouna le lagi.

ma le lagi.

ma le lagi, Tulou !

Tulouna le lagi,

ma le lagi

ma le lagi, Tulou !

Tulouna le lagi

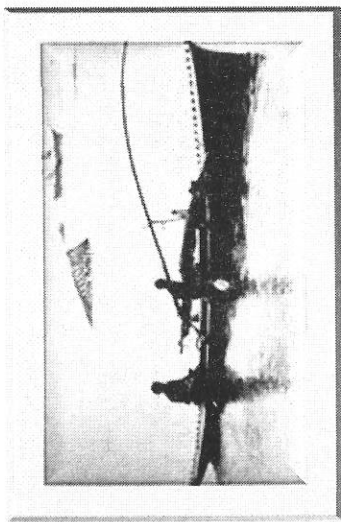
ma le lagi

ma le lagi, Tulou !

Tulouna le ta'ape o pāpā, ma le gasolosolo ao ole lagi. Tulouna le Tafēa ole moli, aua le pa'ia ole Aiga Taulagi. Tulouna le Gau ole sa'a aua le Aiga Satuala. Tulouna le to ole timu, aua le Aiga Sa Malietoā. Tulouna le tafēa ole Tau'ofe. Tulouna le gasetoto ole la Tulouna le gaugau o 'autā. Tulouna le a'ea ole 'olo. Tulouna le ta'atiu ma le matagitogaina. Tulouna le po ole nu'u. Tulouna le pa'ū ole masina auā le Afioga ia Leilua. Tulouna lagi e fia Samoa. Talofa paolo ma gafa, 'aua ne'i vaivaoa outou finagalo. Auā e le ose tōfā na fa'afua, po'o se fa'autautaga na lo'ulo'u ile lotoifale. E le ose finagalo fo'i oi la'ua na pule, po'o se manatu ma'oputufuga ma Safotulafai. Leai, ole pule fai to'atasi a le Atua. O lana pule, e pei ole afi ile vao mago. Le pule, e vaeluaina ai le vasa. Le pule, e mavaevae ai papa. E leai se malosī, e leai se vave, e tu ma tete'e. Auā ole pulufana e le ma'alofia, ole ta e le agaia. Ua lāgia ai maota e fia, e Afio ai Salevalasi. Ua oia le laoa fetalai, e faufau ai le 'aufataitao o i la'ua na pule, Tuilagi ma Namulauulu, a'o se fa'ala'a a Ma'oputufuga ma le na 'Aimalae ma le mamalu ia Safotulafai. Ae fa'afetai ile Atua ua 'amia le to'atasi, ae tu'ua lo tatou nu'u e to'atele, tainane aiga e fia, ua fa'amalo'ulo'u mai, mai itulagi 'ese'ese ona ole vala'au pa'ia a le Atua, i lē sa tausia lo outou aiga. Le pa'ia e, o Paolo ma Gati maualuluga. Ui o lea ua ta'alolo mai Tuilagi ma Namulau'ulu ma le mamalu ia Safotulafai, se'i fa'amāvae atu i le sa fa'amatuaitumu i lo tatou nu'u. Fa'afetai ile Atua ona o lenei tamā o lo tatou nu'u. O lana tōfā sa vai ola i taimi faigatā o lo tatou nu'u. O si ana tu'itu'i mālōfie, sa filēmū ai lo tatou nu'u. O le tōfā sa fa'amalu'au ia Tuilagi ma Namulau'ulu, ma le mamalu ia Safotulafai. Talofa ua momotu e le oti le mafutaga a Leilua ma lo tatou nu'u. Paolo ma Gafa, e malu ai Safotulafai i tafa e fia ole lalolagi. Ia fa'amaise le agaga ole Atua, i finagalo ma loto fa'avauvau, ona ole vala'au pa'ia a le Atua ile Tamā ole aiga.

O le tatalo a lo tatou nu'u. Ia tafimala le 'Afio'aga o Aiga ia, a'o se nofoaga oi la'ua na pule ma le mamalu ia Safotulafai. O a fo'i ni mala o fou mai, ia folau ia fa'atasi ma Leilua ile nu'u e galo ai mea. O mo'omo'oga fa'a'ilo. Ia maua sona nofoaga, ile nu'u ua uma ona folafola mai. Ia popo manuia ole Atua i lo tatou nu'u. Lagimāina Paolo ma Gafa, na sausu ma sema, auā le tu'ua ole mālō. Ia manuia lau malaga Leilua. Soifua ma ia manuia.

O Ituaiga Tautai.

O le Tautai fagota sasa'a, male Tautai e fagota fafao!

O le muāgagana a le atunu'u. E leai se tautai e fa'alā fua. E tasi lava le mafua'aga, e mafua ai ona fa'alā le tautai, ona ole fia sisii se atu mai moana.

O Samoa ole Atunu'u e matuā tautai ona tagata. E lasi faiva ole Atunu'u. Ae toetoe fo'i a leai se tagata e le iloa fagota. E le gata ile itupa o ali'i, ae fa'apena fo'i ile itupa o tama'ita'i. O le upu moni, e iai tautai ole aloalo. E fa'apenā i tautai ole tafola. E le gata i lea, a'o tautai ole moana sausau. O le fa'atinoga fo'i o nei faiva, e 'ese'ese uma lava mea faifaiva e fa'aaoga. E fua lava ile ōgāsami e fa'atino ai le faiva. Ae ole ulutala ua togia i luga. Ua fa'apito'augafa lava ile faiva lenei ole Alofaga i tuāgalu, po'o le Alogāatu. O le faiva lenei, ua tele iai muāgagana, ma alagāupu a Samoa. Aemaise ai ole faiva tonu fo'i lenei, o lo'o iai le manatu 'autū. "O le tautai e fagota sasa'a, ma le tautai e fagota fafao." O le faiva lenei ole Alofaga e pei o tala fa'amauiina. E tapena ile afiafi mea uma e fa'aagaaga mole faiva. E tapena le fu'efu'e. O le vaiinu ia lava. E iloilo le launiu a le tautai, po'o ua atoa pa lalafō ole va'a. E fa'apenā le tatā, ma le taula ia lelei. Auā o tāaga e fa'i

vasa. E tōfā le tautai ile po, e lē ma moe. E moe alaala ma fa'alologo. O le mau a toea'i'ina ole nu'u lenei o Safotulafai. E iai le ava i gatai, e igoa ole avatu'i. Afai e fa'alogo'ina ile po. ua pa ulutafaoa. O le leo ole ta'alili. O lona uiga e pei ole suā'u le sami taeao. E malū ma laofie. E usu seu ile vaveao. Ina ia folau ile mālū ole taeao fua. E tilitili alo va'a, ina ia vave pale ile igafo. O tala tu'u taliga. Afai e laga le fua, ae a'e mai lou va'a e le atoa atu i lou va'a, e ta'ua atu na, o le to'ialiu. E tusa lava pe si'i so'o, ae le 'atoa, e tumau lava ona ta'ua atu e maua i lou va'a, ole to'ialiu. Se'i vaganā lava ua atoa. Ona fa'ato'ā matai loa lea o lou va'a. O lona uiga, o 'oe le isi tautai ua lavea ile paeapaega ole fua. O tautai ua masani ile faiva lenei. E faigofie ona o latou iloa le mafua o lo'o tulia, i le felelei a le lauamanu. Afai e saosaoa le lauamanu, o lona uiga ole mālolo. Auā fo'i e saosaoa le mafua lea. Ae afai ae faifaiga le lauamanu, e faigofie ona iloa e tautai ole pinelō. Auā fo'i ole mafua lea, e 'ausia fa'ata'amilomilo, e telegese. E faigofie fo'i la ile aiga tautai ona pale ile igafo. O le isi va'aiga 'ese e le o toe maua i aso nei. O le mealofofa a le Atua, sa fo'a'ina i o tatou tua'ā e fa'atinoina o latou faiva. Auā afai e iloa e le tautai ole sesema le mafua o lo'o tulia. E lafo e le tautai le pasina. Aua fo'i ole sesema e pa'epa'e. A lafo le pa lea ile sami, e fēfiloi fa'atasi ma le mafua o lo'o tulia, ona faigofie ai lea ona 'aina e atu. Afai fo'i ole pinelō o lo'o tulia. E lafo e le tautai le 'ulia. Auā fo'i ole 'ulia e uliuli, e fēfiloi fa'atasi ma le mafua. E mao'a e le atamamai o tua'ā anamua. O le faiva lenei e auilima tautala. Auā e fai o gaioiga, a'o le gagana e fa'aaogā e le tautai. E fa'apea le tala, a'o'ina fa'a'aigatā, ma ua ta'a tulia le igafo. E o'i le tautai. E fa'aolo le tautai. E peisea'i o lo'o fa'aoleole le igafo. E ! ta fia au e; E ta fia pale! E le ose faiva faigofie. E matuā gase le tautai, ma teva lona malosi. A'o le tala e maofa ai tupulaga o aso nei. E fa'ato'ā mautinoa lava atu moni a le tautai, pe'ā ti'eti'e lona va'a ile si'itaga i fanua.

Talofa e, o aga sa masani ai Samoa anamua. Auā ole mea moni. O le taimi lava e a'e ai le fua i fanua. O le taimi fo'i lenā e lāgai mai ai ma le 'Ausi'iva'a. Afai la e to'asefulu le 'ausi'iva'a. O lona uiga, e sefulu fo'i atu e alu fua ma tagata. Ae ua galo atoa ile tautai le fitā ogaoga, sa la fa'afeagai ile vasa. Sa molimauina i na aso pe'ā tu'ua a'oga ae fetau ma le a'e mai ole fua i fanua. E fai mai lava lo ta tinā. Tamo'e loa, o la le ua a'e mai le alofaga. E tusa lava pe na'o le ama e te pipi'i ai, e mautinoa lava e maua lau atu. O le isi va'aiga 'ese. Afai ae ave atu ile fale. E u'i i i'u o atu ma 'ave ile fale. E faitau mai lava e aiga tuā'oi, le aofa'i o atu ole alofaga, ae le'i taunu'u ile fale. O le isi faiga a tautai ole igafo. E fa'aaoga le lau ole foe, e fa'asoa ai le faiva, i isi aiga ole nu'u. Aemaise i matua tausī. E māfua ai ona ta'ua le faiga lenā, ole ola foe. Oute talitonu, o le vaiata tonu lenā, sa soifua ai tagata i Samoa, sa fa'atinoina le fetalaiga fo'i lea a lesu. Ia e alofa atu ile Atua ma lou loto atoa, manatu atoa, malosī atoa ma le agaga atoa, Ona e alofa ai lea i lē lua te tu'ā'oi, e pei o 'oe lava ia te 'oe. O le tautai fagota Sasa'a moni lenā. E laulau sasa'a lona faiva ma fa'asoa. E tufa ma lima māfola, ina ia maua e tagata uma, sina lu'utaga o lona fitā mai vasa. E pei ole muāgagana fo'i lea fa'aperetania. "Divide to Multiply." Vaevae ina ia Fa'ateleina. O le 'auga o nei mea uma ole alofa fa'asoa, sa soifua ai tua'ā, ma mātua ua lagomau mai tiasā, e a'oa'oina ai fo'i o tatou tupulaga la le na'o le alofa i upu ma tala, a ia fa'atino i galuega.

O le Tautai fagota fafao.

E pei ona tā'ua i la tatou ulutala, ole 'ese'esega o ituaiga tautai. O le Tautai e fagota fafao. O le Tautai e 'aiū. E limavale. O le tautai e matatu'i'ai. E lē mana'o e fa'asoa lona faiva. O le ituaiga tautai lea, afai ae a'e i fanua lana fa'atautaiga. E na'o ni nai atu ititi e folasia ile liu ole va'a, a'o le tele o lona faiva, e fafao ile ola, ona fao liu lea ile pū'oso ole va'a. E musu e iloa e ona tuā'oi lona faiva sa si'i. O le taimi lava e ta'oto ai lona va'a ile si'itaga

masani. Ona fa'ato'ā tuli loa lea ole tagata, e si'i mai le ola tumu o lo'o ta'oto ile pū'oso ole va'a. O le tautai e musu e fa'asoa lona fita mai vasa i ona tuā'oi. A'o upu lava tatou te masani ai. E lē tala se manava." O aga na tautai e pei ona ou tā'ua. E uiga tutusa lelei ma tu ma aga Fa'amatai. O ituaiga matai fo'i na, o lo'o ta'atele i lenei vaiata. Ole matai e tufa ma foa'i, ma le matai e 'aiū ma lima mau. E le mamulu se mea i se tagata.

E iai le matai e fiafia e fa'asoa lona faiva o mafaufauga. O lana tofa ma lana fa'autautaga. E fa'asoa lona atamai i lona uso matai. Ina ia fa'asafua atu iai le tamāoaiga ole Atua, ua foa'iina mai ia te ia. Auā o la tatou 'ato e fevā'ilia'i. O le 'ato e fetufaa'i, e fefa'asoa'i, ma fealolofaa'i. Amuia se matai e iai lea lagona fa'ale Atua. E 'augofie e fa'asoa lona atamai, ma ona agava'a, ina ia tofumalemo ai fo'i le uso, i ona fo'i manuia ua foa'iina mai e le Atua ole poto, ma le atamai ia te ia. A'o le fa'anoanoaga sili. E iai fo'i matai. E matuā musu, lava ma taofiofimamau. E le fia fesoasoani i le isi uso a matai. E tele mafua'aga, ae ole pule faitalia lava lena a le tagata. Ae 'aua ne'i ia te i tatou matai, lea lagona leaga. O lo tatou faiva alofilima. ma ia lufilufi lima lelei. Auā ole finagalo moni fo'i lea o lo tatou matai sili ile lagi. O le mau a le Atunu'u." E tupu mea 'avea, ae le tupu mea e teu pea." E le gata i matai, ae so'o se tagata Samoa moni lava, e iloa gofie lava ile 'a'ao māfola, ma le 'a'ao fa'asoa. O le mea lea le 'Auuso e, soia le fagota fafao, ae fagota sasa'a. Afai na foa'i fua ina mai, e le Atua ole poto, ma le malamalama. Ia manatua 'ave fua. O la lesū. Amuia e alolofa atu, auā e alofa ina mai i latou. Tautai mai le Atua, ole tautai o tautai e to'o taumua i lo tatou sa, e a'e manuia ai i fanua, o tatou faiva uma.

FA'AALOALOGA FA'ASAMOA. **SUA TAI / SUA TAUTE / SUA TALISUA.**

O le tasi lenei Agaifanua a Samoa, e matuā mata'ina lona fa'atinoina. E pei lava ona silafia. O upu tatou te masani ai. O Samoa e tiu i Pa'ia, ae eva i Fa'aaloaloga. O ta'igā sua ile fa'asamoa. E iloga tagata e fai iai. O le tala fa'amaui. O aso anamua, na'o Tupu lava ole Atunu'u sa ta'i ina a latou sua. E le'i ta'i ina ni sua a ni Faleupolu. O le sua fo'i. E mafai na ta'i le sua ona ole so'o tino ma le so'o toto. E ta'i fo'i le sua, ona ole gafā feso'ota'i o Tamāali'i ma Faleupolu ole Atunu'u. O le Atunu'u e si'isi'i alafia. E lē fai u'a fela'aia'i. E mafai fo'i ona ta'i le sua pe'ā fai o se malaga, ua āfea se maota po'o se Laoa, ona ua pogia ile ala, ae ua maua ile la'au malū.

O le tasi fo'i lenei fa'aaloaloga a le Atunu'u, ua matuā fete'ena'i ai manatu ole 'Aufaitōfā ma le 'Aufaiuta. Aemaise lava ile taimi e folafolaina ai, ma fa'aioa lenei fa'aaloaloga. Ae o lo'o manino lava le mata ole vai ile fa'atogaina, ma le fa'atinoina o lenei fo'i Agaifanua mamalu. Ua ta'atele fo'i lenei manatu. Fai mai; O le suata'i, ua iai le vailolo. Ole ta'ailepaepae, ma le uflaulau ole vala. Ua iai ma le sua talisua, ua iai le manupapalagi, po'o le manufata ae ufitā'i ile 'ie ole mālō. O i tatou uma lava sa faia le faiva o tautua, tatou te ioe. O le sua taute ma le sua talisua o vaega ole suata'i. E pei ona ta'ua i luga, o aso anamua e na'o tamāli'i sa ta'i a latou sua. O le mea aupito i moni lea. Auā a tauosi le lagi, po'o se Fa'aipoipoga, po'o se saofa'i fo'i, ae si'i mai ai se tamāli'i. o le taimi lava e mae'a ai lana si'i. Ona ta'i lea o lana sua. E aga'i mai le tama'ita'i ma le vailolo, e fua le maua luga i lona muāulu, ae o lo'o tautau i lona ogālima tauagavale le siapo lea e ta'ua ole vala. E savali sa'o atu lava tu'u

le niu ile tulafale o lo'o alaala i tafatafa ane ole tamāli'i. Ona fa'ato'ā nofo lelei lea i lalo ma fofola le vala i luma tonu lava ole tamāli'i. E seu mai i tua, le tama'ita'i lea, ae taunu'u atu le teine o lo'o si'i limalua atu le laulau, o lo'o iai le tā'isi ma le fa'aioao. O le sua lenā e ta'ua ole Sua Taute. Auā ole taimi lava e seu mai ai i tua le teine. O le taimi fo'i lenā e 'a'apa ane ai le tulāfale ma tatala le tā'isi ma vaevae le fa'aioao, auā le tautea a lona Ali'i. E mata'ina lea faiga. Ona alo ane loa lea, ole Tulāfale e fuefue le tautea a lona Ali'i. E talimau lava le tulafale ma fua le taimi e tu'ultima atu ai le niu, i lona Ali'i. E fa'apea le tala. E fa'aaoga e le tulafale, le tuāniu lea e sulu ile mata ole niu. E ala'ese fa'alapotopoto, le mata ole niu, ina ia faigofie ona taumafa. A mae'a ona mimiti fa'alua lea e le Tulafale. O le mafua'aga ole gaioiga lea. O upu a le Atunu'u. E i fale le matega, osi ota uso le masalosalo. E iai pea le matega pe le o fa'a'o'onaina (poison) O lona uiga a inu atu lava e ele Tulafale, ua fa'a'onaina, e tusa lava pe maluu ai, a 'ia saogalemū pea le soifua o lona Ali'i. A mautinoa loa ua saogalemū le niu, e taute ai lona Ali'i. Ona talele loa lea, ma tu'u ina atu loa i lona Ali'i mo lana tautea. O le mafua'aga lenā e ta'ua ai le sua lea, ole sua taute. Auā e na'o na taunu'u loa lava ile maota, taute loa le Ali'i ole malaga. Ae silasila fo'i, ile auala na 'ave atu ai le sua. O lea na ta'i atu ile maota. E matuā manino lelei lava. E le ose tala fatu, tatou te mautinoa ai, ole sua taute ole vaega ole suata'i.

Fa'atotogaina ole Sua.

- 1.O le niu. E na'o le tuāniu lava e sulu tonu ile mata ole niu.. E leai se tupe ile amataga. E māfua ai le alagā'upu. "Ia su'i tonu le mata ole niu."
2. O le moa ma le Tā'isi.
- 3.a) Manupapalagi (e) Manufata (i) Paelo. O le 'au'au lea ole sua. E pule lava i latou e ana le sua.
- 4.O le 'ie ole mālō. O le ufitā'i lea ole sua

FOLAFOLAINA OLE SUA.

A o'o la ina folafola le sua.Ona fa'apea lea: Ua ou tu nei ile vaitia o Ali'iseu, ae ta te lili'a ile to ma le pisaga e pei ole upu ia Lotofaga. Ae fāliu ia se silafaga maualuga i so'u paolo ma so'u fa'amalumaluga. O oe lava o lo'u taupega 'afa oute tiu ai ia Samoa, ma le lalolagi atoa.(Afai ose Maliiu.) Oute tautala i pele ole Lagi ma le tu'ua ole mālō ile Afioga ia Punatafea. Na fa'afāo 'a'ao iai le Afioga ile Sa'o, ma le pa'ia ole Aiga fa'anoanoa.(Afai o se Saofa'i.) Oute tautala i pēlega ole Fa'afotu ole va'aali'i, ma fa'afao'a'ao iai le Afioga ile Sa'o, ma le pa'ia ole Aiga ali'i.(Afai o se Fa'aipoipoga.) Oute tautala i pēlega ole aso fiafia o Lilomaiaava ma Unutoa. Na fa'afao'a'ao iai le Afioga ile Sa'o ma le pa'ia tele o paolo ma gafa. O lenei o le'ā ou fa'aleo ina atu: Ua iai lau suata'i. O lau sua taute. Ua iai le Sū'iga. O le Afi'ele'ele fa'apea le fa'aילוao. Ua iai ma le ufilaulau ole vala. Fa'alua lo matou leo. Ua iai ma le manupapalagi. Ae ufitā'i ile 'ie ole mālō. Fa'afetai le teu! Mālō le Fa'aaloalo!

E matuā manino ma malamalama vaega uma o lenei Agaifanua mamalu a le Atunu'u. E pei lava ona tā'ua i luga. Sa na'o tamāli'i lava sa ta'i a latou sua ile amataga. Peita'i ane ua te'a na fatia. O lea fo'i ua si'i fa'aaloalo tulafale i fa'alavelave o aiga. O lea fo'i la, ua ta'i a latou sua. A ia manatua fo'i, olo'o maioio lava i totoga fa'avae ole Gagana. E **taute** lava le Tamāli'i, ae **talisa**

Tulāfale. O le mea aupito i sa'o lea ile Agaifanua ma le Fa'asamoa. A tu'u mai la i lenei vaitau, ma le fa'aogaina ole gagana e folafola ai lenei fo'i Agaifanua mamalu. Ona silasila loa lea ile tulaga le manuia ua iai nei. Auā a folafola le sua, ile vaitau lenei;

"Ona fa'apea lea. **"Ua ou tu nei i le si'ui, ae ou sausu i moana e pei ole fetalaiga ia Veloiva'ā. Ae fāliu ia se silafaga maualuga i so'u paolo, ma so'u maluapapa. Ua tau ile niusina ae le ole fusiga.Ae oute tautala i pele ole lagi ma le tu'ua ole mālō. Na fa'afāo iai le Afioga ile Sa'o ma le mamalu o paolo ma gafa, ma le aiga fa'anoanoa,**

O lenei o le'ā ou tautala iai. **Ua iai lau sua taute.** Ua iai le vailolo, o lona sei ma lona afei. Ua iai ma le ta'aillepaepae. O le amoamosā ma ona teuga. Fa'alua lo matou leo. Ua iai ma **lau sua talisua.** Ua iai le manupapalagi. Ae ufiufita'i ile 'ie ole mālō.*Fa'afetai le teu. Ua mālō le fa'aaloalo.* A silasila la iai. E amata ole sua taute. Ae taualuga ane ua sua talisua. E lē aofia matagi i so'u taofi. Ae atonu e aogā fo'i si a'u E fa'aatoa ai se mamanu ole upeti, ua pa'u ile utu a le Fai'oa. Auā ole mea moni ua matuā fenumia'i lava le fa'atinoina o lenei fo'i Fa'aaloaloga maualuga a le Atunu'u. E so'o se fa'aaloaloga lava a le Atunu'u. E matuā manino lelei lona fa'atinoina. E pei fo'i la ole fa'atinoina ole Sua. Afai la e si'i mai le tulāfale ile maliu, ae ta'i fo'i sana sua e pei o lenei fo'i vaitaimi ma ona fo'i suiga. E folafola fa'apea.

"Ua loloma le taisua, ae fotupule le faiva o tama. A'o le fetalaiga ile alofi o ali'i. 'aua le tapisa ne'i afe se aitu ole fanua. Ae fāliu ia se silafaga maualuga i lau fetalaiga Tuilagi. O le paia lava lea auā Salevalasi, lo la to'alua ma le mamalu ia Safotulafai. Oute tautala i pēlega ole Aso fiafia o Unutoa ma Lilomaiaava. Na fa'afāo'a'ao iai le Afioga ia l'aulualo fa'apea paolo ma gafa. O lenei o le'ā ou fa'aleoina atu Ua iai lau suata'i, o lau sua talisua. Ua iai le vailolo...ole

fa'aילוao... ua iai ma le afitalo...ma le ufilaulau ole vala. Liugalua le tautalaga. Ua iai le manufata, ae ufiufita'i ile 'ie ole mālō. Fa'afetai le teu. Ua Fa'amālō le fa'aaloalo. O le tala fa'amauiua. Afai o l'aulualo e ana le fa'aaloalo. E na te ta'ia le sua a Tuilagi. Afai la ae 'ailao le sua. E fa'apea ona 'ailao l'aulualo e. l'aulualo e; Tuilagi e, Tuilagi e Auā fo'i o l'aulualo e ana le fa'aaloaloga, a'o Tuilagi lea na fai iai. O fa'aaloaloga lea e fai i Tupu ole Atunu'u. E pei o fa'aaloaloga e fai i Tamaaiga. E 'ese fo'i lona fa'atinoga. E matuā filifili fo'i le tulatōa nate ta'i ina le sua a le Tamaaiga. O le fa'atōtogaina. E tofu le 'aumaga ma le sulu (afi). E matuā tapisa, ma lagiina le pese. E muamua i luma le tausulu ma fa'aumuumu le 'aumaga. E fau fo'i le fata, e fata ai ma amo le tā'isi, e mafua ai ona ta'ua o le amamosā. O nisi sua, e ta'i ola le manupapalagi. E na'o na fa'aילו lava e le tulafale, ona ta'ita'i mai lea ole manupapalagi. O tu ma aga sa masani ai Samoa anamua. E ui lava la, i faiga 'ese'ese ua fa'atinoia ai lenei fo'i agaifanua a le Atunu'u. Ae o lo'o mamalu lava i nisi Afio'aga ma Alaalfaga o lo'o fa'amamaluina ai. O le Atunu'u e pei o upu tatou te masani ai. O Samoa e tauti tupu E tauti feagaiga. O le fa'afeagaiga e leleo e manu, e pei o ia upu. O tala tu'u tu'u taliga. Afai e sē'ei le nofo i ona feaoga, ma ua maua le gafā ole fale. E fa'asāsā mea uma auā le nofo. E fa'asāsā la'au aogā uma e ola ile laufanua, po'o tafā fale. E mafua ai le upu ole fa'apolopolo. O lona uiga. O ulua'i fuataga o la'au e fa'asao. E fa'asasao ma fa'apelepele uma, auā le nofo. E pei fo'i la, o manupapalagi, ma meaituā'olō ma isi manu aogā. E fa'asasao uma lava, ne'i mea ane ua tapa mai le nofo po'o le matai, ae le tuā le 'auaiga e tu tali atu ile fanoga ole ali'i, po'o se tulafale fo'i, ua pale mai e nate tausia le aiga. E vi'ia pea le Atua o mea uma, ona o le atamai sa foa'iina i o outou tua'ā ma ni o matou mātua. O lenei ua o tatou sapi ai i lenei atunu'u matagofie, e iai lana aganu'u, ma lana agaifanua.....E le aofia matagi i so'u taofi. Oute le fa'atonuina

fo'i le la ile mea e goto iai, ile tofa potō, ma le fa'autaga loloto a le 'Aupuputoa o Samoa. Ae atonu e aogā fo'i si a'u tu'ualalo, e toe āfua ai se ala ma toe fāliu ai i matau, i latou o lo'o alautaina le lavelave o le Gagana Samoa, i matāvao 'ese'ese ole Atunu'u, aemaise o nai fanau i A'oa'oga. Fa'afetai. Muāfetalaiga. Muāgagana. Alagā'upu.

Oute le toe pā'ōtia le vaosā o Ali'iseu, e pei ole fetalaiga ia Sā-le-vao. Ae oute la'ai ma tautā'agape, auā e lē lautasi le matagi i finagalo ma lagona. E lē lautasi le agi a le la'i, e tele lava ina agi fa'alautata'i. Auā e tagutugutu na'uā le vaosā.

O le mafua'aga lea o lo'u se'e ituala ma lafo fo'i so'u taofi, i nei fo'i ma'atāua ole Gagana Samoa, ona ole mamae tele ole taofi i la tatou gagana, tatou te sapi ai nei. E lē la'ai mo'o i liu o vā'a, ile 'a'ai o finagalo ile tofa maua luga, ma le fa'autaga feaveavea'i, auā e moe 'ese'ese finagalo ole 'Aupuputoa. O la'u lava molimau, e leai se isi e ganavale, e peisea'i la'u faitau i nei aso. ua fai ma ala nai fanau a'oga, e pei ole suafa o si tama'ita'i o Faimaala, o outou alo ma a matou fanau ua tauala atu ai le tele ole sosia ma le tamāoaiga ole Fa'asamoa, e laulausasa'a atu ai talatu'u. O tala ole 'o'opopo o le lotoifale o Afio'aga ma Alaalfaga. Ua o'o lava fo'i ile fa'asinomaga o tagata, o toga ma lagi tainane tautali o Tamāli'i, ma 'Ava a Tulāfale, ma ua fa'atōtō ifo i matāvao 'ese'ese o lo'o a'oa'oina ai le Gagana Samoa. O le mafua'aga moni fo'i lea, o le le manofonofa, ae se'i fa'aילו fo'i se lagona i nei vaega aupito i tāua o le Gagana Samoa.

O le muāfetalaiaga. O le muāgagana, ma Alagāupu.

Muāfetalaiaga.

Ole Muāfetalaiaga. O se fuaiupu, e fa'atatau tonu lava i se tagata, e fa'ailoa lona igoa. E uiga i sona faiva, po'o sana galuega, po'o sana amio fo'i sa fai. E pei la o lenei ;

1. Ua ta i o ma o, le Faleaitu a 'Aulavemai, ae le'i matamata Faleata.

(a) O lo'o fa'asino tonu lava ia 'Aulavemai, ma lana faleaitu, ua ta ta solo, ae le'i silamaimoa Faleata.

2. Ua fasisitū e Lefanoga le niu o Sā Tagalooa.

(e) E fa'asino tonu lava ia Lefanoga ma lona malosī, ma le niu fe'ai o Sa Tagalooa na ia fasia.

3. E a Pailate le tifa, ae mamā ai Matāutu.

(i) E fa'asino tonu lava ia Pailate ole Ali'i o Matāutu ma lana asoa e fai ile tifa, ae mamā ai lona nu'u o Matautu.

- 4) E tafafao taliga o Letufuga Uli.

(o) E fa'asino tonu lava ia Letufuga Uli, ma ona taliga e tafafao E nate iloa ai mea ole 'ā tutupu ae le'i aliali mai.

- 5) Ua noanoatia lauao o Taemanutava'e.

(u) E fa'asino tonu lava ia Taemanutava'e ole Ali'i mai le nu'u o Sili ile Falesafune ma lona lauao na noanoatia, e Leaifale'ava ma lona afafine o Le'ā'auta.

- 6) Ua tofu Tiaua ile papa'u.

(f) E fa'asino tonu lava ile faiva ole tulafale o Tiaua. Ua le aga'i ile loloto, ae tofu ile papa'u.

Muāgagana.

O se fuaiupu, po'o se fa'aputuga upu, po'o ni upu fo'i e fa'asino i se faiva, se galuega, po'o amio fo'i a se tagata na fai. E lē ta'ua le igoa ole tagata, ae fa'aogāina le soānauna. E pei la o lenei ;

1. E leai se tautai e fa'alā fua.

E fa'asino tonu lava ile amio a le Tautai o lo'o fa'alā i tuāgalu. E le na'o na fa'alā fua. E mafua ona fa'alā, ole fia sisi i se atu mai moana.

2. E tātā matalafi le Agaïotupu, ae atu popole le Taufalemau.

E fa'asino tonu lava ile amio a le Agaïotupu e tātā matalafi. A'o le amio a le Taufalemau ole popole ne'i mea ane ua masoe le Agaïotupu, ae le'i uma lona Fale.

3. E poto le Tautai, ae se lana atu i ama.

E fa'asino ile Tautai matapalapala. Auā e tali le atu ile itu i matau ole va'a. E ui ina poto, ae i'u lava ina se le atu ile itu i ama, ma toe palasi ile sami e le maua.

4. O le fa'afiti a le Tautai.

E fa'asino i le amio lea fa'atautai. E fa'afitifiti ile tele o mea. E pei o pā fagota e fesa'ilia'i, e fa'afiti. A a'e fo'i lona faiva e fa'afiti. Ae o lo'o iai lava i'a ile liu ole va'a.

Alagā'upu

O alagā'upu. Ole fuaiupu, , po'o ni 'upu fo'i, e fa'asino tonu lava i amio ma uiga o mea 'ese'ese ole natura. E pei o La'au, manulele, l'a ole sami, manu fetolofi, manuvaeefā. E pei la o lenei;

O La'au ole Vao.

1. Ole la'au e tu mai ae ua oia.

- E fa'asino tonu lava ile tulaga ua o'o iai le la'au, ua amata ona mate, e iloa gofie i ona lau ua amata ona to'ulu

2. Ua fa'atapuga e tupu i ifi.

- E fa'asino tonu lava ile la'au ole tapuga. E lē ola ile 'ele'ele, e na'o ole maga lava ole la'au lea ole ifi, e ola ai. O le tala e fa'apea. Na sau le su'egā uma a le Tuimanu'a ma taunu'u i Lalomalava ile 'afaga e igoa o Lauti'ulā ole fanua e alaala ai Folasā. Ona tatala lea ole 'avei a le 'aumalaga. Ona saunua atu lea o Folasā i lana fanau. O lea ua outou fa'alogu atu ile 'au'au ole malaga. O le sailigā uma ale Tuimanu'a. Ole mea lea ofo mai se isi o outou e aumai lona uma se'i tali a'i le fanoga sau mamao. Ona alu ai lea ole tuli a tama nei ile vao ona ole fefefe. Ona alu atu ai lea ole tama nei o Tapuga, ua lafi ile maga ole ifi Ole mafua'aga lena e mafua ai ona ola le la'au lea, ole tapuga ile maga ole ifi e o'o mai ile asō. A alu sau ta'aseuga ile vao, afe ane ise laufanua o tu ai le ifi, e fa'amaonia ai le tala lea.

3. E fesaua'i fa'alātana.

- E fa'asino ile la'au lea ole lātana, e fesaua'i lana tupu, e matuā fa'aleagaina ai la'au aogā ma le laufanua
- ale matagi.

MANUVAEĒFĀ

1. E mamalu le povi i ona nifo.

- (a) E fa'asino i seu ole povi, auā e puipui ai o ia mai ona fili., e mamalu ai fo'i ma fougatā e ona fili.

2. E feasia'i fa'amanu le mau vao.

- (e) E fa'atatau ile solofanua, e sa'oloto ile vaomaoa. Ae a taunu'u ile 'a'ai, ona feasia'i lea e tau su'e se vao e 'ai ai.

3. Ua toe fo'i le 'ulī i ona pua'iga.

- (i) E fa'atatau ile maille. E iai taimi e pua'i ai, ona alu 'ese lea. Ae e i'u lava ina toe fo'i ane, ma toe 'ai ona pua'iga pe'ā le maua se mea e 'ai, se'i tulou.

4. O le pusi e fia 'ai i'a, ae le fia fa'asusū.

- (o) E fa'atatau ile amio a le pusi, e alu ile matafaga e fia 'ai i'a. E fufui lona lima ile suāsami, ae vave ona oso 'ese pe'ā sua mai le tai, ne'i mea ane ua susū ona vae.

5. E lē pē le ila ole Nameri.

- (u) E fa'atatau ile ila ole nameri, e fanau mai ma ia, e mate lava le manu, e le pē lona ila.

6. E lele le se, ae lama e le ti'otala.

- (f) E fa'atatau ile se, e lele e sa'ili ana mea'ai, ae lama e le ti'otala e 'ai.

O MEAOLA FETOLOFI.

1. **O le pipi'i a le mo'o e lē pa'ū ai se popo.**
 - E fa'atatau ile totolo a le mo'o i luga ole taufui popo, e foliga mai o lo'o pipi'i, ae le pa'ū ai se popo, auā e māmā.
2. **E ā le uga e tausili ae tigāina ai le atigi.**
 - E fa'atatau ile amio ale uga, e totolo i sasa'e ma sisifo ma toso atu ai lava ma lona atigi.
3. **E ta'a le tupa ae fai lona lua.**
 - E fa'atatau ile fa'asinomaga ole tupa. E feasia'i solo e sa'ili ana mea'ai, ae toe fo'i lava i lona lua na 'eli.
4. **Ua tia'i fa'avae o mali'o.**
 - E fa'atatau ile amio a le pa'a lenei e ta'ua ole mali'o. E totolo solo, ma 'aitogi ile palapala. Ae 'a'afia loa ona vae ise mea leaga, ona fa'afuase'i lava lea ona mamulu 'ese le vae, ua tia'i e le pa'a lenei.
5. **E sa'ili le ūū ile tōloga.**
 - E fa'atatau ile auala e sa'ili ai le ūū ina ia maua. E sa'ili ile ala e totolo aga'i iai, auā o lo'o iloga ai ona tūlāgāvae.
6. **E fa'aofa a gata.**
 - E fa'atatau ile amio a le gata. A fetaia'i ma ona fili ile ala ona ea lea o lona ulu i luga, ma fa'aofa, e foufou e osofa'i.

O MANUFELELEI.

1. **Ua tu'utu'u solo fa'afua o manusina.**
 - E fa'atatau i amio a le manusina. E tu'utu'u solo ona fua. E lē tau tu'ufua i se mea e tasi, e pei o isi manulele, ae tu'u tu'u solo ona fua. A satia le isi fua, ae o lo'o saogalēmū le tasi.
2. **O le manusina le soā.**
 - E fa'atatau ile gogosina ma ana fo'i amio. E nofo ile filifili ole vaomatua, ae fāgota ile moana sausau. A a'e la lona faiva, e maua luga tele lana lele, e seāseā, ona iai se isi manulele nate soaina.
3. **E lele le toloa ae ma'au ile vai.**
 - E fa'atatau lava ile amio a le manulele lanei ole toloa. E so'o se mea lava, e felelea'i solo ai e sa'ili ai ana mea'ai. E mautinoa lava e ma'au lava ile vai, e tofutofu ma 'au'au ai.
4. **E lele le lulu, ae valovalo'ia e 'iao.**
 - E fa'atatau ile Lulu, o fea lava e lele iai. E iloa gofie ile muli'auloa ai o 'iao, ma valovalo iai.
5. **Ua talele le lauāmanu tulimafua.**
 - E fa'atatau ile felelea'i a le lauamanu e tuli le mafua i tuāgalu. E le lupepe i se mea e tasi. Ae felelei solo mai le isi itu, ile isi itulagi.

MASINA.

1. Amuia le masina e alu ma sau.

- mo'omo'oga o tagata, pe'ā manatu ile lalolagi ma lona i'uga ole oti. E mafua ai ona fai tala ile oso a'e ole masina, ma goto ifo ile tafa'ilagi. Ona fa'aamuia lea ile masina. Auā e le goto ma mou atu ai. Ae toe sau fo'i a taeao.

2. Ua atoa li'o ole masina.

- E fa'atatau ile ta'amilosaga a le masina ile vateatea. E amata ile tau pulapula, ma fa'asolosolo pea lava i vaega, se'ia o'o ina atoa le masina ma malamagia atoa ai le vanimonimo.

3. Ua aoina le masina.

- E fa'atatau lava ile ta'amilosaga a le masina, auā e oso ile po, ma toe goto ai. Ae iai taimi ole tausaga e aoina ai le masina, e peiseai ua sosopo le masina, ile taimi ole La.

4. E fa'aילו e le masina le tai.

- E fa'atatau ile tulaga ole masina ile vateatea, e faigofie ai i le aiga tautai, ona latou iloa le tulaga o lo'o iai le tai, po'o suatutu'i, po'o ua tataui le sua ole tai, po'o ua gau fo'i. E fua iai le taimi e si'i ai le faiva.

O nisi na o alagā'upu ma muāgagana, aemaise o muāfetalaiga, ua fa'aalia i lenei tusiusiga. E le aofia matagi i lo'u taofi. Ae atonu e aogā fo'i si a'u fa'ala'a, e manatua ai Afi'a isi ona vao. Auā ua fa'asolo ina numi le fau, i nei vāega tāua ole gagana.

O le Gagana ma lona Fa'aogaina.

Taoto ia le Fitiuta ma le Folasa, e pei ole upu ile motusā. Aua ua o tatou ta'atiu ile agalelei fa'aali o lo tatou matai sili. O le tasi lenei o vaega e aupito i tāua o a tatou tu ma a tatou Agaifanua.

O le fa'aogaina ole Gagana e fa'atologa ina ai mata'aga 'ese'ese, ina ia o gatasi le fa'aleoina ma le fa'atinoga. Ina ia ave'a a tatou Agaifanua ma fa'aילוilo tumau o lo tatou fealolofaa'i ma le fealofani o o tatou lava tagata.

A toe fāliu i mataui ile fanau mai ole gagana. O le Gagana ole upu. O le tasi lea fa'alagiga o Iesū. O le upu a le Atua, po'o le gagana a le Atua, na ia faia ai le Lagi ma le Lalolagi ile amataga.

O le upu e mamana toe mamala. Na fa'a'ese'eseina e le Atua, le gagana a tagata ile amataga. Ina ua totogo a'e i loto ole fanau a tagata, latou te fausia le 'Olo ia o'o lona tumutumu ile Lagi. O le 'olo o Papelu lena. O le fa'atusa, o le fagatua tete'e o tagata ile Atua soifua.

O le Aso Penetekoso na Afio ifo ai le Agaga Pa'ia ile fa'aailoga ole Lauaufaiva Afi. O le fa'amau fa'aailoga ole Gagana e tala'i ai le Talalelei ole Mālō ole Atua. E iai le taofi ole Gagana a Samoa o lo'o fafatu ai le Fa'amatai, o le meaalofo a le Atua soifua ia Samoa. O le fa'aogaina ole gagana i lona aotelega, e ao ina fa'aogaina ma le fa'aeteete. Auā ole gagana o lo'o iai le ola ma le oti. O le tasi upu Fa'alepoto. "E sili atu ona malosī le upu, nai lo le pulufana." O lona uiga a manu'a le tagata ile pulufana, e malū ma ia le toe lagonaina le tīgā ole manu'a, ae a manu'a le loto ole tagata ile upu ole gagana. E fa'ato'ā galo lava le tīgā ole upu pe'ā malū. A'o le mea e sili ona leaga, e fa'asolo lava ile gafa ole aiga, ma le fanau le mamafa ma le matuitui ole upu na lafo ile Tamā po'o le Tinā ole Aiga.

O le fa'aogaina ole Gagana. E tu'u matāmaga lelei. E lē fa'asoloatoina. E matuā maioio lelei lona fa'aogaina i taimi ma nofoaga, e tauaofia ai le Atunu'u.

E pei la o lenei; Afai o lo'o talatalanoa ae o le'ā fia fa'aali se manatu. E amata tonu lava ile talanoaga.....

Fa'afetai e tatou te talanoa ae ua i alo, e talanoa fo'i ae ua i fanua, e pei o lea fo'i muāgagana. Ae ua fa'ala'a se leo. E tatou ona o tatou fai mea fa'asolo ia, auā ua tulata fo'i le fetu a le tamāloa i lona nofoaga. "Afai fo'i o lo'o fai le taumafataga, ae fia fa'aali se manatu. E tatou fo'i ona fa'apea..... **"Se ole faleseū** le 'ainā, vae atu le tauteaga ma le taliga ole sua. Ua ta toe fa'alogo atu fo'i, ua toe 'a'afia fo'i Niu Sila ile mafui'e, Talofa e."

Afai e mae'a le taliga ole sua, ae fetalai se tulafale e fa'afetaia le alofa ole Atua. E amata tonu lava ile mae'a ole taliga ole sua. **"Fa'afetai o lea ua palega'au'au le tauteaga ma le taliga ole sua.** Ae fa'afetai ile Atua ua o tatou aulia ma le fiafia lenei fo'i aso fa'aopoopo i aso faitauina ole soifua ma le malosi.

E fa'apena fo'i ile 'Ava taute ma le Agatonu ole taeao. O le taimi lava e fa'aילו mai ai e le tufa 'ava. Ua moto le agatonu, ua mativa le laulau. Afai ae tuvaio le fonu. E amata lava i upu ole Agatonu..... **Fa'afetai o lea ua motu ile ta'i le agatonu ole taeao fesilasilafa'i.** auā le galuega fai a Fonoti ma le 'aumaga. Ae ua fa'afualalafa se leo. E le'i ala fua lenei taeao. Ua tasi le tofa ma le fa'autaga e lelei lava lo tatou to'esea a nu'u potopoto."

Afai fo'i ose malaga ae usu iai le nu'u. E amata lava i pa'ia ole faigamalaga. **"Ae oute le'i taia le ao o maugaloa, ma ou tatala le ta'afi tualua na ifo ai le aso ole Aiga Sa Sa'umani.** E muamua ona ou fa'atulou atu i pa'ia ole taeao ma le aso. Ua pa'ia lea talagā atoa, auā ua Affio ai Satuala ma Falenaoti, maluu mai lau fetalai ile matuafetalai ma le mamalu ia Salemulii'aga. Afai fo'i i la, ae talifaitau mai le tulafale ole malaga. E amata lava ile fa'aifo ole lauga a le nu'u.

"Ua fa'amalo fetalai, i lau fetalai Tiatia. O lea ua fa'aifo ile ga'aloa le tuamafa filimalae. Aua le fetalai fa'aaloalo. Ua e amia uta mamao, ma uta lalata.

"Afai fo'i ole Lagi. Tulouna le lagi ma le lagi ma le lagi tulou. Tulouna le ta'ape o pāpā. Tulouna le gasolosolo o ao ole Lagi."

Afai ole lauga ile maota. E ao ina fa'apoipoi muamua ile maota po'o le laoa. Oute le toe ta i utuma'au, pe fagota ile sao.

Aua ua pa'ia le maota i Paepaetele o tua o Fuifatu."

E 'ese fo'i le gagana ile fa'atinoina ole Saofa'i. Afai ole tagata e suafa ile matai Ali'i. E fa'apea upu a le tulafale, o le'ā fetalai e fai ma sui ole Faleupolu;

"Fa'afetai ile Atua i lana pule fa'asoifua. Ua tini pā'o le uto pei ole upu ile faiva o tapalega.

Auā le nofo ma le fa'anofonofo ma le fa'afotu ole va'aali'i, ile Afioa ia So'oleoso. Afai ole tulāfale o lo'o fai lana saofa'i....

E fa'apea fo'i le tulāfale.

"Ua pa tī fataloto, ae le pa ma'a te'evao. Fa'afetai ile Atua ua tau lau, ma tini lo tatou fa'amoemoe. **Auā le fa'afotu ole va'aulu ma le sao i matau ole tofa ia Fiapulepule tūtū."**

E fa'apena fo'i ile folafolaina o 'Ava. A fa'aילו ile malaga le fa'aaloalo auā le pule 'ava a le Afio'aga ma le Alaafalaga. E le sa'o pe'ā fa'apea. A ao le mālō. Auā ole mālō lava ia, e fa'asino i toga, ile 'ie o le 'au'afa ma le moegālafo.

E tatou ona fa'apea. **A fuaia le malae.** E fa'apena fo'i ile upu silafaga. Auā ole silafaga e fa'aogā i mea'ai. E tatou ona fa'aoga le upu. **Silaalofi maia.**

O le Gagana Samoa o lenei fo'i vaitau, ua o tatou ta'aseu ai ile alofa ole Atua. Ua le o toe fa'aogāina ile mafua'aga na maua ai le upu, po'o le alagāupu, muāgagana, po'o le muāfetalaiaga. Ae ua fa'aogāina lava ile uiga loloto ma le matagofie ole upu, alagā'upu, muāgagana, po'o le muāfetalaiaga. Auā ole mea

mautinoa, ole tele o nisi o alagā'upu, muāgagana, ma muāfetalai e matagā le mea na maua mai ai.

O le mea moni o le tele o nei fa'aupuga o lo'o fa'aaogaina i feiloa'iga maua'upu, ma le mamalu a le Atunu'u. Ae o lo'o segia pea ile va le i'uleo fa'apea. Se! 'aua le toe fa'aaogaina upu na, leaga e matagā le mea na maua ai. Afai o lagona ia, o lenei fo'i vaitau ole talutalu fou, ma le potoa'e. O lona uiga e au ina le toe sōloga lelei, ma le toe gageanea le fa'aaogaina o la tatou gagana manaia. Ae o le'ā pei ole toea'ina ua le atoa ona oloa. A tautala mai e sau le savili ile avanoa. 'Aua ne'i galo ole tele o measina a Samoa o lo'o tiu ai nei. O le matuā matavale o mea na maua mai ai. O na mea uma na tutupu ile vavau o Samoa, ae o'o mai ile asō o lo'o tumau pea le mamalu o lo latou fa'aaogaina.

E pei la o Toga a le Atunu'u. O le tala malamalama o ni mea mamate ma le fa'atauva'a, ae sa tau sa'ili ai se lavea'i, e lavea'iina ai le soifua ole ulua'i Tupu Tafa'ifā o Samoa, le tama'ita'i o **Salamasina**. E pei ole toga a le Aiga Salevalasi. "**O le Pulu male Leuleu**." E pei ona silafia ole pulu popo, ole pulu fafine sa fa'aaogā. O le leuleu, ole fasila'au sa fai ma 'eu'eu. E ui ile fa'atauva'a na'ua o nei mea, ae ua pa'i Tupu. Sa ulu ma 'e'eu ai le valevale ole Lagifa'atafa ole Tupu Tafa'ifā. Atoa ma nisi o measina e pei o igoaupu, ma Lagi o nisi Afio'aga, e matuā mea na maua ai, ae o lo'o fa'aaogaina pea i lo latou tulaga mamalu, e o'o mai i aso nei. O lo'u taofi fa'amatai. Sa silafia lelei e outou tua'ā, ma o tatou mātua, nei mea uma na tutupu i lo latou fo'i taimi. Ae le'i tāua i a'i latou le mafua'aga, ae sa latou fa'atāua le tagata ma lona taimi. O le isi mala lea ua tupu i la tatou gagana. Ua mafa upu le gagana, i upu e le oni upu ole Gagana Samoa. E pei ole upu. O le va'a ua mafa tautai. E pei ole molimau a le Susuga ia Oka Fau'olo ile ulua'i Tauaofiaga ole Gagana Samoa na faia i le Fatuaiga i Tutuila ile tausaga 1993. Sa ia saunoa ai e fa'apea;

"**A umi ona fa'aaogā se mea sesē, ona peisea lava lea o se mea sa'o.**" A fua la ile tele o upu fou, ua so'ona fa'aaogaina i nei aso, ma ua pei ole afā e agi, le fiafia o tatou tagata e tautatala, ma saunoa ma fetalai ai. Ona moni lava lea ole sa'i a si toea'ina. O nisi nei o upu, ua manatu, o lo'o fa'aaogaina pea i aso uma, ma ua pei ole fue e sosolo le 'a'afia ai ole to'atele o tagata, ile faigofie ona o latou fa'aaogaina, e aunoa ma le manatu ifo po'o sa'o, po'o sesē fo'i. E pei la o upu nei; O le **fofoga taumafa**. A tu'u la ile gagana o aso uma, ona matuā sesē lava lea. Auā ole fofoga ole gutu. A'o le taumafa ole 'ai. O lona uiga ole upu e maua ai. (a) O le gutu 'ai. E pei fo'i la o fa'aupuga a isi tagata. Fai mai ole **toe lutaia**. Ae o lo'o manino lava le upu sa'o, ole toe 'Ulutaia. E fa'asino ile tu'u ole nu'u ua afu lona soifua, ma e o lo'o sa'ili iai tonu fai ole nu'u. Ua ta'atele fo'i lea fa'aupuga fai mai O lau Susuga o lo'o **fa'afuga pa'ulia**, ile Afio'aga o Aiga nei, ma lenei nu'u. Ae o lo'o manino lava ole upu. O le fa'atuna pa'ulia. Auā ole tuna ole i'a e nofo ile vai. A o'o la ina tetele tāfega ma ua sopo utu, le tafe a le vai, e masani ona tafia ai ma le tuna, i luga ile pa'umātū. A o'o la ina fa'afuase'i ona māui le vai, ona pa'ulia lea i le laufanua. Ua a'e mai fo'i le upu lea ole **fa'asauni**. Ae o lo'o manino lava ole upu. O le sauniuni po'o le tapenapena. O le isi upu ole **felogoma'i**. O le upu lava ia ua o tatou masani ai.

O le **felogona'i**. Auā e logo atu, logo mai. E pei fo'i ole upu lea ole **tetena**, pe afai ae fetō'ia'i ni matai se to'alua. Ona fa'apea lea o upu ole Leleiga. Ia e ave atu mālū i pu'ega afai fo'i o le'ā sa'u upu ua tau la'ulu, ile fa'afofoga mai. E talitonu le fa'amoemoa, o le'ā le tetena i lou finagalo. E le logomālie lea fa'aupuga. O lo'o iai lava a tatou upu mananaia. E pei o lenei; 'Aua ne'i fāoa ile ta, lou finagalo. 'Aua ne'i popona le toa. E anoanoa'i upu ua so'ona fa'aopoopo i le poto fatufatu o nei aso, ae o lo'o ta'oto lava i lagoonu, ala fa'avae sa papae ai e le 'Aufaitōfā ma le 'Aufaita ole

Atunu'u le matagofie ma le sōloga lelei ole fa'aogāina o la tatou gagana, e amata mai lava ile amataga, e o'o mai i aso nei. O le natura ole Gagana Samoa. E fa'aeaea ile isi tagata, ae fa'aifoifo ia te a'u. E tāua ia te a'u le lafoga a se tasi toea'ina ole Fa'asaleleaga. O le Susuga ia Tufi Fa'apusa. O lana saunoaga. "O le aiātatau fa'ale Atua, e fa'amuamua le isi tagata, ae fa'amulimuli mai ia te a'u"

I le va'aiga lautele, e fa'apenā fo'i le Gagana Samoa. O le uiga moni o lea lagona. Afai e te fa'aaloalo mai ia te a'u. Oute matua fuli e sa'ili ni upu talafeagai ole gagana e sula ai lau fa'aaloalo ile mea e gata ai lo'u malosi. Afai fo'i, ae ou fa'aaloalo atu ia te oe. E te matua tago fo'i e vivi'i la'u fa'aaloalo, i le mea e gata ai lou mafai. O le ata va'aia lava lenā o lo'o tausi ai lo tatou va fealoaloa'i. Afai e tō'ai taunu'u mai se malaga ile afio'aga o Aiga ma lenei nu'u. E matua alo le nu'u e tali le malaga i agaifanua masani a le Atunu'u. O le 'Ava feiloa'i. O taumafa e aupito i sili ona lelei. O fa'aaloaloga e masani ai le Atunu'u i taeao iloga fa'apea. Afai la ae taumavae. Ona lia'ina loa lea ole puso lea ole Gagana sa ou tā'ua. A fetalai le tulāfale ole nu'u. E fa'apea ana upu fa'afititifi.

Le pa'ia e, ole faigamalaga, le Afio o Satuala ma la outou tama, Satusavailu'u ma le nofo ituaiga. Talofa isi au fāliu le tau, i se 'ata iti, ose 'ava le tuā, a'o se 'ava le fonotia. Ua naumati le 'ele'ele ua le susua vai o Lele'a ma Si'ufagaifo. Ua mativa 'ava aiga nei, ua le mau 'ava le Faleupolu. O le'i foi se fa'i e taulua ile tuga, a'o moa le futia, ua tali ai le sua. Ona ua pau o se mea ua au iai le mafai o Aiga nei ma le Faleupolu. O le gagana ua o tatou masani ai. Tainane e matua soli taumafa, ma maupu'epu'e le lumā'ava si'i. Ae fa'afititifi lava. O le agaga moni, e le toe nofo oe ma toe vivi'i oe. O faiga fa'avae, sa fafatu ai e outou tua'ā, ma ni o matou matua, o lenei fo'i ua o tatou solisoli mulivae ai.

O mata'aga 'ese'ese ole alofa ole Atua, o lo'o tanumia i a tatou tu, ma a tatou Agaifanua. A o'o fo'i la ina fetalai mai le tulafale ole malaga. E matua laga le laulalo ma le fa'avae sala, aemaise o le gagana e sula ma fa'amaupu'epu'e ai fa'aaloaloga sa alo iai le Afio'aga ma le Alaalafaga.

E fa'afititifi le tagata tali, ae sula le tagata usu mai. E fa'apena fo'i ile toga. E tigā lava le 'ie ole 'au'afa sa teu ma fa'apelepele a'o lea ua tatala. Afai fo'i e fua le 'ie, ile malae ma fa'aeavae. E le gata ina fofogalua, ae fasefulu aga, pe sili atu fo'i, ae fa'afititifi lava. Se o mata o maasiasi, lau Afioga ile Sa'o ma lenā itū o lo tatou aiga. Ole'ā se lālaga ua maua, pe ili pe taupatupatu, tau ia ina ia faitau ane ai lenei itu o lo tatou aiga, auā le lagi ma le tu'ua ole mālō, ile Afioga Tu'uainu'upule.

E tigā ona matitiva nai o tatou mātua, ae mumusu tele i se mea, ae fa'aletonu. E taumafai lava ile mea e gata ai le mafai, e fa'aaloa ai le alofa ile isi tagata. Aemaise lava i le osiosiga o mea nei o aiga. E tusa lava pe fa'afuase'i ona afe mai ile fale, pe to'atasi le tagata, pe to'atele fo'i. E ulufale loa lava tagata, vevesi loa ma tapatapa i tamaiti. E pei o upu a le Atunu'u. "Se se'i ulufale gāe'e" O lona uiga a ulufale loa tagata ile fale, tula'i loa e sa'ili mai se mea e tali ai tagata. Ae 'aua le nofoa'i, e fa'aaloa mai ai, e lē fiafia ile afe mai o tagata i le fale. E pei fo'i, ole talitonuga ole 'AumatutuaSe! o taumafa sili lava, ole laufofoga fiafia." O nai motugā'afa na, atonu lava e aogā. E le gata ile malū ole tai taeao, aemaise fo'i pe'ā agi fa'asulu le ta'uta'u ole ta'i te'i. Ia sōloa i lagimā le fa'asausauga a Samoa, ae fa'afo'i ai pea le vi'iga ole Atua, ma ia fa'atumauna pea le mamalu ole fa'aogāina o la tatou Gagana i fafo ma fale.

O le Vavau ma Aso nei!

O le vavau o Samoa i ana tu ma ana Agaifanua, oute talitonu pea ma le mautinoa. O le fatu lea na tutupu mai ai mea uma o lo'o mamau ai mata'aga 'ese'ese o a tatou Aganu'u, ma Fa'aaloaloga 'ese'ese o a tatou Agaifanua masani. O le vavau o Samoa, sa soifua ai o tatou tua'ā ma mātua e ala ile galuea'iina ole Laufanua, atoa ai ma le fagotaina ole sami. Sa o latou mautinoa ai uiga felanulanua'i ole natura na faia e le Atua latou te le o iloa. A'o le Agaga lea ole Atua soifua, sa lotolotoi ma 'auai fa'atasi ma i latou e fa'amalamalama i o latou mafaufau ma finagalo. Na mǎfua ai ona o latou silafia le aogā matalasi, o la'au 'ese'ese ole vao. O La'au e 'aina e fa'aaogaina i taumafa. O La'au e fausia ai Fale. O La'au e taina ai Va'a. O La'au e fa'aaogaina mo 'A'upega. O La'au e taina e fa'atinoina ai a latou ta'aaloga. O La'au e fa'aaogaina mo Vaila'au e mālōlō ai ma'i 'ese'ese. E fa'apena fo'i ile fagotaina ole Gataifale. O le 'ese'ese o l'a. O lo latou silafia o le vaitaimi tonu e fagotaina ai lea ogāsami ma lea ogāsami, atoa ai ma i'a e maua mai ai. O le ta'aviliga ole au, ma le feagia'i ole savili.

O le fesili e tula'i mai i lenei vaitau. Sa fa'apefea ona silafia e tua'ā anamua le 'ese'ese atoa ai ma le fa'aaogaina ile taimi e tatou ai, o nei mea uma ole laufanua ma le gataifale?

E mafai ona o tatou fa'aaogaina le upu lea e ta'ua ile Fa'aperetania O le **Time Testing**. O lona uiga ole mea mautinoa. Sa fai a latou su'esu'ega, ma maua ai lo latou silafia maoa'e, ua tatou tiu ma 'ae'ae ai nei, i o tatou fo'i taimi. Ia vi'ia le alofa ole Atua i nei mea uma. Ina ua taunu'u le Va'afolafola ole Talalelei, ma lafo le taula i o tatou gataifale. O le vaitau tonu lena na amata fāliu ai fofoga o Tupu ole Atunu'u, ma le lavatele o Samoa, ile malamalama o Iesu fa'aola, le malamalama moni ole lalolagi. O le vaitaimi tonu lena na amata fa'alanu ai tapu ole Vavau.

E pei o tapu ole lau'ele'ele. O tapu ole sami. O tapu o faiva alofilima. O tapu o Fa'asamasamaga ma poula. O le talitonuga maumaututū sa iai lava tapua'iga ma talitonuga o Samoa anamua. Ae ua tu'u faia'ina mea uma ole Vavau ina ua taia ile susulu malosi o 'ave ole La ole Talalelei.

O le mea moni. E iai mata'aga ole Vavau e le toe ganea i le vaitaimi lenei. E pei la o malaga anamua. E sopo atu ile isi nu'u, e aga'i atu ile isi nu'u. E le gata ile Lau'ele'ele, a'o Fōlauga ile sami. O nisi Sopo e matuā faigatā lona tapenaga. E pei la ole sopo e alu atu ile Fa'asaleleaga e aga'i atu ile nu'u lea o Taga. O le sopo lea e uia ai le Ala ole Mativa ile va o Gataivai ma Taga. E mata'utia tala o ia malaga i lena vaitau. Afai ose fa'aoso e 'ave, e toetoe lava a uma ona lafoa'i, ona ole mamao tele ole ala. O tala fa'atusatusa e molimau ai i tupulaga o nei aso le faigatā tele, fai mai e o'o ile ofu e pipi'i ile tino, e mamafa. O le mea moni e mafai lava ona o tatou toe sopo i aso nei, e pei o aso anamua. A'o le fesili e tula'i mai. O ai o ooutou alo ma a tatou fanau e toe fia Sopo, ua lelei ma saosaoa ta'avale e faimalaga ai. E fa'apena fo'i i faiva ile moana sausu. E pei ole tiugāmaliē. O le tiugā masimasi. O le faiva fo'i fai mai, e le faia ile malū, se'i vaganā ua tōpu'epu'e galu o le gataifale, ona fa'ato'ā lāga'i lea. E tula'i mai pea le fesili o nei aso. O ai le tautai fa'afia malosi, e nate toe fia faia lea ituaiga faiva, aupito i faigata, ua lelei va'aafi e le tigaina e tau alo. E fa'apenā fo'i ile alofaga. O ai le tautai matapalapala, e toe fia fa'ala ile aso atoa, a'o lea ua saosaoa va'afagota e tuli ai le igafo. A liliu ane fo'i i ta'aloga. Ua matua telē le suiga ua iai i nei aso. O le mea mautinoa, e mafai ona toe fa'aola le taulafoga, tōloga, ma le 'aigōfie. Ae tula'i mai pea le fesili, o ai o ooutou alo ma a matou fanau, e toe fia fa'atinoina ia ta'aloga. Ua matua si'itia le Lakapi ta'ito'afitu, ma le Lakapi iuni, atoa ai ma isi ta'aloga ua maualuluga tupe e maua ai.

E fa'apena fo'i i seugālupe ma le faiva o seugāgogo. E mautinoa e leai se tagata i lo tatou vaitaimi, nate toe gafatia ona ia toe fa'atinoina, ia fo'i faiva e matua faia gatā lo latou fa'atinoina. Aemaise ai ua matuā maoa'e le atamai fa'aonapo nei. Ua fa'aaogaina ai la'au malosī, (fana) e faigofie ona fa'aumatia ai ni manu se tele, i si taimi pu'upu'u. E le gata i lea o taumafā Samoa anamua. O ai se matai nate toe fia faia se masi 'ulu, ma le masi fa'i. E fa'apea ile samilolo. O nei taumafā ua outou silafia ma o tatou iloa e fai ole faigatā o lo latou fa'atinoga, ae fa'alemanuia lo latou manogi. E le fa'atusaina ile manogi ole vaemoa falai, ma le fasi mamoe, atoa ai ma le anoanoa'i o taumafā mananaia i nei ona pō.

E fa'apenā fo'i le umufi. O le taumafā lea a Samoa sa fa'asuamalie ai taumafā a le Atunu'u anamua. E lē faigofie lona fa'atinoina. E vaiaso atoa o fafai le ti vao. E atoa le vaiaso o mumū le umu, ona fa'atoā pulou lea ole umufi. Ia o ai o tatou e toe fia faia se umuti, ua maua i faleoloa le suka e fa'asuamalie ai a tatou suāti. Talofa e, i nai o tatou tua'ā ma matua, ua lagomai mai i tiasā. E maoa'e le faigatā o la latou fatuaiga tauti. Sa fa'afeagai ma fitā ogaoga, ae sa musuia e le Agaga ole Atua e soifua pea, ae sa latou te iloa. O le Agaga ole Atua sa ia totōina le Alofa i o latou loto, sa o latou lototetele ai e fafatu, ma tauosi le Aiga. O lenei ua o tatou 'ae'ae ai, i o tatou fo'i taimi. E lē uma lo tatou maofa, i le atamamai, o o tatou mātua, pe'ā fua atu i nisi o mea, na o latou faia, i lo latou lava silafia, latou te le'i a'oa'oina mai ini A'oga mauululuga.

E pei la o lenei. O la latou mau, a pa'ū se tamaititi ma taia lona ulu ile fa'avae ole fale, e 'a'apa ane le olomatua ile pito ole fala papa o lo'o nofo ai, ma 'o'omi ai le ulu ole tamaititi, e mautinoa e le mafai ona fula.

O nisi o mea e peisea'i e matavale ae mamana. E pei ole vai fafano. A mae'a ona tatafi o latou 'a'ao, ona ave ane lea e fa'amu

ai tamaiti. O lo latou silafia e lelei ai manava o tamaiti. E le gata ina le maua gofie ini ma'i tau manava, ae mautinoa a faimalaga ile vasa pe'ā matutua e lē ma'i vasa.

E fa'apenā fo'i i ma'a fo'i nei e fa'aaogā i le faiga ole suāvai. (umu). E aga'i taulele'a e la'u mai ma'a ile ālia, ona aumai lea ua sasa'a ile va ole fale ma le umukuka ina ia atoa le lua, ile tolu vaiaso o soli ai. Ona fa'atoā ave ane lea ua fetui ai le umu. O la latou mau, e le mafai ona ta'ei. pe pāpā ma'a. Ae afai ae le solia ma'a, ole mea mautinoa, e uma ma'a ona ta'ei pe'ā fetui ai le umu.

O le isi taumafa e talitonugatā ae moni. Ole la'au lea ole tolo. Auā tasi fo'i lea taumafa e fiafia tele iai tagata. O le mau a le 'Aumatutua. Afai ae totō le tolo ile tolopā, e mautinoa lava, a o'o ina selesele mo le taumafaina, e matuā malō fo'i, e pei ole u'amea. Ae afai ae fisi lelei le lapalapa ole niu e totō ai, e mautinoa lava le malū gōfie ma le sua lelei ile taumafa.

E taualuga se fa'amatalaga e uiga ile vavau ma le tulaga ua iai aso nei, i **Pōula Fa'asamoa**, po'o **Fa'afiafiaga Fa'asamoa**. Auā fo'i o Samoa le isi Atunu'u ole Pasefika, e fai mea fiafia, ma fa'atau fiafia i mea uma. O le pōula Fa'asamoa e mata'utia tāga ma faiga e fa'a'ailoa ai le fiafia fa'asamoa. Aemaise lava ae fa'afeagai mea nei o aualuma. Silasila fo'i i upu. Fai mai e sasae le mata ole aitu. O lona uiga, e matuā laga le laulalo ma tatala le ta'afi tualua. O Samoa ole Atunu'u fai feagaiga. O le feagaiga ile va ole tama ma lona tuafafine. E pa'ia, e sa, e mamalu. E uiā uta ma la'amaomao. E fa'asāsā mea uma.

O le mafua'aga fo'i lona afai ae taunu'u se-aumoega ile Afio'aga. E matuā sā se taule'ale'a ona toe uia le fanua, pe ulufia le maota o Sa'oao ma Tama'ita'i. E tu'ua lava na'o tama'ita'i ma le Aumoega na si'i mai, latou te fiafia ma fai la latou Poula. E tapisa ma vavaō, e ta lafo titi ma futi 'ula. E motusi pola ma ae'a pou tūloto ole maota. E tau tuliususū ma fē'ei. E ta'ape ua tali ao. Afai

ae seu i fanua le Aumoea. Ae ua potopoto le Aualuma i lo latou maota ma talatalanoa, e uiga ile aualuma o 'Aumaga na masi'i mai. E fesufia'i ma tu'u fesilisili, tama'ita'i. "E a lau ta'a? Ae tali atu se tasi ole aualuma. E manaia lava si tama, ae pau la'u pona, e talatala pei o tala ole laupaogo ona vae, e pei ose fueselela, o lo'o sosolo ai." Ona maua lea ole muāgagana a le Atunu'u.

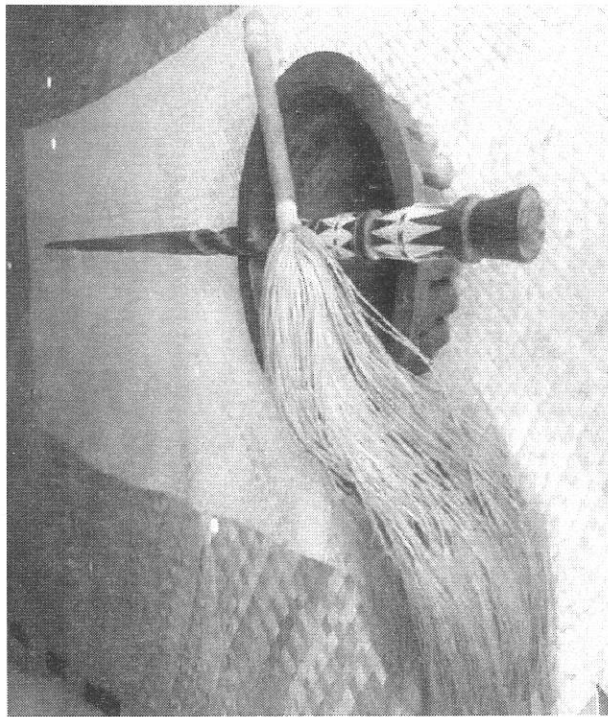
"E usu ta'a, ae talatalanoa Aualuma." O aga ole vavau sa masani ai Samoa anamua. E leai se tagata e seuama iai. O le ufiufi matuatua lenā ma le taupatupatu, o tu ma aga ole vavau, na fanau mai ai le momosi ma le matagofie ole gagana ua o tatou sapi ai nei, e fai ma va'atiu, e fa'a'iloa ma mamanu ai a tatou tu, o a tatou aganu'u, atoa ai ma a tatou agaifanua, ua tu māti'e ai nei Samoa, e le gata i atumotu ole Pasefika, a'o le lalolagi atoa. E pei ole tala ile tama'ita'i, nai le atu sasa'e. Fai mai

"A fāliu mai fofoga ole tama'ita'i, o se fa'afegaiga o ni aiga o lo'o alaala, ae u mai tua ole Tama'ita'i, ua o'o le malama i Saua." O lona uiga, ole pōvalea ma le fa'apaupau o Samoa, sa ta'ita'i mai ai o tatou tagata mai i lena vaitau fa'aumiumi, ma le tumu i faigatā, se'ia o'o ina velosia le tao ole amiotonu, ma ua fa'asafua mai le alofa ole Atua, e ala ia Iesu Keriso.

O lenei ua tafe tino i vai le mana fa'aali ole Atua i o tatou tua'ā ma matua, sa fatu'atia ma gaseā e asa le gasū ole taeao, o lenei ua o tatou mau tufa'aga ai, i lenei sosia ma le tamaoiga tele ole gagana na puai mai i tu ma aga ole vavau.

O le mea moni, ua matafi'ese le ufiufi matuatua sa 'alei ai a tatou tu ma aga ole vavau, ae ua sa'alu'u mai ai le anoanoa'i, o muāfetalaiga, o muāgagana, ma alagāupu ma ua avea nei e pei ose teufugāla'au matagofie e sasala atu ile lalolagi uma lo latou fa'aaogaina. O fea lava la le matāvao o Samoa, ma tafa e fia ole lalolagi tatou te ta'aseu ai. O lo'o tumau pea le mapo, ma le mamafi o la tatou gagana na toliua mai ile 'anomanava o tu ma aga ole Vavau. E ta'oto ai pea i tafa manino foliga va'aia ole Atua

na leiloa ile vavau, ae ua vi'ia ma fa'amanūina lona suafa mamalu i o tatou taimi. Ia vi'ia ma fa'ane'ene'eina pea le Atua ole vavau, se'ia o'o lava ile Fa'avavau.

E pa'ia, e mamana, ma mamala SAMOA!

Aiseā? E fai mai ai; E Pa'ia! E Mamana! E mamala! Samoa!

E mamana fa'a'apefea?

E mamana Samoa, auā o ana Tu ma ana Agaifanua, na foafoaina e le Atua mamana. E mamana lana Fa'amatai. E mamana lana malelega. E mamana lana Fetalaiga. O le mafua'aga lenā e tu'u tului ai le manuia ole nofo tuāvae ma le taule'ale'a tautua lelei, atoa ai ma le matai Pitovao e ava ma fa'aaloalo i le Tapua'iga ma le Saofa'iga. Ona ole mamana ole Fa'amatai.

E mamala fa'a'apefea?

E mamala Samoa. Auā e mamala lana Fa'amatai. Auā e mamala ana tu ma lana Agaifanua. A to'ia le tagata vaela'a, le tagata fa'atautala, ma le tagata sopoutu, atoa ai ma le matai tautua ae gutuā, ile Tapua'iga ma le Saofa'iga. ile upu a le Fa'amatai. E malaia. Auā e mamala le malelega. E mamala le fetalaiga. Ua tele tagata ua fa'atagito'ia ile ala, ma ua taitafia i nu'u 'ese, ona ua sāua i le mamala ole Fa'amatai.

O Samoa ole Atunu'u ua uma ona tofi,

Tofi fa'a'apefea?

Ua mae'a totofi TAMA ma o latou AIGA....

Ua mae'a fo'i ona totofi FALEUPOLU o tofiga....

Ua mae'a ona totofi 'aumaga o tofiga.....

Ua ta'oto paepaelei tofiga o Pule ma Tumua, Itua'u ma Alataua, Aiga ile Tai, ma le Va'a o Fonoti.....

Ua togia lou fa'avae : SAMOA !

E fa'avae Samoa ile Atua. E fa'avae i ana tu ma ana agaifanua, ae salani i tu ma aga fa'akerisiano.....

O Samoa e le o se atunu'u taliola.

Taliola Fa'a'apefea?

O Samoa anamua sa tali i ola o tagata, le mana'o sa tilialo o Tupu ole Atunu'u. E le gata i lea, ae anoanoa'i fo'i Ali'i o isi Afio'aga o Samoa, sa fai o latou Aso i tagata. O le ua uma ona tofi Samoa, e le o toe Taliola.

O Samoa ole Aomamala.

Aomamala fa'a'apefea?

Ioe, o Samoa anamua sa si'omia i le aomamala ole fa'anu'upō, ole pō valea, ma le fa'apaupau. Ae ina ua to'ia ile malamalama ole Talalelei, ona talele loa lea ole aomamala, o le fa'anu'upo o Samoa, ae talimau le aosinasina ole alofa ole Atua. O lenei ua o tatou mae'va ai ile mālū ole laula'i ole alofa ole Atua.

Aisca e fa'apea ai. O Pa'ia o Samoa ua popo.

Popo fa'a'apefea?

E atamamai tele o tatou tua'ā, na latou fafatu ai le oōpopo ole Atunu'u, ma latou fa'atusatusa ai le afua matagi mai ole vavau, se'ia mamau a fatu ati pa'ia ma mamalu o Samoa, ile fofotu mai ole la'au ole niu. A o'o la ina fua le niu.

E amata ile

1.pātē 2. 'aile 3.moasu'i 4. O le niu mamata. 5. popo sami.
6.popo uli. A popo loa. Ua atoa ma mautū, ma ua mausalī.
O nisi taimi, ua fa'a pea le lafoga. O pa'ia ua popo, ma mamalu ua
o'o.

E o'o fa'a'apefea?

A lea ua ta'oto i tafa manino le tupu'aga ole popo. O le la'asaga
mulimuli lava lea, ua liu o'o le popo. O lona uiga o lea ua tupu le
niu, ma ua ola ma maua'a. Ua maua le isi la'au fou. O pa'ia e
tumau e o'o ile fa'avavau.

E iai taimi e fa'a'apea ai fetalai'aga a le 'Aupuputoa. E tata'a manu
ile vao, ua uma ona fa'ainati e le Atunu'u.

E fa'ainati fa'a'apefea?

E moni ma fa'amaoni lea fo'i fa'aupuga. E ta'a le meaitua'olō ae
ua mae'a ona fa'ainati e le 'Aufieta o Samoa se'i tulou! auā fo'i
ua uma ona fai tufa'aga e le atunu'u. O le tualā e ave ile ali'i,
po'o le fa'afeagaiga. O le ālagavae e ave ile tulafale. O le
ālagālīma e ave ile tamali'i. O le alo ole inati o Tama'ita'i. O le
atigiulu ole tu'uga o le 'aumaga. O le mea moni. E so'o se
manuvae'fā, po'o manulele fo'i e taumafa. E tata'a, ma felelele solo
ae ua uma ona fa'ainati ma fa'asoa e le 'Aupuputoa ole Atunu'u.

E iai taimi e fa'a'apea mai ai. O le i'a Samoa ua uma ona 'aīsa.

'aīsa Fa'a'apefea ?

O le āīsa, ole vaelua po'o le poilua. Ua uma ona fa'asoa le i'a a
Samoa. E ta'a le malie ile moana sausu. Ua uma ona tufa e
toeaiina. E taulia lona si'usi'u, e le taulia le ulu.

E fa'apena i maota o Ali'i, ma Laoa o Tulafale. O Malae o lo'o
tatanu ai measina a le Atunu'u. Ua ta'oto paepaelei lona Fa'avae e
leai se fa'afiamā'ema'e, nate toe sama fa'amoe le Atunu'u. O ai
lava le fa'afia atamai, ua iai agava'a ma tomā fa'apitoa.

E tumau lava le lafoga. E pa'ia, e mamalu, e sa, ma mamala
Samoa. O lenei vaitau o le potoa'e ma le poto fatufatu. Talofa e,
ua fai lava le atamai ole tagata ia. Fatu ane lea mea. Fau atu lea
mea. O la Solomona le Poto. "E leai se mea e fou i lalo ole La."
Pau lava la tatou galuega e fai. O le fa'ai'ila, ma toe
fa'amolemole, ma fa'aaoga loa. Ua uma ona fa'ata'oto e tua'a ma
mātua le ālāfua tatou te savavali ai ma le fiafia. Auā o nisi Lafoga
e logolelei.

A'o nisi Lafoga e logovale. Aiseā? Auā fo'i ua fia gagana le
tagata e le tatou ona gagana. Ua toe fia Samoa, le Samoa sa fia
Papalagi. A o'o la ina tulitūāfuluina, ona fa'aaogā loa lea ole taofi
ole tagata lava ia. Ona fai loa lea ole fa'aupuga ta'atele fo'i lea,
ua o tatou masani ai.

Sel! leaga e taofi 'ese'ese le Atunu'u. E mafai ona sa'o, ae mafai
fo'i ona sesē. Auā e iai le finagalo e fetalaa'i, pei ole uta a le poto.
Ae iai fo'i le finagalo e taofiofimamau, pei ole uta a le vale.

O le mea moni ua ta'oto le fa'avae o Samoa. E leai lava se tagata
e nate toe mafaia i si ona atamai fa'atauva'a, ona ia toe liua le vai
o Sina, ile ta'otoga matagofie ua alaala ai nei Samoa ua tasi, i
manuia anagatā o le Atua, ua fa'avae ai si o tatou Atunu'u
fa'atauva'a. O Samoa mo le Atua. Ole Atua fo'i mo Samoa. O
Samoa ole Aiga. O le Aiga e fa'avae ile Alofa. Auā ole alofa, ole
Atua lava ia.

O Foliga matalasi O le Lauga !!!

O le'ā lenei mea e ta'ua ole LAUGA?

Ole LAUGA. O le mataifaioi fa'apitoa lea, a le Tulatoa ole Afio'aga ma le Alaalafaga. O le toe 'ulutaia, ole Tu'ua fo'i ole Afio'aga ma le Alaafaga. O le mea ma'utinoa e le lauga uma ni matai. Ae tasi lea fa'afitauli ua fa'a'ai'avea ai le mamalu ole Lauga. Leaga ua fia lauga uma lava matai. A'o le mea moni, o Agaifanua a Samoa ua tu'umatāmaga mea uma. **Ua iloga lava**

Matai ole latou lava lea matafaioi ole Lauga.

E fia ni Ituaiga LAUGA ?

E tele lava nisi taofi ole 'Aupuputoa. A'o lo'u lava vaivaiga. E na'o le lua lava ituaiga LAUGA.

1.Lauga Usu.

2.Lauga Tali.

E fa'avae lo'u taofi i la tatou galuega fai fa'amatai. Auā so'o se vaega lava e fa'atinoina ai la tatou pitola'au ile fa'asamoa. E na'o le lua lava ituaiga Lauga e fa'aaogā ai.

E pei la o lenei; O le Fa'aipoipoga. Afai ole aiga ole Tama'ita'i o lo'o fai ai le fa'aipoipoga. E taunu'u loa lava le paolo i lo latou api, alu loa ma le usu a le nu'u. O le mea ma'utinoa, e lauga usu le nu'u, ae lauga tali le paolo. Afai fo'i ae usu iai le aiga ole tama'ita'i ile paolo, e lauga usu le aiga, ae lauga tali le paolo.

E fa'apenā fo'i ile Lagi, ma le Usuia ole fono.

Afai e si'i le O'otaga a le Nu'u, e lauga mua lava le nu'u, ae lauga tali le Aiga o le ali'i po'o le tulafale o lo'o fai ai le maliu.

Afai fo'i o se Fa'aagatama e pei o le Ta'aloga Kirikiti, sa masani fo'i ona femalagaa'i ai le tasi nu'u, ile tasi nu'u.

O le taimi lava e taunu'u ai ile afio'aga, ona fa'alāga'i loa lea ole Inu. O le mea moni e lauga usu lava le nu'u, ae lauga tali lava le malaga.

Afai fo'i ole fa'a'aulufalega ole maota, po'o le laoa. O le aso ua atofa e fa'ataunu'uina ai le fa'amoemoe ole Sa'o ole aiga ma lona 'auaiga. O le aso fo'i lenā e alu ai iai, le usu a le nu'u. E lauga usu lava le nu'u, ae lauga tali lava le aiga ole ali'i e ona le maota, po'o le tulāfale e ona le laoa.

O le ata fo'i lenā ole Umusāina o se Malumalu Tapua'i, po'o le Maota tōfā ole Fa'afeagaiga ma lona Faletua. E alu iai le usu a le nu'u. E lauga usu le nu'u, ae lauga tali le Ekalesia.

O le mea moni, e so'o se mata'aga lava ole Fa'asamoa. O le taimi lava e alu ai le usu a le Afio'aga ma le Alaalafaga i se Malaga, e tusa lava po'o le'ā le ituaiga malaga, ma le mafua'aga ua āfea ai le Afio'aga ma le Alaalafaga. E taunu'u loa lava, alu loa iai ma le usu a le nu'u. E tūmau lava le fa'avae lea, e lauga Usu lava le nu'u o matai, ae Lauga Tali le malaga na si'i mamao mai.

Ae fia ea ni vaega ole LAUGA?

Oute le talaleu lava a'u i finagalo fa'aalia o nisi ole 'Aufueta o Samoa, o lo'o latou fa'atinoina lenei fo'i faiva ole lauga. O la'u lava molimau i nei tausaga e tele na 'umia ai lenei fo'i suafa matai, auā ole matai, o lana fo'i lea matafaioi ole lauga. E le gata i lenā, ae sa le tu'ua fo'i le fesili ile 'Aupuputoa na mua i malae. E pei ole upu a le Atunu'u. 'Fesili muli mai, ia mua mai. 'Aemaise ai o avanoa sa mafai ai ona la'asia le lavelave ole vaosā o Samoa, ile anoanoa'i o Polokalame a le Mālō, ma Fa'alapotopotoga, ae le gata i lea o matagaluega tuma'oti. Na fai lea ma mafua'aga

maualuga ole mautinoa o totoga fa'avae o lenei fo'i 'A'upega a le Fa'amatai, ole LAUGA.

E manatua i lenei vaega ole TUSI, a'o fa'agāsolo le polokalame a le Marine Protected Areas. i Itumālō nei o Aleipata ma Safata ile tausaga e 1998. Ia nai toea'i'ina ole Itumalo o Safata;

O Availepule. (Tu'ua o Mulivai Safata). Afioga 'Ama o (Lotofagā.

Fetalaiga Lauvi Fiti, (Sa'anapu). Tofa Pauli, Alāva'a.(Tafitoala).

Afioga Sagapolutele Uatime ('Ulutogia). Fetalaiga Seuula Patone, MeleiTavita, Satama(Lalomanu)

Alaifaiva(Vailoa), Maui'o, Alapae, Samia.

AfiogaSeupule.(Satitōa). Tofa Tiumalu. Tofa Iloilo(Mutiatele).

Pou'alaē Vāsene.(Amaile) Tofa Tu'ua.(Ti'vea) E le gata i lea, a'o

tafa e fia o Samoa, sa ta'aseu ai i Polokalame 'ese'ese sa 'auai. E

pei ole Tōfā Pa Lēi'u(Solosolo)Sitagata Lia'ina. Lotofaga)

Tulima(Ta'elefaga)

Momoemausu Sāmoa.Momoemausu Ta'afaga..(Tufutafoe)

FaoAvau. Taumalosī.(Asau)Taofinu'u Tenina. Tāi'i Tūlei.(Falealupo)

Seualuga Gasolo.LavaFa'aiviivi.(PapaSataua.

LefuaLeā'anā.(Sataua)ToluonoTaule'ave(VailoaPalauli)

Tiatiā Lia'ina(Gataivai) Malae'ulu Lafaele(Lano)

Talu ai ona ole to'atele o nei fo'i Tulatoa ole Atunu'u, ma a latou

Lafoga, ua mautinoa ai, ole LAUGA USU, e fa (4) lava ona vaega tāua.

1. O Pa'ia ole Taeao.

- Pa'ia ole faigāmalaga. O Pa'ia ole Afio'aga ma le Alaalafaga.

2. O le 'Ava.

- le fa'afitiga ole 'Ava taute, ma le 'Ava taumafa.

3. O le Alofa ole Atua.

- le vi'iga ole Atua. Auā o ia lava i ona 'a'ao lavea'i, ua mafai ai ona to'ai i fanua le faigāmalaga ma le manuia

4. O Taeao.

- Taeao ole Atunu'u, fa'apea fo'i ma Taeao ole Talalelei, atoa ai ma le Taeao sili, o lenei ua fesilafa'i i maga o fetau ola, ona ole alofa lavea'i ole Atua.

O le vaega mulimuli. E na'o na fa'aילו lava ole mafua'aga ole feiloa'iga. E le fa'amatafia, auā o lea fa'ato'ā feiloa'i, alo loa ile Agatonu. E 'ese le manino o le alafua na fa'avae ai e le 'Aumatutua, lenei ma'atāua ole Agaifanua ma le Fa'asamoa. O le ata lafoia o lo'o fai pea ma molimau ola ole na'o le fa(4) vaega ole Lauga. Auā, e na'o le fa'afā lava fo'i, ona fetaa'i le Fue ole Failauga, ae le'i faia lana Lauga. E iai Feiloa'iga e 'ese, i taeao feiloa'i ole Atunu'u. E pei la ole Fa'afotu ole Va'aali'i i se Tamaali'i, po'o le Fa'afotu o le Va'a'ulu, ma le sao i matau o se Faleupolu.

O le Lauga la ole Saofa'i, e iai vaega e fa'aopoopo, e mǎfua ai ona le (4) vaega, ae ua sili atu.

Auā e amata ona faitau atu vaega

1. Ole Lauga ile sivaloa ma le fa'atau pa'ia .

2. Pa'ia.

3. 'Ava

4. Alofa ole Atua.

5. Taeao.

6. Fa'afetai ile Sa'o, tainane Paolo ma Gafa.

7. Tala le Gafa ole Nofo.

8. Fa'amanuia ile Nofo.

9. Alo loa i le Agatonu.

E ui lava i nei fa'aopoopoga, a'o totoga fa'avae lava ole Lauga Usu, e na'o le (4) lava vāega tāua.

E iai fo'i nisi Faleupolu iloga ole Atunu'u, e 'ese lava fo'i le faiga e seluselu ai lo latou faiva fetalai. Talu ai, o nisi mafua'aga, ina ia 'alofia ai le vave ona seu le lauga, ae le'i o'o i ona tulaga mamalu, ma ta'oto ai i tafa manino le mafua'aga ole feiloa'iga.

O le'ā tonu le taimi e seu ai le Lauga?

O lo'u lava talitonuga fa'amatai, e ao ina matuā fa'aeteete i latou e faia lea masani ole seu, seu Lauga. O le mea mautinoa, ia si'i si'i alafia. Auā e tatau ona iai le mafua'aga e māfua ai ona seu le lauga. E iai fo'i lauga e matuā le tatau lava ona seuina. Ia manatua 'auea fo'i ne'i galo.

O le upu a le Atunu'u. "O le 'afu ole seu lauga ole sasa ile amō ia gauī." O le manatu ta'atele lava, e fa'apea a o'o loa le lauga ale nu'u i taeao ua tatau loa ona seu. Ia manatua fo'i e le 'Au seu lauga, e tatau ona iai se faia e seu ai le lauga. E mafai ona tupu lea mea, aua a o'o loa i taeao ua uma le Lauga. E mafai lava la ona tu'u'aulafo le tulāfale o lo'o fetalai, pe'ā fa'alavefau le malaga. Aemaise lava la oni Afio'aga se lua e matuā telē le feso'ota'iga o lo la gafa, ma faia. E pei ona lausilafia Aiga o Samoa. O Salevalasi, Sa Tupuā, Sa Malietoā, Satuala, Aiga Taulagi. E so'o se taimi lava i le agaifanua e taeao fesilafa'i ai Aiga. O lo'o iai lava le va to'oto'o ole Faleupolu latou te tausia aiga nei. E alagātatau ai ona seu le lauga, i faia, ole gafa fa'avae o Aiga. O leā le mafua'aga e seu ai le Lauga?

E pei ona silafia ile aotelega ole Agaifanua, ma le tatou Fa'asamoa. Afai ose saofa'i, a se maupaolo ua afu lana tautua ile aiga o lana fanau, ona filifilia lea e le aiga e pale ile sua fa'avae ole aiga. Afai la ae fai le lauga a le nu'u, o le taimi lava e aga'i ai le fetalaiga olē'ā tala le gafa ole faiaivā. O le taimi lava lenā, e seu ai le lauga e le tulāfale ole Aiga.

Aiseā? Auā fo'i o lea o le'ā tala le gafa, ae le tau ile Suafa. Auā o sua fa'avae o aiga, e na'o suli moni lava e tatau ona pale ile sua fa.

O le isi mafua'aga e mafai ai ona seu le lauga. E pei la ose Fa'aipoipoga. A'o le nu'u ole tama ma le nu'u ole teine, e

feso'ota'i lelei o latou gafa. O le taimi lava e aga'i ai le lauga ile gafa, ole taimi lava lenā e seu ai, auā o lea olē'ā aliali ile 'auvala'aulia, ma le mamalu ua aofia, ua soli aiga le fanau.

Oute talitonu e tele lava auala e seu ai lauga, ile va to'oto'o o failauga iloga ole Atunu'u. Auā e iai taimi e sopo mai ai se malaga ae pogia ile auala, ona fa'afuase'i lea ona āfea se Afio'aga. O le mea mautinoa e alu iai le inu a matai. Afai la ole malaga e aga'i mai i Mulifanua, ae afe i Sapapali'i. O le taimi lava e tautalagia ai pa'ia ole malaga, atoa ai ma le afio'aga. O le taimi lava lena e seu ai le lauga. Aua o Mulifanua, ma Sapapali'i e feso'ota'i ile gafa tau ile sua fa Malietoa.

O lona uiga e iai lava mafua'aga iloga e alagātatau ai ona seu le Lauga. Ae iai fo'i nisi matai e fiafia tele, e seu le lauga e aunoa ma se mafua'aga tatau. E seu lava ile fia ta'ua, ma le fia tagata iloa. E i'u lava la ina maua, ona tali loa lea, ile tali a le isi tulāfale e fiafia tele ile seu, seu lauga.

Na alu e 'ave le malaga a le latou nu'u, na alu ile itumālō o A'ana. O le mea na tupu. E amata mai le lauga a le toea'ina ole nu'u, ae nofo ma seu tu le lauga. O le mea na tupu, na matuā moe ta'agulu lava le tulāfale na lauga. Ona tu'u fa'afuase'i lea ole seuga ole lauga. Na ala a'e le tulāfale ma fa'apea ana upu. O le upu a le faia'oga na ou a'oga ai. A seu la'u lauga e se malaga, ona ou moe lea. E na'o na ou ala a'e lava, fai loa ile naifi ia uma. Ona taliē lea o tagata, ae ua taugā le upu, talu ai le fia seu lauga. O upu a le 'Aumatutua, o lo'u gutu ma le afi. "**Aua le maua le 'upu, ona pu lea ole gutu.**" Seu silasila ile 'Aumatutua. O le tele o aso ole soifua ole tagata, ole tele fo'i lenā o mea nate silafia.

O le ā le fili numera tasi ole Lauga?

E lē o lilo ile atuvai o Alo, lenei vaitau, ile potō a'e, ma le potō fatufatu o le talutalu fou. O la'u lava tali ile fili ole Lauga.

Talofa e, Ua fa'a'ai'avea le mamalu ole Lauga, ma ua peisea'i o se mea noa, ona ua fai ai Tauvaga Lauga i totonu o a'oga. E lē aiā le puga ile masi. A'o lo'u lava lagona fa'amatai. E anoanoa'i mata'aga ole Agaifanua. E le o iloa e tamaiti ona fa'aleo, ma fa'atino. O mata'aga fo'i na, e tatau ona a'oa'o'ina ai tamaiti, ile nofo tuāvae, ma le ola e fiafia e tautua i o latou matua ma Aiga, e manuia ai o latou olaga. Ae tula'i mai lava le fesili. Ae aiseā lava ua fai ai tauvaga Lauga, ole 'a'ūpega ole puipuiga a le Fa'amatai. O lo'o i'ina lava le utu a le fai mea. A'o le mea moni. Ua tauau ina le toe ganea le Lauga, ona o faiga so'ona fai, ua fa'atāsina solo ai, i malae ma nofoaga faitele. Oute le fefe fo'i e fa'aogaina lenei Tusitusiga, e fa'a'ilo ai lo'u lava lagona fa'anoanoa Fa'amatai, vae atu le 'Aupuputoa o lo'o gaseā, e tau mata'afa ma sa'ili matāvaga, e puni ai le malivaoa ole va'a ole gagana, o lo'o a'oa'o'ina i totonu o A'oga.

Oute le ganavale pei ole tamāloa nai le Taua ole Paegāū, ma le fa'amuli'au na fa'a'olo tavale ile taua ole Pāu'amea, ae oute misi alofa. Auā ua avea outou alo, ma ni a matou fanau, e fai ma fa'amasino mautinoa o i tatou matai. Aiseā?

Auā fo'i o lea ua o tatou fa'atauā, ma tausiniō tamaiti i la tatou 'anava tasi ole Lauga... O le mea moni ua tupu i aso nei, i o outou alo, ma a tatou fanau. O le taimi lava e fa'alua fesasi ai, le tanoa a le Tamali'i, po'o le fetalaiga a le Faleupolu, tainane sa'u fo'i upu e fai atu. Taliē loa tamaiti... Se'i fa'alogo ia, e le iloa e le la matai fai se lauga. Se'i va'aia, e le pe se loi, ile lauga a le la matai. O le fesili e tula'i mai; O ai e tu'ua'iina?

E tu'ua'iina lava i tatou uma. E fai ole 'Aumatapo o lo'o a'oa'o'ina le Gagana Samoa i A'oga, aua o isi fo'i matai faitauina

ole Atunu'u. E fa'apena fo'i i le 'Aufueta o lo'o seu olononofo i tupua ma La'o'ai. Auā afai e tuli mai le atali'i po'o le afafine e le Faia'oga e tusi atu le lauga. Aiseā e tusi ai fua. Ae afai fo'i e tusi le lauga. Tusi iai na'o le lauga ile gagana e malamalama ai le tamaitiiti. A'o le mea ua tupu ua avea le alolofa i fanau, ona ole Tauvaga Lauga. Ua lu'ulau ai nei iai le Lauga, e tasi ai le aiga, ole nu'u, aemaise le ekalesia.

O le mafua'aga lea ole tagi'ū'ū ole loto. Auā ua fa'atāsina i ala, le mamalu ole Lauga.

O le isi mea mata'utia, ua o'o lava ile fue ma le to'oto'o, o 'a'ūpega a le Fa'amatai, ae ua fai ma mea e ta'a'alo ai tamaiti. Talofa e; Ia 'a'ua ne'i galo i 'ai tatou matai. O le taimi e sāusāu ai le fue, ole failauga, o lana tatalo lenā i aitu vavalo, ma ilāmutu ole 'ele'ele ma le fanua, ina ia tutuli 'ese, aitu tautali ma tāula fa'atāutala, ina ia auauamā le Lauga. A'o lea ua peisea'i o se mea fua le fesaua'i e tamaiti a'oga, ile taimi o tauvaga lauga.

O la'u lava tu'ualalo tau le lagona, ia i tatou matai o lo'o tausia nu'u ma Ekalesia. 'apo'apo lo tatou tao, ma o tatou taofi le i'u maea. Se'i va'ai tatou, i mea ane ua toe tapuni atu le faitoto'a, ae ua i fafo le manu.

O lata molimau e le gata i Samoa nei, a'o Atunu'u e mamao. Ua o'o lava ia Simi, ma Kome ua fia osooso fo'i e fia Lauga. A'o Samoa lava ia, ua ta'oto lona fa'avaesala. Ua iloga lava tulatoa e fetalai, i fafo ma fale. E pei o upu a le Atunu'u. "E le fesopoa'i fa." E fai u'a le fela'ai a'i." Afai ole matai nate lufilufi ina taumafa, o lona lava lena tofi. A tago fo'i e fa'atino, e onomea ai. Afai ole matai o lana matafaioi ole 'Ava. E fia fa'alogo tagata pe'ā 'alaga, aua o lana lava lenā galuega fai. Ae a oso loa le matai e tufaina mea'ai, e fia lauga, ona sa'o loa lea ole fetalaiga a **Toluono Lama** lea na fai ile isi vaimatai, na oso fa'alava ile fa'atau a Pule ma Tumua. **"O le fa'alavelave lea, o a tatou mea**

e fai Pule ma Tumua. E felelei atu lue, ae fia felelei atu ai fo'i ma fuia."

O le Lauga anamua e le so'ona tatalaina. Auā e fatu ile po, ae talatala ile ao. O le ala fo'i lea ole manumanu ole taofi ile fue ma le to'oto'o. aua ua fa'ata'aloga i vai le fa'aaogaina. O le fue ma le to'oto'o, o 'a'upega ole taua Fa'amatai. O le to'oto'o ole Tao, a'o le fue ole upega. O le mafua'aga fo'i lena, a to mai le fa'amanuiaga a le Tapua'iga, e fa'a'apea mai, ia mana le Lauga, ma ia Tumālō le Ati. Auā ole tao, se'i tulou a tu ile fa, e masae, pe ati fo'i. E māfua ai ona fa'a'apea mai. O le tao ua alu ma le laufā. Letioa fo'i a matuā filifili le tagata e Lauga. E matua laga le laulalo, ile taimi ole fa'atau. Auā e filifili e alu e tau, ma le isi fo'i Tulatoa o lo'o tu mai. O le mafua'aga fo'i lena, e ta'ua ai le faiva lea ole Faleupolu. O le sivaloa, ma le fa'atau Pa'ia. O le siva e fai fai umi, ma tu'u tu'uloloa. Auā e fālō le 'afaloloa, ma e au lava fo'i ina laga tagata oti le fa'atau, pe'ā fa'afaifaigā le fa'autautaga ua taufai manana'o uma ile taeaa, ua maualuga ma ua mamalu. E le gata i lena, na pau lea ole faiva o le Faleupolu e fa'atamāli'i ona fai. E pa'ia. Aua e fili tupetoe se'ia sa'ausi ma ta'oto i lagotonu le fa'autaga feaveavea'i, ona fa'ato'ā, alo alo fetalai lea ole tulatoa ua afe tu'u iai le filiga, ma le fa'amoemoega o le faleupolu, na te momoli le tōfā i Aiga ma le fa'autautaga ile Faleupolu ole Afio'aga ma le Alaalafaga.

O UIGA 'ESE'ESE OLE LAUGA.

Afai ole Ifoga - O le Lauga ole Lavea'i.
▪ le Lauga ole Fa'aleleiga.

Afai ole Saofa'i. - O le Lauga ole Fa'au'uga.
▪ le Lauga ole Fa'amanuiaga.

Fa'aipoipoga. - O le Lauga ole Fa'afetai.
▪ le Lauga ole Osigāfeagaiga.

Tu'umalo - O le Lauga ole Fa'amaisega.
▪ le Lauga ole Fa'amafanafanaga.

Fōnoa se tupua. - O le Lauga ole Fa'amanatu.
▪ le Lauga ole Fa'ala'e'i'au.

Fono tauati. - O le Lauga ole Sasa.
▪ le Lauga ole A'oa'iga.

Fonotalaga - O le Lauga o le Vaifofō.
▪ le Lauga ole Feso'ota'iga.

Tautoga Oti. - O le Lauga ole Fa'aolatotoga.
▪ le Lauga ole ofo alofa.

Fono Usutau. - O le Lauga ole fa'a'ite'au.
▪ Ole Lauga ole fa'amalosi'au.

O le lauga lenā ma ona sa. E lagona ai le agaga fa'afetai i le 'Aupuputoa, sa o latou fafatu, ma papae fa'asolosolo uiga 'ese'ese o lenei fo'i 'a'upega a le Fa'amatai ole **LAUGA**. O lenei ua o tatou tiu ma 'ae'ae ai, i o tatou fo'i taimi ua filifilia ai

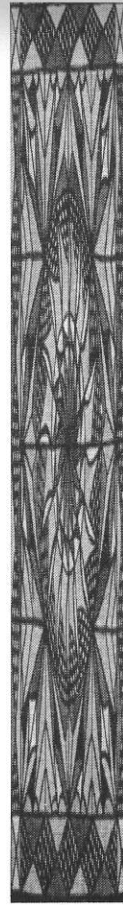
i tatou e avea ma matai e fa'atino le 'au'aunaga ile aiga, nu'u, ma le ekalesia. O le ala fo'i lea na mafua ai ona mana'ona'o fa'alupe i 'ele'ele naumati le taofi, ina ia toe 'apo'apo le fa'atāuaina o lona fa'aogāina i fale ma fafo. Auā o la tatou matafaioi fai fa'atasi lea, ole tapu'e ma toe fa'aolaola i lona tulaga mamalu e pei ona iai ile amataga, sa fetausia'i ai Samoa, ile fealofani.

O le vailiūsā o Pule ma Tumua, i lo la va to'oto'o, e ta'oto a'o se ala ua ola. Ua mamau a fatu ati, e leai se vave nate toe gafa ma fa'afuata, auā ua ta'oto a atu vete, lo latou va talatala.

O le Lauga fa'a Pule ma Tumua. E lē afeifeia upu. E tu'usasa'o upu. Auā o le Lauga e su'e ai mālō. O le lauga e mamanu i le Fa'avae, ae poupou i le gafa, na togia e tua'a, ma matua, e tausi ai le filemū.

E su'i tonu le mata ole niu, ma tu'u ta'ele le 'oso, e pei o ia upu. E lē taeina le otaota.

E le fa'apea e gagau ma ato, le lauga. Ae tau na'o le pua e 'ulā. E fai fai matua, ma seu silasila. Aemaise e na'o le vi'iga lava ole Atua, e ave iai le fa'amamafa a toea'iina. A fetalai e fai fai mālē, e male ma tu'umasoa. E mamalu, auā ole lauga e alu ma le mana. E lalaga ai le fa'avae ina ia maopoopo ma mamalu, ma ia manatua pea e le nu'u, lona tulaga, e le gata ile va ma le itumālō, a'o le va ma le Usoga Pule ma Tumua, fa'apea le lavalao o Samoa.

O Ituaiga Lauga 'Ese'ese!!!

Lauga Fa'atala'u'ula.

Ua pa'ia le taeao ma ua mamalu fo'i le aso. O le taeao sa lupe, ma le aso na atofa. O le taeao sa fa'ananaui iai le taofi. Aua e ui i taeao e le lau taeao. E ui i aso e le lau aso. O le taeao ole fa'atala'u'ula ua talileleia. A lea ua malama i ulugalu ae sāua ile va'ai, le malu ole Tapuitea. Aua o lea ua alala i feaoga, lau tofa ile matuaofaiva, ma lau mea'itāua, i lo oulua fala folo loa, ma lo oulua talagā atoa. Ua fa'afeagai sega'ula, auā o lea e alaala atu, le Afioga ile Taufalemau, ma lona faletua. O pa'ia ia ma mamalu, ua paia sautuaselau ai le maota i Fagainiutau nei. Ta'alolo la sa ma faiga. E le toe paopaina fa'atupemuli o le taulafoga. Ia vaimālū avea i fale ile tofa fa'atamali'i i lau tofa ile matuaofaiva ma lau mea'itāua. Ona ose 'ata iti, o se 'ava le māina, a'o se 'ava le fonotia. Na ali'itaeao mai ai le Afioga i le taulalemau, ma lona faletua. A'o se 'ava na usu fa'aaloalo mai ai le tofa ia Leifi. O lea ua maga fa'asolo e le aumaga, ae tapu'a'ao e le taulala. A tafia le efuvale, ona tapa ipu lea o lo tatou taeao feiloa'i, ma le tofā ile matuaofaiva. Taulalaga ia ose 'ava, ae tu'u tu'ulima le vai nai Pano ma anoata. Ae taute lau Tofa ile matuaofaiva. Soso'o ia ole 'ula, ae taute lau afioga i le Taufalemau. Alaga ia ose 'ava, i le tofa ia Maseimale'ava, o lo'o taumuafono ile tofa ile matuaofaiva. A sua pea le laulau ole feiloa'iga. O se suāalofi e totoe, apo ane ia oute inu ai.

Fa'atalolo la'ia sa ole alofi. A'o le taeao lenei, e ao ina si'i a'e le vi'iga, ma le fa'afetai ile Atua silisili 'ese. Aua e ui i se tofa i le Afioga ile Taufalemau, ma lona Faletua. A'o se fa'autautaga ia Leifitaoetasioatua, o lo'o tautalia mālama, auā le nofo ma le fa'anofonofo. Tainane se vaivaiga o lenei aiga. E talitonu ma le

Lauga Usu.

loto fa'amauualalo. Ua na'o se foe e fa'ae'e ile tau ae tafea ile auau. Ae fa'afetai ile Atua, i lona alofa matalasi, ua mafai ai ona o tatou pōpō i Falemanū, ua to i tua Apolima, o le pule fai to'atasi lena, a lo tatou matai sili.

Ia goga ia, i le 'auputupotoa ole Talalelei, sã le avea o le tapa'au ile lagi. A'o aga ole asō. E tautolo i tua so matou leo. E fai ai a'u, ma sui ole afioga ile Taufalemau ma lona faletua tainane ona gafa ma ona aiga. E momoli atu ai le fa'afetai ma le fa'amālō, i lau Tofa ile matuaofaiva ma lau meanaitāua. Ina ua tēfā le tauala, ma liuliu mai le ala ole lupe i le tofa seualuga, ma le tofa fa'atamali'i. Ua amana'ia ai, se mana'o lafovale, ma se fa'atala'u'ula, a le afioga ile Taufalemau. Ina ia ui maia ou sã, ma talaalo ou feaoga. Ae tala maia oulua 'a'ao ma lau meana'i. Tatou feagai i lenei vaiata ole tausaga. Auã le 'ala ua fuafua, ma le fale ole aiga nei. E tele oulua tiute ma faiva, ae ua lafoa'i ona o lo oulua alolofa ile fa'atala'u'ula atu. Malo fa'afetai. O le tatolo fa'atauana ile Atua. Ia fa'atupu malosi le savili ole nu'u nei. Ia fa'atamaoigaina le 'ele'ele ma le sami. Aua se malosi fa'asili o lau Afioga ile tino, a ia tofumalemo i meaalofo fa'aleagaga ile potu ma le atamai. Aua lou alofaiva fa'atasi ma le falefā o lou aiga, ina ia ulutonu outou faiva. Ia tafitafia mala ma puapuagā auã le galuega tele lea, olea tatou galulue fa'atasi ai. Ia fa'aifoifo mea a le lagi, aua lou alofaiva. Ia maua fō'i se malosi i le tafualemau ma lona faletua, aemaise ona gafa, e tu tali atu i so'o se mea e te finagalo ai, a'o tatou feagai ai. Ae tatou alo ia ile agatonu, o 'ava na mamala, a ua magalo ile alofa ole Atua. Manuia lo tatou taeao fesilasilafa'i.

Sa ta'ialalo nei le i'a a Sã Sa'umani aua le sivaloa ma le faatau paia. Ua tasi ai nei le fa'afitiga o 'Aleaga, o au o le faaleautaina lo tatou taeao ma le aso. Ae ou te lei taia la le ao o maugaloa. E muamua ona ou faatulou atu, i le paia o le taeao ma le aso. Ua pa'ia lea talagā atoa, aua ua afio ai lau Susuga ile fa'afeagaiga ma le faletua. Ua malu le 'oloniu ma le taufa'anū, auã ua afifo mai ou paolo maualuluga, ma ou gafa silisili i lagi, e te malu ai i itu e fia o Samoa.

Le pa'ia tele o Aiga na lua. Auã le Afio ole Alo o Lilomaiaava, Sa La'ulū ma lo latou matua, lau fetalaiga Lagaia ole matua fetalai, maliu mai le uso ia Tui ma Tapuso ma le tino o Manusina, ma upu ia Palauli. E lē gata i lea, o lea ua mapu ile vai'avea ma le lauti e le putea, pei ole tala i le vaifanua ole Tuiatua, auã le Afio o Lau Afioga Faumuinā, Afio mai Tamaapa'a ma Usoali'i, sosopo mai le tauaitu ma le saofa'iga ma le mamalu ia te oe faleata. Ua malu taue'e fō'i le tia sa malu'ia, auã o lea ua e'e ma papa'a'ao le pa'ia ole Ekalesia, i ona tulaga fa'alupe. Le nofo a to'o ma e na ta'i tao, e taia le ao taulavelave ae fa'afo le aosinasina mo le Atua ma lona Mālō. O pa'ia na, ma mamalu na. Ua maupu'epu'e ai le tupua ma le la'o'ai. O le 'ele'ele ua uma ona fa'ato'a mo le Atua. Ta'oto la'ia ma fa'ata'alolo o pa'ia o Samoa ole la'au 'a'a o'o. O upu tatou te masani ai. E pōnā i vao ae lia'ina i ala. Ua le natia lo matou matitiva i 'Ava. Ua outou le silasila i se Lau'ava mu'amu'a pei ona iloa e Pulele'i'ite. Fa'amālū atu i se 'ata 'iti o se 'ava le tuā, o se 'ava le fonotia. Ui o lea ua e topule, ua e to le inati ole tanoa. O lea ua taulia e le 'aumaga o tofiga. A mae'a le galuega fitā. Fa'amalele le gagana, ae tapa ipu lo tatou taeao fesilasilafa'i. Alaga ia ose 'ava ae taute lau Susuga ile Fa'afeagaiga. (Fa'asolo ane e oe le va i 'ava.). A sua pea le alofisā o Ali'i, sa'asa'a ia i tua le 'ava a Faleata

ou te inu ai. Fa'afetai o lea ua motu i le ta'i le agatonu o lo tatou taeao fesilasilafa'i. Ae le fa'agaloina le alofa ole Atua. Le Atua o le amataga. le Atua ole ola. O lē nate talia o tatou mana'o uma. Silasila i lenei taeao. Ua mālō āfua, 'ailao ua maua le alofa ma le agalelei o lo tatou tapa'au ile lagi. Sa uia ala ole ma'a tala, gaoā ma lafulafuā. A'o lenei ua o tatou pōpō i Falemanū. E le ose tōfā potō, po'o se fa'autaga o'o, a'o le Atua fai mea sili. O ia lava sa leoleo ma puipui, fo'i pea lona vi'iga e fa'avavau. Ia goga la'ia le alofa ole Atua, i ana 'au'auna o lo'o fai ma tagata 'ese i tafa e fia o Samoa, e maillei agaga o Samoa mo le Atua. O taeao ole Atunu'u. Talofa e, taeao ole fetōtōa'i, ma le fetuia'i o Samoa. Tatou te le fia manatua ia vaitau ole leaga, ui lava i nei aso e peiseai a tatou toe o'o iai, talu ai ona ua o tatou fa'atāua le mea fa'atauva'a, ae fa'agalo le Atua silisili. Ae fa'afetai ile Atua, ua gāfoa i maota lona alofa. O taeao ole talalelei. O taeao ole malamalama. O taeao ole alofa ole Atua. A lea ua o tatou siva ai nei i lagi tau, ae sa'asa'a i maota soifua. A'o le taeao silisili ile fa'amoemoē, ole taeao lenei. Le taeao ua tali mai ai le Atua ia tatou tatalo. O lenei ua tō'ai i fanua le va'aolafola ole talalelei, ae mapu mai i to'aga māfana, le pa'ia maualuga o paolo ma gafa. Tatou 'ae'ae la'ia lea manu ua ulu, ma tatou toe fa'afō'i lona vi'iga i mea uma ua o tatou molimauina. O le lauga ua uma. O aga ole asō. Ia tautai mai lo tatou matai sili i mea uma, o le'a tatou savalia i lenei aso, ma ia fa'ateleina ai pea lona lava vi'iga. Ae tatou alo ia ile agatonu. O 'ava na fa'asualua, ua māgalo ile alofa ole Atua. Manuia le taeao.

Lauga Tali.

O le lauga Tali, e pei lava ona silafia. O le lauga e tali faitau atu ai le malaga na si'i mai, ile lauga Usu a le nu'u. O le Lauga Tali la. E na'o na fono fa'aopoopo lava i le Lauga a le Nu'u. Auā o lea ua mae'a paelago mea uma e le lauga a le Afio'aga. Ua fa'amālō fetalai i lau fetalaiga ile matua fetalai, lau fetalaiga Malae'ulu. O sē ua tu'ua ia Salemuli'aga. O lea ua fa'aifo ile ga'aloa le tuamafa filimalae, ile fetalaiga mou, ma le vāgana fa'aaloalo. Ua mae'a ona e tapou le atuao ole saofa'iga, ae mamanu fa'asolo pou fa'ifa'ia ole tapua'iga. Auā le pa'ia o Satuala, ma Falenaoti. Tainane lau tofā ile matuafetalai ma le mamalu ia Salemuli'aga. Ua e fa'asamamago pa'ia o lea talagā atoa. Auā le Afio atu ole Taofia ma Pulepule. Afio atu le Usoali'i tāua ma e na au i ao, ma le mamalu ole Faleupolu o Sa Leutogipo'e. O pa'ia na, ma faigatā ua mae'a ona e tapui ma fa'ata'oto. O le'ā toe afe iai se leo o le nu'u nei. Tulaga ile Alofi, auā le 'a'ano a Tamāli'i. Se ua taliga e fia fa'alologo ile mauga mata'utia. Ua e tofi fa'asolo le agatonu, pei ole fa'alagiga ole 'a'ai le tupu fai mo tatou lenā. Mālō Fa'afetai. O le alofa ole Atua, e moni a 'oe. E ui o se tofa na liliu, a'o se fa'autaga fa'atafao, o le mea moni, ole laumea e toli e le savili. O le la'au e tu mai ae ua oia. Auā e pule le Atua i mea uma. O lona finagalo pa'ia, le mafua'aga e tasi, o lo tatou feiloa'i fiafia, ile fatafata sagai ma le muāfofoga fetalai. Tulaga i taeao ole Atunu'u, ma taeao ole Talalelei. Mālō le uta fa'afaleupolu, O lea ua uma ona e togile moli, auā lo tatou taeao fesilasilafa'i. O le vi'iga silisili lea ole Atua. Ua iai o le taofi. Tatou alo ia ile agatonu. O 'ava na popoteā, ua mae'a ona fa'alanu ile agaalofoa mamana o lo tatou matai sili. Manuia le aso.....

Lauga.

O le Tāua ole Olaga Tautua.

O le lauga lenei na ou tusiaina, ona ole tāua tele ole Olaga tautua i lo tatou Olaga Fa'asamoa. Sa fa'aaogaina e nisi ole fanau i Tautava a Kolisi sa faia ;

A fia Pule Onosa'i e Tautua.

Ta'oto ia ile vaomalu le tao le 'apo ole toa, na velo fa'animo ile vateatea, ae lalalo lona ata ile atu vanu. Ua ta fia tautala, ae ua faigatā lo'u tulaga. Auā o lele ua utu le malamā i tula o maugalepa. Ua fotumalama ai nei lo tatou taeao ua paū, ma ua mamalu. Auā ua nofoia le fala na fofola o lau Afioga ile ali'i Pule. Ae ā le fala fesi'ita'i ole ofisa ma le Komiti fa'afocē, ae tainane tafao'o ole Laumua nei. O le oōpopo lenā o pa'ia ma mamalu, ua maupu'epu'e ai le Mata – ole – Lā, o tua o Fuifatu ole malae ole so'agātā a Pule ma Tumua. Ta'alolo ia.

Ae tau ia ina ou fa'apitofua i fanua, auā le alofa ole Atua. Silasila i lenei fa'amoemoe. Sa tauilo i tōfaga, ae ua na'o se fa'alepō. A'o lenei ua o tatou fale e tasi, ona ole alofa fai fai pea ole Atua. Fa'asifo ia le tauva'a i so'u leo, ae tu'u tasi le faiva o Pili i ana auauna o lo'o o latou utu tusa'ili le vai ole ola, auā se inumaga fa'aleagaga mo fanau a le Atua i Samoa nei, ma le lalolagi uma. Fa'ae'e ia la ile ulufatuga, le va'a na fa'ia, ae na toe faufau. Ae ole'ā tuliloa le 'au'au ua togia, na māfua ai ona ou tula'i. E fa'apea: **"A fia pule onosa'i e tautua."**

O le fesili ua tula'i mai. **O le'ā ea le tautua?**

O le tautua. Na mafua mai, a'o 'apo e Samoa le faiva o taua anamua. E tau le ta'ita'i i luma. Ae tau mai tua le taule'ale'a. E tao tao tua i lona matai, ina ne'i tagatavaleina e le fili. O le fa'alupega lea, sa lauiloa ai le taule'ale'a nofo tuāvae, sa lima ma vae, e tu tali atu, ile tōfā ma le fa'autaga fa'alele i se nofo ua

filifilia, e suli ma feoi e tausia le aiga. O le tautua, e le ose galuega faigofie.

Fai mai fa'aupuga a le 'Aumatutua. O le tautua mataveve, matalilo. O lona uiga e lilo mata ole tautua ile veve ole umu, se'i tulou. A susu'e le suāvai (*umu*) O le galuega muamua lava a le taule'ale'a e fai. E muamua lava fu'e 'ese le suāvai a le matai, e mānoa ile to'otū, e talialo ai le matai ile afiafi. E ulufale ma nofo i lalo se'i laulau atu lona fitā i lona matai sa tapua'i faiva. O le galuega o aso uma. E lē tōloa e le timu po'o le la. E lē fa'atalitali masele se'i gase ifo le matagi tausulu. E asa ile gasū ole vao. E timuia ma laina. E tofutofu ile tai loloto, auā sina i'a e momoli ai le tautea a lona Ali'i. O se galuega e tumu i faigatā. E seāseā ona fa'afetaia. E tofotofoina ile musū ma le fa'avaivai. E ui i nei fitā uma, ae ua na'o se mea fa'ati'eti'e fua pe'ā pa mai le 'alaga, o le'ā tō le matūpalapala ole tautua matavela. Ona mālie loa lea ile fa'alogo le matua o lenei aso. *A fia pule onosa'i e tautua.* Le ala sa ui mai ai ma loimata, ae le'i fa'avaivai, pe fa'alologolo tigā. E tau le moe, e tau le 'ai. e le amana'ia, pe'ā fealoa'i paolo ma gafa ole Aiga. A'o lea ua logo i tino matagi lelei. O le'ā pale ile saofa'iga.

E anoanoa'i i Samoa le mau ituaiga tautua. E pei ole tautua fiamatai. O le tasi lenei o tautua mata'utia. E tautua ile va'aiga. E tautua fa'afoliga. E sulu vao, ma sulu matagi. E fefa'afesaga'i ma le matai i taimi uma. Talofa e, ae a pale ile matai. O le matai aupito i valea, inosia ma fa'alumaina. Auā fo'i e 'ese le auala na tautua ai. E fa'apenā fo'i, ile taule'ale'a tautua leaga. E tautua suā, ma gutuā. E tali upu e o'o lava ina sosopo ile matai. O le mea moni. Afai ae pale ile aleaga. E mativa lima, mativa le mafaufau. E oge i manatu lelei. E fesia'i fa'amanu le mau vao. E na'o le fa'alumaina.

Tama e, ma Teine a'oga, ma i tatou uma ua 'auai i lenei taeao. Se'i toe silasila ane lava ile auala e uia e le tautua, e taunu'u atu ai

ile fa'aeaina ile Pule. O le auala ole lotomauualalo ma le Alofa, ole onosa'i ma le fa'apalepale.

O le auala moni lenā na fa'asino mai e Iesū le ali'i ole ola. O le Tupu o tupu, ae sa ia fa'atinoia le faiva o tautua.

O lana fetalaiga.. **"Ai se fia muamua, ia fai o ia ma mulimuli. O se fia sili fo'i ia te outou, ia fai o ia ma auauna a tagata uma"** loe; O le ituaiga tautua lena o lo'o tatou mana'omia. Auā ole tautua lenā a pale, ma ona 'umia le Pule.

O le auala lava lea e tasi, e nate ta'ita'ia ai tagata uma ile manuia. Aua ua uma ona ia tofusia le auala ole alofa ma le lotofa'amauualalo, ole onosa'i ma le fa'apalepale. O le mea moni. O Ta'ita'i moni na, e manuia ai Aiga, e nofolelei ai nu'u, ma fealofani ai le Ekalesia.

Ae o le'ā sa tatou silasila ma le va'ai i nei aso?

Ua tatou mautinoa, le matuā lūlūina ole nofolelei o Aiga, Nu'u, ma le Ekalesia. Aiseā? Auā fo'i, o lea ua pale ile matai, le tautua sa utuvai 'ese. E le'i utuvai ile fuiniu, ae sa utuvai ile fuisa'a, o le vai e 'o'ona. Ua matuā sasao fa'aafi i Samoa le ituaiga matai lea. Ua fia Pule, ae le'i tautua. E pei ole upu e fai ile pusi. E fia 'ai i'a, ae le fia fa'asusū.

O le'ā ola ia le matau i so'u taofi, e pei ole upu ile faiva alofilima ole matuaofaiva ma le falefā o lona aiga. Le pa'ia e, ua o tatou va'a e tasi.. 'Aua ne'i galo le matua o lenei aso. **"A fia Pule; Onosa'i e tautua."** Manuia lo tatou aso.

Lauga ole Siitoga.

O le'ā ta'oto pea ia pa'ia le vāea ole Fitiuta ma le Folasa, pei ole tala ile motusā. Auā e le feaiā'i le fautū ma le fau gape, e pei ole faiva alofilima ole tōfā ile matuaofaiva. E lē fa'ataumatāo fo'i le Tūpolata ma le Māta'utia. O le ala lea e fia fufou ai se leo o Tua'i e asa fasia le vaosā, vae atu le lagi ma le tu'ua ole mālō. Pagā lea ua fa'amalumalu mai ata ole mauga tapua'i ole nu'u ole Atua. Afai fo'i e la'ai ma taufa'agape sa matou tala. Pei o le va'a ole tamaloa Salemul'i'aga, sa fefoua'i pe alo i luma, pe solomuli. Ua sala ina faigatā. Auā e 'ese'ese taeao ma mea e tutupu ai. O le taeao e lagi ai vi'iga ma pese mālīe. O taeao fo'i ole tu'itu'i mālōfie, ae tua ile 'alaga fiafia ma le olioli.

A'o lenei taeao. O le taeao ole 'u'u alo ma le loifofoga maligi. O le taeao ua popogi ai le va'ai a lena itu ole Aiga i le malamalama ole la. Ua liua lagona ole fiafia, i lagona ole fa'anoanoa loloto. Auā ua ta'ape papā ma ua gasolosolo ao. Ua motu le soa ma le tinomasalasala. Ua fa'asagaoge le aniva, ma ua fatitoto le galu fa'aילו afā.

Auā ua tu'ua le mālō i le sa fa'amatuaitumu ile aiga. Ua vala'auina e le Atua silisili le Tamā o le aiga. A'o ai 'ea e ati sona 'olo. O ai e fa'atusau ma na fa'asino'ese le 'a'ao fa'asino ole Atua e ala ile maliu ma le oti... O le ago e tafā lo tatou malosī, ma le upega e auau 'ese. Paolo e mauululuga, ma gafa silisili i lagi e malu ai lenei aiga i tafa e fia o Samoa. Tatou lototetele, oi le lagi lo tatou nu'u moni. Ona fa'apea lea o sa matou tala; pe mativa le aloftai, ma naumati le laufanua. E lē faigofie lo tatou palefeagai ai. E faigatā ua mutia le ala ma ua so'o papa le lafi aluga ma le lafi alalo, pei ole tala ile faiva alofilima ole matuau'u ma le 'Ause'epapa. O le'ā se lalaga tau patupatu ua o matou maua, na Afio mai ai aiga ia, ma ou sau ma a'u. Tau ia o sina tala

e 'ave, e fai ma fa'aילוilo mautinoa o lo matou valevale alofa ile gafa ole Tuia'ana ua o'o, ma lo tatou aiga ua mutiatelea ona ole alofa. Ona fa'apea lea; Alo mai o le'a matou taumafai atu.

1. O le tōfā lea i lena itū o lo tatou aiga.
2. Ia o mea lava e masani ai le Atunu'u. O measulu nei a tamaiti. Fa'asolo loa measulu. Ua te'a atu lena vaega. O le 'ie lenei e ufi ai measulu.
3. Oute talitonu o lo'o i'ina le utu a le Fai'oa. E tele mavaega a le Atunu'u. O le mavaega nai Tulafasā. O le mavaega tusitusi. O le mavaega nai le tai. A'o ia mavaega. E māvae ile taeao ae toe feiloa'i ile afiafi. O nisi mavaega. E māvae ile tai fa'ana'e, ae feiloa'i i i'u o gafa. A'o le mavaega a le Tamā o

ma _____ O le mavaega ile oti.

O le mavaega e le toe fo'i mai. Ona fa'apea lea; Ole 'ie lea sa ta'oto i Malaeoletalu, sa 'au'afa e le Afioga ia Seali'itele, ua tālā ile asō, e māvae ai Sinalalofutu ma lana fanau, ma lo latou tamā.

4. O lafo nei o lena itu o lo tatou aiga. E 20 toga.

Ua motu atu le vaega lena.

5. O la matou fesoasoani lenei ile peau fa'amavae o lo tatou Tamā. E 5 manupapalagi. 5 Manufata, ma le 100 pusa 'apa. Lau fetalaiga 'Aufonolua, o la matou seleni lenei. Ona ua pau o se mea ua o'o iai le mafai. E \$20,000. Ua mautū atu sa matou fesoasoani fa'atauva'a auā le aso fiafia o lo tatou Tamā.

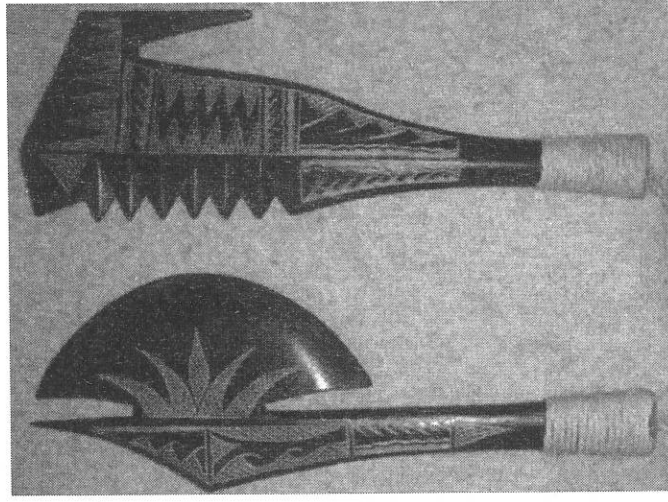
O la matou tatalo. Ia tafimala le Afio'aga ma le Alaalafaga. Ia auauamamā le faigāmalaga a lo tatou tamā. O a ni mala o fou. Ia la'aloa mala ma puapuagā. A ia sagai mai manū. Aua lo tatou aiga ole nu'u ma le Ekalesia. Ia maua sona nofoaga ile lagi, o lo'o tatou tausinio nei iai. Lagi ia e mamā Paolo ma gafa. Manūteleina lenei itu ole aiga ae matou ola.

O lea e maitau atu 'Aufonolua o lau fetalaiga lea e fai ma to'otutoa ole asō. O lou lafo lea. O lou tuālafo lea. O lou lafo tanoa lena, e te ta'aseu ai i Atutia o Samoa.

E te le tau fetalai ile toga lea ua tatala. O le toga e te faitau iai, e masani ai fo'i le nu'u nei, e gafa ma fa'afuata ne'i iai se mea e misi.

Alofa mai le Atua pule tetele. Ia fa'amaise lona agaga, i le tina fa'avauvau ma le nofo a alo, aemaise le nofo a to'o i lena itu o lo tatou aiga, i ituaso faigatā fa'apenei. Lagimāina le pa'ia tele o Paolo ma Gafa. Ia fa'aa'e fo'i ile Atua le soifua o Aiga ia, o lo'o matou pāpanonono. Ae matou ola. Ua fa'alava fo'i lo matou to'oto'o.

Fa'afetai.

Lauga (Ta'alolo.)

O le Ta'alolo o se tasi o Agaifanua masani a Samoa, ua leva. E masani lava ona fa'atino le fa'aaloaloa lenei pe'a taunu'u ni mālō. I lenei vaitau ua matuā sui atoa foliga ole Ta'alolo. O le ta'alolo anamua. E tofu le tagata ma le talo, ma le niu e 'u'u. Ona savavali lea i lumā maota o lo'o api ai le malaga. E iai ma moa ma laui'a, ma se manufata e 'aua'u ai. A'o aso nei, ua fa'atino i Toga ma Tupe. A maopoopo la le saofaga ona ga'I loa lea ile api olo'o iai le malaga. Ona fetalai loa lea ole tulafale e fa'aleoina le fa'aaloalo a le nu'u.

Mapu ane ia ile to'ovae ma le taula i fanua, le tapua'iga mamalu ile Afifio o Satuala ma Falenaoti. E te fa'alagilagi ia Samoa, ae pola puipui ou sa, e Tevaga ma Vaifale o Tautai ole taigalu ma le vaofilifili, ma le mamalu ia Salemuliga. O ou pa'ia Satuala e malamalama ai le pogisa, ae malū ai le taisou. O lea e Afifio atu Salevalasi o lau pa'aga totino, auā le tiāvavau o Samoa. Ua fa'afeagai ai nei sega'ula. E leai la se vave e fia leo lagona iai, pe fia tagata iloa iai. Auā pa'ia e tumau, e le popo i se upu. Ae ua tapulalaga se leo ole to'alua nei, ma lenei nu'u o Safotulafai. Fa'afetai ile Atua. Ua sao amo, pei ole upu ile amomua a le Tuiatua. Auā lou fitā mai vasa, ma lou uiāuta ile efu ma le la'asia o fitā ole ala. Le Atua fa'afetai. Ua liliu matagi vale, ae alatonu matagilelei. Ua sopoloa mala ma puapuagā. Le pa'ia e, o Satuala. O lou la salatonu i Fuifatu nei. O le malae ole Fa'asaleleaga ma le Usoga. Ole malae o Samoa. Mālō malaga. Ae fa'apea. Aouliuli sau se taimi ona o tatou toe feiloa'i lea. Ae ua manatu Aiga nei, se'i muamua mai se fa'amanava alofa lea, e talialo ai le faigāmalaga mamalu, auā se malosī fa'aopoopo. Ua alofa atu, ua alu le aso o fa'a'a'ao gagase, mai ile ala. Sau se taimi, ona o tatou toe fesilafa'i lea. manuia le aso.

Ta'alolo i Aso nei. (Malumalu)

E muamua lava fo'i ona fai le saofaga a le Ekalesia. E sa'ili pe selau toga. 10 toga tetele. O le tupe pe \$2,000.00. Ona fetalai loa lea ole tulāfale e fa'aleo le fa'aaloalo a le Ekalesia.

O le'a ou le toe so'ona sa'ena le atoseu o seuga auā pa'ia maualuluga, ma sa sausaugatā ole taeao ua maualuga ma le aso ua mamalu. Ae tau ia ina ou se'e ituala. E faigatā le Tapua'iga i lau Susuga ile fa'afeagaiga ma le pa'ia ole

Ekalesia. Ua ta'oto a atu vete lo tatou va fetausia'i, sa togia e outou tua'a ma matua ua lagomau mai ile 'ele'ele. Ua matou manatu, ua e mafatia aua le 'ala lea ma le mauga tapua'i. Fa'afetai ile Atua, ua malutia le soifua ole tofa ile matuaofaiva, ma le falefa ole aiga Salemalama. Ua laveaina ile a'e'a'e ma le ifoifo, o le timuia ma le laina. A lea ua malie le silamio pei ole upu ia Saleaumua. Ua silasila Samoa i lou fita ona ole Atua ma lana galuega. Malo le fa'atoatoa. Malo galulue. Ona fa'apea lea o aga lava e masani ai le Atunu'u i taeao maualuluga fa'apenei.

1. O le tofa lea ile pa'ia ole Ekalesia.

2. O le tofa lea ile Susuga ile fa'afeagaiga.

O toga nei ua tapena e le Susuga ile Fa'afeagaiga ma lenei itu ole fata. O le'a te'a atu i outou 'a'ao, aua le asō ma le fa'apa'aina ole mauga tapua'i ole nu'u ole Atua. O le'ie lea sa 'au'afa e le Afioa ile Ti'ākono ma lenei itu ole fata. E faigatā se 'afu ole tofa ile matuaofaiva, ma le falefā o lona aiga. Talofa e, e auau lava ma'a ole mativa. A'o le agaga fia fai mea sili mo le Atua, e leai se mea e gata mai ai. Tofa malie ia le pa'ia ole Ekalesia. Ua na'o le \$2,000.00 lea e fesoasoani ise mea o totoe ole galuega. O a matou upu ua uma. A'o le agaga maualuga, ia alofagia e le Atua le malumalu lea, ia mapu iai fita ole nu'u ole Atua. Lagi ia e mamā le Susuga ile Fa'afeagaiga ma le Faletua. Auā le pitovao'esea ile Afio'aga ma le Alaalfaga, ona ole Atua ma le

Talalelei. Ni ao taulia auā le pa'ia ole Ekalesia. 'Aua fo'i ne'i to ile vao se 'ai o le ta'aseuga a le Afioga ile Ti'ākono ma lona Faletua. Ni gasegase i lenei itu ole fata. Ae matou ola ile alofa ole Atua. Manuia le aso.

LAUGA FA'AFETAI.

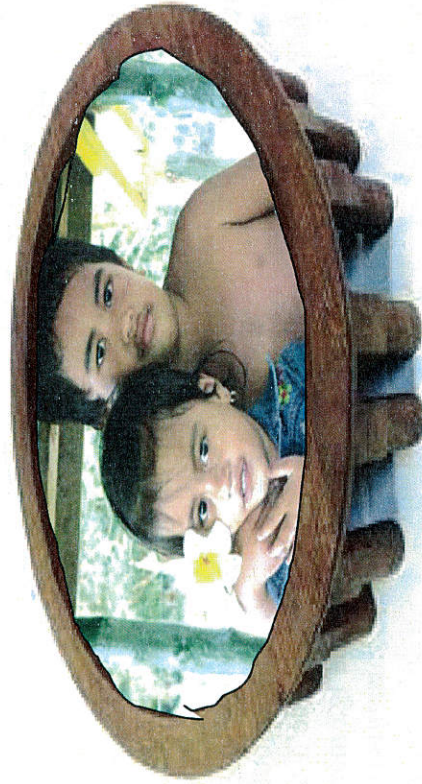
Ae oute le'i la'asia le Uluulutao, e pei ole tala i ilāmutu ole laoso. O tama'ita'i o Po ma Ao ma lo la fale e tulutulu i tao, ma puipui i tao. E muamua ona ou leu le i'u launiu nai le Fale Tuamasaga, na liliu ai le mana'o sa tilialo ole Malietoa. Auā e faigatā ua tagata atoa le vao pei ole tala ile Taa o le A'ea i Sasa'e. O lea fo'i ua atoa ile atutia Ali'imau ole vaofilifili o Samoa. O ou pa'ia fa'ale talalelei, auā le va'a ole ipu ma le sakalameta ole feagaiga fou. O pa'ia fa'ale mālō. Auā tulatoa ma le 'aufueloloa.

E leai la se vave e fia leo lagona iai. Auā o pa'ia mai le vavau, e o'o lava ile fa'avavau. Nu'unu'u atu ia ile fa'autuga o Ali'i. Ae magalo ia se leo, ona ole 'Ele'ele ua ou tu ai nei, ole Laufanua na sunu'i ai le moemoe ole Mālō ole Atua auā le puna o upu, ma le puna o tala, e lufilufi ai le fa'afalega ole mālō ole Atua, na mālū ai ona o tatou taeao fesilafa'i. A lea ua alalaga ai fetū ole taeao, ae pepese fiafia fanau a le Atua.

Ua ma'ea fo'i ona fa'apoi le vaimatafia ole aitu vavalo,ua lafo fo'i ile Atua tu'umuliga o lenei mafutaga matagofie, e pei ona malele iai le auaina fa'au'ina ale Atua.O aga o le asō. Ua pei ole tala ile Faiva o 'Aigofie. Ua mae'a le amotai, ae tali le amouta. E fai fo'i o lea, a'o le toe aso nai moamoa. A'o lenei ole'ā tatou Momoli fa'atasi loa la'au i Foga'a, e faigatā le Tapua'iga mamala ale Fe'epō. Ae a le potofia o la'au taia, na fa'amisamisa ole Talalelei, tainane Tupua ma malae e fia, o lo'o tu'i mai ai le mulipapaga auā lo outou alofaiva. O lenei ua a'e mālō, ole vi'iga silisili lea ole Atua. O le agaga o le fa'afetai, i matāvao 'ese'ese ole Ekalesia sa fitā i tuga, auā lenei fa'amoemoe tāua. Ua lologa lalova'a ae atue le tautai ole Igafo.Ua sopoutu le fiafia, ae talimau i le loto, le Alofa e le mafai ona fa'amatalaina. Auā ua faia e le Atua mea silisili tatou te fiafia ma olioli ai. Le Afai o le'ā talu le

uto ma tutu'u i fanua, le sāvali sa tala'ina le fe'au ole Soifua toe fuata'ina i la le Agaga. E tele mavaega a le Atunu'u. Ae tatou māvae ia ile Alofa ole Atua Silisili'ese, sa o tatou mafuta ai ile fiafia. Tatou mavae ia, i le Alofa lenā. Tatou te toe feiloa'i ai fo'i i ona manuia e lē ma fa'amatalaina, i se aso ua ia finagalo ai, e toe tu'ufa'atasia ai lana fanau, ile lalolagi e tapufofoga fa'aauau le fe'au ole ola.

Manūteleina lenei mafutaga atoa, ae ola le Tamalaoa Safotulafai ile alofa ole Atua.
Manuia lenei aso. Fa'afetai.

E āfua mai mauga le manuia o tagata uma.

O lenei Tusitusiga na ou fa'asalalauina ile Nusipepa ole Observer ile Tausaga e 1992. Ina ua taligā se i'uga ole Fa'amasinoga, na tagatavaleina ai le uso ia Tagoilefoe Lafaele. Ona ole tāua tele ole gagana fa'afailauga i lona fa'aogaina. Ua ou tusia ai i lenei Tusitusiga.

O le'ā le sopoloa fa'alupe filimafua se lagona vaivai, ae o le'ā ou se'e'i ifo ile vaipou o mālō, se'i mata'afa tu'umuliga o fausaga ole va'atele, i ou pa'ia fa'alanugatā Samoa. E āfua mai ile fa'afua 'i'ite ole malama ile matāsaua, se'ia sulua ai le faitoto'a ole maota o Nāfanua o ala o manū le uiā. O le pa'ia lava lea, ile Va'afolafola ole Talalelei. O lo'o pitovao'esea i tafa e fia o Samoa, e lalase po'upo'ua ole agasala, ae toe fa'atupu le 'iliola ole soifua fa'aleagaga o Samoa mo le Atua. Le pa'ia tele, i Tama ma o latou Aiga, Aiga ma a latou Tama. Ae tainane le fala fes'i'ita'i o Pule ma tumua, Itu'au ma Alataua, Aiga ile tai ma le Va'a o Fonotī. Ta'oto ia ma fa'ata'alolo auā o pa'ia o Samoa ua popo. Ae ua lolotauama se leo. Ona ua le mauto'ō e pei o se tautai ua matagia ma malupeaua i peau mataloloa o le vasa lenei Aiga. Ona ole fa'alavelave na tagatavaleina, ma malii ai Tagoilefoe Lafaele, ile amataga ole tausaga nei. A'o fa'agasolo le va'ai i fa'alavelave fa'apenei e malii ai tagata. E fa'agāsolo le Fa'amasinoga i le isi vaiaso, ae tolaulau le Fa'ai'uga i lona vaiaso e soso'o ai. E pei ole fa'alavelave na malii ai Maposua Lauama ile aso 01 o Aokuso, ae lauina le fa'ai'uga ole Fa'amasinoga i le masina o Setema. E fa'apenā fo'i ile fa'alavelave na malii ai Sefo Va'a o Lalovaea. A'o lenei lava e fa'aiaveloa le mataupu lenei na malii ai Tagoilefoe Lafaele. O le fesili ua tula'i mai. Ua fa'apea aiseā? O lo'o moe pouliuli pea lenei aiga, po'o fea ua gase iai le mataupu lenei. O le mafua'aga lea. Oute le seuama ai, i lau

Afioga ile Ta'ita'i ole Mālō, ma matafaioi fa'atino a lo tatou Mālō i so'o se auala. Ae ua ou sulu atu, e pei o se pagotā ua le taualoa'ia, e tu'itu'i mālōfie, ma fa'aolofala ile tōfā tūmalele, ma le fa'autaga tausiva'atele. se'i e alofa e silasila ane ile mataupu nei. Auā ole mea moni lau Afioga, ua matuā 'a'ave le tai i mataupu fa'apenei. O le isi vaega ole itulau. O le Tamāli'i lea sa tula'i mo i la'ua na tagatavaleina Tagoilefoe. Ua pale atu nei ile nofoa ole Fa'amasino sili. O le tagi talatala a Nonu ia Salevao. Salevao e; Ta fia ola. A nei a le oso le masina a nanei. Ta te le lavā tali le to'asā ole Tuitoga. O upu e masani ai le Atunu'u." E i fale le matega. O si o ta uso le masalosalo."

Oute le siligia le amiotonu a le fa'amasinoga, o lo'o soifua le Atua. Ae ua oloolota'ā se leo. Se'i toe sa'a ane lava le sā'aga ne'i mea ane, ua auomanū. auomanū. auomala.

Oute ta le lave Samoa e; ma ou ave atu le vaimālū ile 'a'ai o finagalo, pe afai ae pā'ōpapa se lafoga ma ūsoa i lau fita fa'afofoga. O le tatalo, 'aua ne'i popona le toa. Auā ole faiva alofilima ole tagata soifua, ole sesē. A'o le alofa momoli fō'i mo le uso ua maluu, e le nanāina i fanua, e pei ole suafa o si Tama'ita'i o Nāfanua.

Ia manuia tele le savaliga a Samoa i nai toe tauasuasua tau fa'ai'ui'u o lenei tausaga, ma ia ta'ita'iina pea i tatou uma i 'a'ao fa'aaloalo o lo tatou matai sili.

Faia ma le fa'aaloalo tele

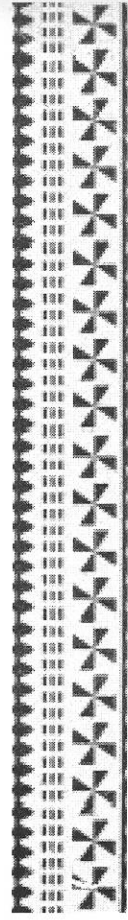
LAUGA FEILOA'IGA (MATUAOFAIVA.)

O le'a ou le toe fagota ile sao, pe toe tilofia fa'aleiloga le tai tua ma le tai o alo. Aua pa'ia maualuluga o lenei taeao manaia. Ua fofoga i tamali'i ae mata i faleupolu. Ua se'ei i lagitapu lau tofa ile matua o faiva, ae mapu i feaoga le falefā o le aiga salemalama. O lou lago se'e ma lou lagota. O sa tau'ave o lau tofa. nu'unu'u atu ia fa'atini o tausala. Ae fa'afetaia le Atua silisili ua o tatou fesilafa'i i maga o fetau soifua pei ole upu ia Leutogitupa'itea. Aua le Afifio ole aiga o mavaega maluu mai le fetalaiga ia Fao ma le mamalu ia Salafaifaigā. Ua e'atu ile apisā ole talalelei le Susuga ile fa'afeagaiga ma lona faletua tainane pou fa'ifa'ia o lenei ekalesia. Auā Salevalasifetalaiga ia Faiumu ma le mamalu ia Salemul'aga. Ta'oto ia sa ma faigā e le toe paopaoina fa'atupemuli ole taulafoga.

Matou te ave atu mālū i pu'ega ona ose 'ata iti, ose 'ava le tuā a'o se 'ava le fonotia. Ua naumati le lau'ele'ele, ae oia le laufanua ile mau afā na se'i mavae atu nei. O le ala lea ole mativa 'ava ole ekalesia. Ae ui o lea, ua e topule, ua e fa'ia le inati ole laulau. A lea ua galulue iai le aumaga o tofiga. Lu'ilu'i mālīe pea ia. A mae'a le latou galuega. Ona tapaipe lea o lo tatou taeao fesilasilafa'i.

Alaga ia ose 'ava, ae tapa ose ipu i lau tōfā ile matuaofaiva. 'Alaga se 'ava auā le falefā ole aiga salemalama. Liliu maia le vai o Sināfatulua i lea talagā atoa. Taute se ipu ile susuga ile fa'afeagaiga. Taute se ipu auā aiga nei. 'Alaga se 'ava aua Salenuli'aga ma le pa'ia ole Ekalesia. A sua pea le laulau ole feiloa'iga 'apo ane ia oute inu ai. Ole alofa ole Atua. Ua o tatou molimauiina i fale ma fafo. O le la'asia ole vao, ma le fagotalia ole sami, e lamatia i tatou i mea uma. A'o 'a'ao fa'aaloalo o lo tatou matai sili, ole pogai lea o lo tatou penei. Fa'afetai i lona alofa ua tu mai lagī le laga'ali a Tamafaigā, ae to i tua apolima. Auā e ui

ose tōfā na tu'u tafao, a'o se fa'aūtaga na fofola. E talitonu le taofi, ole ago e tafia, ma le va'a e lafoia. A'o lenei ua tini pa'ō le uto pei ole upu ile faiva i vai. O le mea silisili lea ile fa'amoemoe. Ta'alolo ia ile 'aufaigaluega totofi a le Atua, le alofa o lo tatou Tapa'au ile lagi. O taeao ole atunu'u. E ui ina fa'afagogo tagiao, e le talaleu iai. O taeao na maua ai measina a le Atunu'u. O lo'o la'ei ai fo'i nisi 'afio'aga. E lē toe fia manatua mea na tutupu, i ia fatia ua te'a, i taimi ole feinoinoa'i, ma le laufesilia'i o tupu ole Atunu'u. A'o taeao ole talalelei, o taeao na, ua tatou siva ai nei i lagitau, ae sa'asa'a ile maota soifua. Tatou 'ae'ae lea manu ua ulu. O aga ole asō, ile tala mai o 'a'ao, ma le tō'ai i fanua ole va'atele. Tatou lafo la'ia ile Atua le alofaiva o lau tofa ile matuaofaiva ma le falefā ole aiga. O le tatalo, ia gotouga le va'a o mala, ae laga i matau le va'a o manū. Aua le 'ala lea ma le mauga ole Atua. Ia saunia e le Atua ni matagi e tafi'esea ai, ni mala o fou mai, a ia malu puipua mea uma i lona alofa. E lē fa'amatafia lo tatou taeao, o lenei fa'ato'ā o tatou feiloa'i i fanua. Ae tatou alo ia ile agatonu. O 'ava na luagia ile efu, ae ua magalo ile alofa ole Atua. Manuia lo tatou taeao.

Lauga Fa'afetai i Paolo ma Gafa,

Mapu ane ia i Tialologo le fa'alelega manu'ula, ae to'ai i nu'umau le fala na fofola o Ali'i fa'asau ole atululuga. Aua pa'ia maualuluga ma sa sausaugatā o le taeao ma le aso. Ua pa'ia sautuafia ai le malae ole lotu, ua ufisāsā mo le Atua.

Ua pa'ia lea talagā atoa. Aua ua affio ai le Tuiatua fa'anofonofa ma alaalamalae, Pule na ta'ita'i i Lalovi ma Malaefono tane ole itū, ma le ali'i ole itū ma le mamalu ia te oe Saleaumua.)

Ua Affio fo'i le aiga fa'alagilagi Sa 'Aionō ma le ta'auso. Malu mai le tu'ua, le matua ia Tauauve'a ma le mamalu ile Falefitu.) Ua alaolata'i fo'i Sa Tupuā ma Sa Malietoā Tama a aitu male maugafa ma le mamalu maualuga ile Faletolu.)

Ua malu tau'e le tia sa malu'ia. Aua le afio ole gafa ma usoali'i malui mai le tala ole fale, ma le mamalu ia Leulumoega.

Susū fo'i le tapa'au fa'asisina ma Toetaufanua a le Malietoa. Malu mai le tagata fou ma le mamalu ile Faletolu.

Affio mai 'le e lua ma le mamalu ia Saluafata. Ua fa'atauata ai nei le la ma le masina i lea talaga atoa.

O lea ua fa'avaotutu'i le pa'ia maualuga ole Ekalesia i ona tulaga fa'alupe. O pa'ia ia ma mamalu ua si'itia ai le 'ele'ele ae malamagia ai le ulufanua.

Ta'alolo la'ia; Auā o pa'ia ua popo, ma mamalu ua o'o. Tulaga ile alofi taute, ma le 'ava taumafa, matou te ave atu mālū i pu'ega, tatou 'ava magalo ia ile alofa ole Atua. Ua ta'o'oto tapu. Tatou galu ma le au i aga a le Ekalesia, e mamalu ma manuia ai.

O le alofa ole Atua. E ao ona vi'ia lona suafa e fa'avavau. E leai se mea tatou te mafaia. auā e pupu'u nai o tatou lima. E sola lo tatou malos. A'o le alofa ole Atua, o le mafua'aga lea e tasi. Ua o tatou feiloa'i ai i pu'e o manū, ae le o pu'e o mala. Ia tumau lona vi'iga e fa'avavau.

O Taeao ole Atunu'u. O ai na te fia manatua taeao ole povalea ma le fematea'i o Samoa. Taeao ole fevataua'i.

A'o taeao ole talalelei. O taeao na, ua o tatou siva ai nei i lagitau, ae sa'asa'a i matagofie. O taeao fo'i na. O lenei ua o tatou feiloa'i ai ile i luma o nu'u, ile manuia.

O aga ole asō. Tatou tiu ia, i latasi pei ole tu'ualalo a Pae ia Tupuivao, ae matua le tu'u i 'a'ao lavea'i o lo tatou matai sili.

A tala alo le alofi, ma o tatou tu'ua le mea nei. Tatou faimalaga fa'atasi ma le Atua tatou te to'ai ai i manū. Fa'ata'i ma se leo. Ia manuia tele lo tatou aso.

Fa'afetai.

LAUGA Menime.Namulau'ulu ile Laugatogi

ale A'oga Tulagalua a Iva, ile tausaga 2014.

E fa'asifo le tauva'a, ma lelepa ma le gatete, i taeao mauululuga fa'apenei. Auā e le oge lavelave le vaosā o Samoa. E fia fou ile ala, le vai taute na tu'utu'ulima i alofi'a'ao ole 'Aupuputoa. Auā o le taeao, ua mata mamalu.

Ua tafaauli fo'i lagona e pei ole tala ile tafaoga nai le vao. Auā ua tala e'etia le Susū atu ole Susuga ile Fa'afeagaiga taulagi. Le Susuga ia Tonu Mau'afu.

Ua atoa le faga i Laua, auā ua ulufia le Faleapunaoa, i le Afifio o Salevalasi. Ole aiga na mua i pa'ia. Le Fala na fofola o Sa Tofilaū, ma o latou matua. Le fala lafo i luma, i lau fetalaiga Le'auanae, ole to'oto'o e fa'aleo auā le tupua i Fuifatu. Le mamalu mauuluga i lo la Falelua ia Sasulu ma Taulauniu.

Le pa'ia lasilasi o lo tatou nu'u. Faletua ma Tausi. Sa'oa ma Tama'ita'i, ma le malos i lo tatou nu'u, tainane le ma'ave 'ese'ese ua aofia. Ua pa'ia sautuaafe ai lo tatou fanua, ma lo tatou 'ele'ele. Se ua ta manatu. Nu'unu'u atu ia fa'atini o tausala. E le toe 'aufagaina sa ma faigā. Auā e le lanu i sa'u upu.

Ae tau ia ina ou fa'apea atu. E'e maia ile matāvao o Ali'iseu, ma auilima fa'asolo pona o la outou 'afa fa'aloge e matemate ai mālō. Ae oute vala'au atu ma le fa'aaloalo i lau Susuga Tonu. Ui maia ou sa. Ae se'i e momoli tatou ile afeafe aupito a luga, se'i

malie. O upu fo'i i Ali'i sa'afi'afi. Se ua ta u'u, ua ta pani, ua ta moe ile va o Tama'ita'i. Ua sasala le laga'ali, ae momoli e le manogi ole asi.

Ua malie mata i va'ava'ai. Ua malie taliga i fa'alologo, i nei tausaga e tele sa o tatou mafuta ai. O lou alofa tula'i, ma lou 'a'ao mafola. Lau teu fa'atupu, ma lou fa'afao'a'ao. O lea le galo ile loto, ae o le'a manatua pea.

Ua mafa totoga le va'a ole aiga faia'oga. Ua malepe le fale ole agaga. Ae taumasuasua le loto ile fa'afetai. Se a le tagata ua outou manatu mai ai. Ae o lo outou silasila ile Atua ua mafua ai, aemaise o alo ma fanau. Sa o matou tagisa. Sa outou le fa'atafa. Sa o matou tagi'alao, sa outou le 'alo ile ata ole la'au. Auā e moni lou alofa, i alo ma fanau ia.

Talofa e ; o le'a se upu, a matou fai atu, se'i tali a'i lou fita. Ua na'o le Atua i lona alofa lautele, e nate mafai i lona mana, ona ia toe fa'alanu, ma toe fa'atutumu mea uma ua ave'esea, ona o lo outou alofa sa fa'aalia i galuega fa'atino.

Ia goga ia o lea. Se'i tanoa ia le mamalu ole aiga Faia'oga. Ae fa'apito'augafa sa'u fa'amatalaga, i lo'u lava tagata. Se ta te tu i faleseu, ae ta te e'e i Faleto'ese.

E le o po malaē Salevalasi, ma lo tatou nu'u. O le 'au'aunaga Fa'afia'oga, e pule'esea. Ua o'o mai le taimi e talu ai le uto, ona o faiga fa'avae a le matagaluega. O le mea moni. O a'u ole 'au'auna ile galuega, a'o le tagata na fanau i lou manava Salevalasi, se'i tulou. Auā, o a'u ole Iva fa'amaoni. O le ala lea sa ou inaina ai. Auā ole nu'u oute fia tagata iloa ai. E le gata ile Fa'asaleleaga a'o Samoa. O lenei ua fa'amutaina e le Ofisa le 'au'aunaga. E seu lava lou va'a, a'o lo'u ola mo oe Salevalasi ma

manusia le alofa ole Atua. E amata faufau ai lo tatou fa'amoemoe, e manuia ai. Lau Susuga Tonu.II. Ua fa'amālō fa'afetai i lau Susuga ile ao o fa'alupega. Ua e sa'ena le atoseu o seuga a Ali'ima'u ole vaosa, ma momoli lenei taeao ile Atua lo tatou fa'asinomaga. Ua moni lava le Tanoa mou. O le Atua lava e to'atasi, le puna'aga o galuega lelei uma, e pei fo'i o galuega sa fita ai le fanau, i lenei tausaga ua fa'ai'uina ma le manuia. Ae tau ia ina ou fono fa'aopoopo le agaga ole fa'afetai i lau Susuga, atoa ai ma la matou tatalo. Ia tumālō pea le sāsāu pei ole tala ile malofie, e taofiofi ai le nu'u mo le Atua..Mālō Fa'afetai.

Ua ou toe la'asia lau ole fo, i lenei vaega ole aso. E fa'ataumatau atu, ae e'e tele i pa'ia mauululuga o lenei aso.

Muamua; Ua mae'a ona paelago ile Atua, lo tatou fa'amoemoe, e pei ona fa'atama mua ai, lau Susuga ile Fa'afeagaiga. Tatou iā i lenā. O upu ile faiva o 'Aigofie. A mae'a le Amotai, ae tali le Amouta. E fa'i fo'i o lea, a'o le toe aso nai Moamoa. A ola lapalapa, auā sa ole 'Aigofie. Ona momoli loa lea o La'au i Foga'a. E faigatā lau Tapua'iga mamala. O le ala lea ole gagana o Fa'amatuai'au, ma 'au'aulalafo se leo ole auaua. Auā o lenei ua vāgana i tupua le taulafoga nai ātua. Ae laolao i fale, le alofa ma le agalelei ole Atua. Ua tulalata talisua. Ua lafoia ata ole taulaumea.

Ae avea ia lenei avanoa tāua. Le pa'ia e ole Aiga Salevalasi, Tofilau ma lau fetalaiaga Le'auanae, Sasulu ma Taulauniu. E fai ai a'u ma sui, o le aiga faia'oga, aemaise o alo ma fanau.

E to liua ai, mai le ta'ele o matou agaga, le fa'afetai tele ma le fa'amalo, i lo tatou nu'u. Se ua fa'aatu e, Mālō tā.

Ua mālō le lava papale. Fa'amālō le talitigā. Mālō le alofa. Mālō le titi fai tama. Se ua 'e le manulagi, ae sa'o le 'afa ole lupe

lo tatou nu'u. Ua 'omia a'u ile vaigalu, ae mōlia ita i fatifatiga. Ua lologa le punaao, ae fatiseuseu le ulufanua. Ua tafetino i vai lou alofa ia te a'u le auauna fa'atauva'a. O la'u tatalo lo tatou nu'u. A iai ni o'u sesē fa'amagalo. O le ā fo'i sa'u galuega ua tu'u le mae'a. Alolofa ile 'Auuso faia'oga, ole 'ā outou mafuta e fa'aaauuina. O la'u tatalo ile Atua. Ia fa'afualoa lo outou soifua ile tino, a ia fa'asilisiliina ile agaga.

'Aua ne'i pa'ū le masina, pe mafuli le la, auā Salevalasi. Sa tofilāū ma o latou matua. Le tofa ia moana pea. O le taliā ole taua ma le pelu ile lima ole toa. 'Aua ne'i vaifoua le Lauga i lau fetalaiiga Le'auanae. Ia mana lau lauga, ma ia mau tulaga lou to'oto'o ile va ma Samoa. Ni gasegase ia Sasulu ma Taulaunui, le fa'autaga ia maua auā lo tatou nu'u. Le pa'ia tele o Faletua ma Tausi, Sa'oa ma Tama'ita'i. Malo fa'afetai fai mea sili mo faia'oga. Ia tau ai atu e le Atua lo outou agalelei.

Ia fa'amanuia mai le Atua i le aiga faia'oga. Soifua manuia alo ma fanau. Ae ou malolo atu. Ia manuia tele lo tatou aso.

Lauga (Uosili) Fa'aipoipoga.

Alo pea ia ile tautega ma le taumafataga. Vae atu le Lufilufiga o mea lelei ua laulauina, ole fa'aילוilo mautinoa ole alofa fa'aali o Aiga na lua. Aua le Afifio ole Usoali'i ma le latou tama. Alaalata'i fo'i le fetalaiiga ia Momoemausu ma le mamalu ile Alataua.

Susū fo'i Sa malietoā, ma le Alaafafaga i usoali'i. Alaalata'i mago ma luāsi'ufanua ma le mamalu ile nofoituaga ia te oe Sapapali'i.

O lea fo'i e mamalu le aitu ile aoa. Aua le Afifio o Salevalasi. m Afifio SaTofilāū ma le fetalaiiga ia Le'auanae ma le mamalu i lo oulua falelua ia Sasulu ma Taulaunui. Tainane le pa'ia maualuga, o Paolo ma Gafa silisili i lagi, auā lava pēlega ole Aso fiafia o ma Oute talitonu o maualuga ia o lenei aso. Ae ua laga tuāpapa se leo ole auauna. Se'i ou taia ulutafaoa, ma ou fa'asau ile atu folasa, aua ua maualuga ma ua mamalu na'ua le tupua ma le la'o'ai. Auā o lea ua e'e fa'afogafoga le Susuga ile fa'afeagaiga ma lona faletua, aemaise le mamalu ole Aiga o Sa-Levī. Ua atoa faga i laua, aua ua mapu i epaga mālū le ulugali'i fou, ou sili ma 'Aumeamamae.

Ua pupu'e fo'i tula o mauga lepa. Aua ua e'e ma papā'a'ao le pa'ia ole 'Auvala'aulia. Tainane paolo ma gafa ua fai ma molimau ola o lenei aso tāua.

Mapu ane la'ia i niafane ma le taula i malolo pei ole tala ile va'a ole Sagalala. outou sa ma faiga, aua e le popo i sa'u upu.

Ae ua lalaga si o'u va'a ona ole mafua ua laga. Ua mae'a ona tu'ulaupua, ma ua totō fo'i le niūsā ole tuā'oi, auā le alofa ma le agalelei ole Atua e pei ona malele iai le Susuga ile fa'afeagaiga. E iai ole manatu, e manusina le soā le tuleiga. Oute le toe tapu'eina fa'ala'au mate.

Ae avea lenei laolao ua maua ile alofa ole Atua. E momoli atu ai le fa'afetai i matua ole tama'ita'i fa'aipoipo. Malo le onosa'i ma le lava papale. Malo le tatalo. A lea ua tinipa'ō le uto e pei ole upu ile faiva o tapalega. Ua tali mai le Atua ia oulua talosaga.

Le pa'ia e, o aiga na lua. Malo i lo outou titi fai tama. E moni lava le upu, o au o matua mea nei o fanau. A lea ua outou fa'atino ile asō. Ua mata e fia va'ai le va'a o Inu nai atuā. Ia tau atu e ele Atua lo outou fita, ona ole alolofa moni i mea nei o fanau.

Le pa'ia e, ole 'Auvale'aulia. Ua outou asa i fita ole ala. O le ma'atui ma le ma'agao. Ua tali fa'aleiloga la outou sua, ona o lo outou alolofa, ile ulugali'i fou ma lo la aso fiafia. Malo fa'afetai.

Le pa'ia ole ulugali'i fou. Tautuana ma oulua le alofa o matua. 'Aua ne'i galo le alolofa o aiga na lua. Manatua 'aumea mamae ma e masani. Ua na'o se tu'ualalo e tautau le mau. so'o se aiga e fa'avae ile Atua.

O le aiga manuia lena. e pei ona mālīe ile saunoaga a le tamā fa'aleagaga. O le Atua na ia foafoa mea uma. O ia lava nate fo'ai atu ni fanau mo oulua. O le luma fa'atupu i fale, le ulugali'i e leai se fanau. O le Atua ole tamaoaga. Tatalo iai, e taumasuamasua ai la oulua tu'ugauaina ile uaina e aupito sili ona lelei. Ia manuia lo oulua aiga. Le pa'ia e, o tupulaga o teine ma tama talavou. Ia fai ma lauga aoga le aso fiafia o.....ma..... Ia pei ole la e susulu i o outou olaga lenei aso tāua. Ua uma aso o lo tatou olaga i mea e pala. O le mea lea, toe āfua se ala, ma toe timata le upega mo a taeao. Seu ile Atua meamanū o maua lo tatou avanoa. O le lauga ua uma. Fa'amatafi e le Atua lo tatou aso. Fa'afetai.

Soifua ma ia manuia.

O LA'U FA'AFETAI FA'APITO;

E muamua pea mea i matautūsā, auā le fa'afetai sili ile Atua silisili'ese, ona o ia lava e to'atasi i lona agaga pa'ia, na ia fa'ama'ite i finagalo ole 'Auuso, na māfua ai ona va'a e tasi o latou finagalo, i le alofa e fa'atogaina ai lenei galuega, semanū e lē taulau, ona ole 'apa'apa le au, i le vaivai i le itū tau seleni. Fa'afetai i le Atua.

O le ala lea, o lo ta fia pipi'i a'e ile la, ma ta fia asa ane i le atulagi, auā e lē falelaloina le agaga e taumasuasua ile fa'afetai. Auā ole mōlī ile tu'ugā lamepa, ma le 'a'ai e tu ile mauga, e le mafai lava ona lilo. Ae fa'afuasasau ia, le ma'a na lia'ina ile lima o le toa o Tavita, e momoli atu ai mai le ta'ele ole agaga, le fa'afetai ma le fa'amālō, ile mamalu ole 'Aupuputoa, sa fatu'atia ma gaseā ile fa'atupeina o lenei galuega.

Momoli le fa'afetai tele, ma le Fa'amālō;

Afioga Fanene S. Etuale.

Fa'afetai i lou 'a'ao māfola, ma lou alofa tula'i, na puai ai le tōfā i lau Afioga, e fa'atupeina ai lenei Tusi.

Fa'afetai ile Fetalai ia Tua'ifafie Lei'ataua Peter Ripley & le Faletua ia Ianeta. Ua mafatotoga le fale ole Agaga, ile alofa sa sa'ausi i aso uma.

Fa'afetai ile faletua ia Tifitifi Sagapolutele Sipaia ma le Aufaigaluega, a le Fale lomitusi a lo tatou Mālō i lo latou fatu'atia ma gaseā, ile tau tu'ufa'atasia ma le lolomiina o lenei Tusi.

O'I'u ole Fala lafo

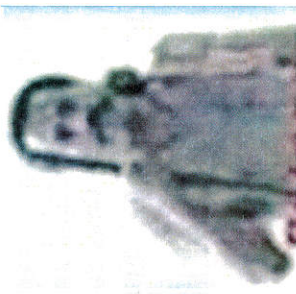
O toe upu, o Sa'afi'afiga ole Tu'umālō, ole Susuga ile Tapa'au'afā'asisina. Le Susuga ia Malietoa Tanumafili le II. Tā'ai maia le fala na fola loa, ma fa'ae'e i le talagā atoa, se'i toe umufono talatala Samoa. O mo'omo'oga fo'i na ole agaga. E tumau pea le naunau ia tatou measina, e pei ole Gagana Fa'amatai. E talitonu pea ma le loto fa'amauualalo. E leai se mea fou i lalo ole la, e pei o la Solomona le poto.

A'o nei lagona ma manatu fa'aalia. E na'o na fola atu, ma fa'aailoa. A taulia ai mu ma ve'a i faigāmea, ole vi'iga lena ole Atua. Ae afai fo'i e ala'ese le auau i vasā, ile 'a'ai o finagalo. O lo'o i'ina lava le utu a le faimea.

Ua ma'ama'au nisi ole 'Aupuputoa, i lo latou fo'i taimi, ma lo latou vala'auina i mea nei o Tusitusiga. E lagona ai pea le agaga fa'afetai, ile tofa tatala, ma le uta fa'asoa. Ae manatu i lenei taimi, ua tu'u faia'ina se lagona, e fai aso le Atua ole foafoaga. E iai pea le manatu. O lo'o tāpena e le Atua se isi laolao oi luma, e fa'aauauina ai la tatou mafutaga e ala i Tusitusiga.

E ave atu fo'i mālū i pu'ega i se upu ua logovale, pe le tautamāli'i i lau fitā fa'afofoga Samoa e;

E silafia lava, ole faiva alofilima ole tagata ole sesē, se'i vaganā le Atua. Lafoa'i mai ia te a'u, ni lape, ma so'o se mea e le o atoatoa i lenei tusitusiga. O oe lava ole tautai mo aso leaga. O oe ole matua fai tama, e mutitelea ai ala uma e uia, ona o lau tapua'iga mamala. Tatou toe feiloa'i pea i se aso. E tumau pea o se auaua fa'atauva'a mo oe, tatou te militino ma fa'asoa, ma toliua lou silafia, ma so'u fo'i vaivaiga. Tatou feiloa'i pea, ae fa'afō'i le vi'iga ile Atua, mo na'o ia lava.

CS. Consultant

Reference: Letufuga Namulauulu Filipo. Tau'ili'ili Reupena.

I wish to submit this letter both as working and character reference for Mr. Letufuga Namulauulu Filipo whom I have known and worked with on many occasions since 1992. In this time I have valued Mr.N. Filipo's professionalism and work ethics in all the work he and I have collaborated on. Initially, I had worked with Mr .Namulauulu. Filipo as a traditional liaison office from 1990-1993 in the development of the Samoa Tourism Map in which we visited and conducted consultations with all villages in Samoa. This was followed where I again had the privilege of working with Mr.Namulauulu Filipo whilst undertaking the National Ecological Survey of the Lowland Rainforests of the Samoa and later in 1995-1996 in the National Ecological Survey for the Upland Forests of Samoa.

In between this time, I had utilized the services of Mr. Namulau'ulu in the several of the Division of Environment and Conservation's programs in the villages as a community specialist. I understand that following these interactions, Mr. Namulauulu Filipo, was appointed as a Member of the Land Board for several years.

In the intervening years, I had worked with Mr. Namulauulu Filipo on several international projects including the consultation and development of the Global Environment Facility funded project for the establishment of the Aleipata and Safata Marine